

Przemysł – wyniki działalności w 2017 r.

Industry – socio-economic results in 2017

Przemysł – wyniki działalności w 2017 r.

Industry – socio-economic results in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Przedsiębiorstw
Statistics Poland, Enterprises Department

Zespół autorski

Editorial team

Barbara Cudziło, Magdalena Grzybowska, Beata Kaczorowska,
Grzegorz Kurowski, Katarzyna Łokietek, Grażyna Więckowska,
Joanna Ślepowrońska, Wiesław Śmierzyński

Kierujący

Supervisor

Katarzyna Walkowska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Renata Kolińska, Paweł Luty

ISSN 2450-2804

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208.
Zam. #* +/2018

Przedmowa

Główny Urząd Statystyczny ma przyjemność przekazać Państwu pierwsze wydanie publikacji analitycznej „Przemysł – wyniki działalności w 2017 r.” prezentującej bogaty zestaw informacji charakteryzujących działalność jednego z ważniejszych segmentów gospodarki narodowej, jakim jest przemysł.

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie podstawowych danych o przemyśle według rodzajów działalności, tj. według sekcji, działów i grup PKD oraz w układzie terytorialnym, tj. według województw, a także analiza wyników, relacji i zmian zachodzących w przemyśle.

Informacje zawarte w publikacji dotyczą w głównej mierze wartości i dynamiki produkcji sprzedanej, ilości produkcji ważniejszych wyrobów, zatrudnienia, przeciętnych wynagrodzeń brutto, wskaźników cen produkcji sprzedanej, nowych zamówień i obrotu w przemyśle, nakładów inwestycyjnych oraz wyników i relacji finansowych w przemyśle. Bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych obszarów tematycznych dostępne są na stronie internetowej GUS (<http://www.stat.gov.pl>), m.in. w publikacji „Nakłady i wyniki przemysłu”, w Dziedzinowych Bazach Wiedzy (DBW) – „Produkcja przemysłowa”, „Przedsiębiorstwa niefinansowe”, „Rynek Pracy”, „Ceny” oraz w Banku Danych Lokalnych (BDL).

Prezentowane dane zostały opracowane na podstawie miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej – na formularzach DG-1 oraz produkcji i zapasach – P-02, a także miesięcznych sprawozdań o cenach producentów – C-01 oraz kwartalnych sprawozdań sporządzanych na formularzu F-01/I-01.

Przekazując do Państwa rąk niniejsze opracowanie wyrażamy nadzieję, że publikacja ta będzie użyteczna dla Czytelników zainteresowanych prezentowaną tematyką, a przedstawione dane będą pomocne przy ocenie sytuacji ekonomicznej polskiego przemysłu.

Będziemy zobowiązani za wszelkie uwagi i sugestie, które będą pomocne w pracach nad kolejną edycją publikacji, a jednocześnie pozwolą na pełniejsze dostosowanie treści publikacji do potrzeb odbiorców.

Dyrektor
Departamentu Przedsiębiorstw

Katarzyna Walkowska

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa, lipiec 2018 r.

Preface

Statistics Poland is pleased to present the first edition of the analytical publication "Industry – socio-economic results in 2017" providing a wide range of information characterizing the economic activity of one of most important segments of the national economy which is the industry.

The aim of this publication is presenting basic data about industry by kind of activity, i.e. by NACE section, division and group and in a regional breakdown, i.e. by voivodship, as well as an attempt to analyze the results, relations and changes taking place in industry.

The information contained in the publication largely concerns the value and indices of the sold production and shows production quantity of major products, employment, wages and salaries, price indices of sold production, new orders and turnover in industry, investment outlays, financial results and relations in industry. Detailed information on the particular topics is available on Statistics Poland website (<http://www.stat.gov.pl>) among others in publication "Outlays and results in industry", in Knowledge Databases – "Industrial Production", "Non-financial Enterprises", "Labour Market", "Prices" and in Local Data Bank.

The data presented in the publication is a result of monthly statistical survey on economic activity – DG-1, monthly survey on production and inventories – P-02, monthly survey on producer prices – C-01 and quarterly financial survey – F-01/I-01.

Introducing this analysis, we do hope that the publication will be valuable for the readers interested in the presented subject and the data will be helpful in interpretation of the economic standing of the Polish industry.

Statistics Poland welcomes any comments and suggestions, which could be helpful in preparing the next edition of the publication and enable better adjustment of the content to the needs of the readers.

Director
of Enterprises Department

Katarzyna Walkowska

President
Statistics Poland

dr Dominik Rozkrut

Warsaw, July 2018

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
<i>Preface .....</i>	<i>4</i>
Spis treści	5
<i>Contents .....</i>	<i>5</i>
Spis tablic	7
<i>List of tables .....</i>	<i>7</i>
Spis wykresów	9
<i>List of charts .....</i>	<i>9</i>
Spis map	11
<i>List of maps .....</i>	<i>11</i>
Objaśnienia znaków umownych i skróty	12
<i>Symbols and abbreviations .....</i>	<i>12</i>
Synteza	16
<i>Executive summary .....</i>	<i>18</i>
Rozdział 1. Ogólna charakterystyka sytuacji gospodarczej	20
<i>Chapter 1. General characteristics of economic situation .....</i>	<i>20</i>
1.1. Produkcja sprzedana przemysłu	20
<i>1.1. Sold production of industry .....</i>	<i>20</i>
1.2. Wydajność pracy w przemyśle	29
<i>1.2. Labour productivity in industry .....</i>	<i>29</i>
1.3. Obrót w przemyśle	31
<i>1.3. Turnover in industry .....</i>	<i>31</i>
1.4. Produkcja wyrobów przemysłowych	33
<i>1.4. Production of industrial products .....</i>	<i>33</i>
1.5. Ceny producenta w przemyśle	36
<i>1.5. Producer prices in industry .....</i>	<i>36</i>
1.6. Nowe zamówienia w przemyśle	37
<i>1.6. New orders in industry .....</i>	<i>37</i>
Rozdział 2. Zatrudnienie i wynagrodzenia w przemyśle	39
<i>Chapter 2. Employment, wages and salaries in industry .....</i>	<i>39</i>
2.1. Zatrudnienie w przemyśle	39
<i>2.1. Employment in industry .....</i>	<i>39</i>
2.2. Wynagrodzenia w przemyśle	46
<i>2.2. Wages and salaries in industry .....</i>	<i>46</i>
Rozdział 3. Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych	55
<i>Chapter 3. Financial results of industrial enterprises .....</i>	<i>55</i>
3.1. Aktywa i zobowiązania	55
<i>3.1. Assets and liabilities .....</i>	<i>55</i>
3.2. Przychody, koszty i wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych	58
<i>3.2. Revenues, costs and financial results of industrial enterprises .....</i>	<i>58</i>
3.3. Wskaźniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych	63
<i>3.3. Financial indicators of industrial enterprises .....</i>	<i>63</i>
3.4. Przedsiębiorstwa według wskaźnika rentowności obrotu netto	70
<i>3.4. Enterprises by net turnover profitability indicator .....</i>	<i>70</i>

Rozdział 4. Nakłady inwestycyjne	72
<i>Chapter 4. Investment outlays .....</i>	<i>72</i>
Rozdział 5. Uszeregowanie działów przemysłu według produkcji, wydajności pracy, wynagrodzeń i wskaźnika rentowności obrotu netto	75
<i>Chapter 5. Ranking of industrial divisions by production, labour productivity and wages and salaries and net turnover profitability indicator .....</i>	<i>75</i>
Uwagi metodologiczne	79
<i>Methodological notes .....</i>	<i>84</i>
1. Źródła i zakres danych	79
<i>1. Sources and the scope of data .....</i>	<i>84</i>
2. Objasnienia podstawowych pojęć	80
<i>2. Basic definitions .....</i>	<i>85</i>

Spis tablic

List of tables

Tablica 1. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji i wybranych działów PKD (2016, 2017)	22
<i>Table 1. Sold production of industry by NACE section and selected divisions (2016, 2017) .....</i>	<i>22</i>
Tablica 2. Dynamika (ceny stałe) produkcji sprzedanej przemysłu według grup PKD – największe wzrosty (2016, 2017)	24
<i>Table 2. Indices (constant prices) of sold production of industry by NACE group – highest increases (2016, 2017) .....</i>	<i>24</i>
Tablica 3. Dynamika (ceny stałe) produkcji sprzedanej przemysłu według grup PKD – największe spadki (2016, 2017)	26
<i>Table 3. Indices (constant prices) of sold production of industry by NACE group – highest decreases (2016, 2017) .....</i>	<i>26</i>
Tablica 4. Produkcja sprzedana przemysłu według głównych grupowań przemysłowych (2013–2017)	27
<i>Table 4. Sold production of industry by main industrial groupings (2013–2017) .....</i>	<i>27</i>
Tablica 5. Obrót w przemyśle (ceny bieżące) według sekcji PKD (2013–2017)	32
<i>Table 5. Turnover in industry (current prices) by NACE section (2013–2017) .....</i>	<i>32</i>
Tablica 6. Produkcja ważniejszych wyrobów – największe wzrosty (2016, 2017)	33
<i>Table 6. Production of major products – highest increases (2016, 2017) .....</i>	<i>33</i>
Tablica 7. Produkcja ważniejszych wyrobów – największe spadki (2016, 2017)	35
<i>Table 7. Production of major products – highest decreases (2016, 2017) .....</i>	<i>35</i>
Tablica 8. Nowe zamówienia ogółem i niekrajowe w przemyśle (ceny bieżące) według działów PKD w 2017 r.	38
<i>Table 8. Total and non-domestic new orders in industry (current prices) by NACE division in 2017 .....</i>	<i>38</i>
Tablica 9. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji i wybranych działów PKD (2016, 2017)	40
<i>Table 9. Average paid employment in industry by NACE section and selected divisions (2016, 2017) .....</i>	<i>40</i>
Tablica 10. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według grup PKD – największe wzrosty (2016, 2017)	42
<i>Table 10. Indices of average paid employment in industry by NACE group – highest increases (2016, 2017) .....</i>	<i>42</i>
Tablica 11. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według grup PKD – największe spadki (2016, 2017)	44
<i>Table 11. Indices of average paid employment in industry by NACE group – highest decreases (2016, 2017) .....</i>	<i>44</i>
Tablica 12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle według sekcji i wybranych działów PKD (2016, 2017)	48
<i>Table 12. Average monthly gross wages and salaries in industry by NACE section and selected divisions (2016, 2017) .....</i>	<i>48</i>
Tablica 13. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle według grup PKD – największe wzrosty i spadki (2016, 2017)	50
<i>Table 13. Indices of average monthly gross wages and salaries in industry by NACE group – highest increases and decreases (2016, 2017) .....</i>	<i>50</i>
Tablica 14. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto według sekcji PKD w 2017 r.	54
<i>Table 14. Industrial enterprises by amount of average monthly gross wages and salaries by NACE section in 2017 .....</i>	<i>54</i>

Tablica 15. Aktywa i zobowiązania przedsiębiorstw przemysłowych według sekcji PKD w 2017 r.	56
<i>Table 15. Assets and liabilities of industrial enterprises by NACE section in 2017 .....</i>	<i>56</i>
Tablica 16. Dynamika i struktura przychodów w przemyśle (2013–2017)	59
<i>Table 16. Indices and structure of revenues in industry (2013–2017) .....</i>	<i>59</i>
Tablica 17. Dynamika i struktura kosztów w przemyśle (2013–2017)	60
<i>Table 17. Indices and structure of costs in industry (2013–2017) .....</i>	<i>60</i>
Tablica 18. Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych według sekcji PKD (2016, 2017)	61
<i>Table 18. Financial results of industrial enterprises by NACE section (2016, 2017) .....</i>	<i>61</i>
Tablica 19. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wskaźnika rentowności obrotu netto w 2017 r. ...	71
<i>Table 19. Industrial enterprises by net turnover profitability indicator in 2017 .....</i>	<i>71</i>
Tablica 20. Uszeregowanie działów przemysłu według dynamiki produkcji sprzedanej, wydajności pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto oraz wskaźnika rentowności obrotu netto w 2017 r.	76
<i>Table 20. Ranking of industrial divisions by dynamics of sold production, labour productivity and average monthly gross wages and salaries and net turnover profitability indicator in 2017 .....</i>	<i>76</i>

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1. Dynamika (ceny stałe) produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (rok poprzedni=100) (2013–2017)	21
<i>Chart 1. Indices (constant prices) of sold production of industry by NACE section (previous year =100) (2013–2017) .....</i>	<i>21</i>
Wykres 2. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)	23
<i>Chart 2. Structure of sold production of industry by NACE section (current prices) .....</i>	<i>23</i>
Wykres 3. Produkcja sprzedana przemysłu według województw w 2016 i 2017 r.	29
<i>Chart 3. Sold production of industry by voivodship in 2016 and 2017 .....</i>	<i>29</i>
Wykres 4. Dynamika (ceny stałe) wydajności pracy w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni=100) (2013–2017)	30
<i>Chart 4. Indices (constant prices) of labour productivity in industry by NACE section (previous year =100) (2013–2017).....</i>	<i>30</i>
Wykres 5. Dynamika (ceny stałe) wydajności pracy w przemyśle według województw (rok poprzedni=100) (2016, 2017)	31
<i>Chart 5. Indices (constant prices) of labour productivity in industry by voivodship (previous year =100) (2016, 2017) .....</i>	<i>31</i>
Wykres 6. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (rok poprzedni=100) (2013–2017)	36
<i>Chart 6. Price indices of sold production of industry by NACE section (previous year =100) (2013–2017) ...</i>	<i>36</i>
Wykres 7. Nowe zamówienia w przemyśle (ceny bieżące) – analogiczny miesiąc roku poprzedniego = 100 (2016, 2017)	37
<i>Chart 7. New orders in industry (current prices) – corresponding month of previous year = 100 (2016, 2017) .....</i>	<i>37</i>
Wykres 8. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni=100) (2013–2017)	39
<i>Chart 8. Indices of average paid employment in industry by NACE section (previous year =100) (2013–2017) .....</i>	<i>39</i>
Wykres 9. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według województw w 2016 i 2017 r.	46
<i>Chart 9. Average paid employment in industry by voivodship in 2016 and 2017 .....</i>	<i>46</i>
Wykres 10. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni=100) (2013–2017)	47
<i>Chart 10. Indices of average monthly gross wages and salaries in industry by NACE section (previous year =100) (2013–2017) .....</i>	<i>47</i>
Wykres 11. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2017 r.	53
<i>Chart 11. Industrial enterprises by amount of average monthly gross wages and salaries in 2017 .....</i>	<i>53</i>
Wykres 12. Struktura kosztów rodzajowych w przemyśle (2016, 2017)	62
<i>Chart 12. Structure of costs by type in industry (2016, 2017) .....</i>	<i>62</i>
Wykres 13. Wskaźnik poziomu kosztów w przemyśle według sekcji PKD (2013–2017)	63
<i>Table 13. Cost level indicator in industry by NACE section (2013–2017) .....</i>	<i>63</i>
Wykres 14. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży w przemyśle według sekcji PKD (2013–2017)	64
<i>Chart 14. Sales profitability indicator in industry by NACE section (2013–2017) .....</i>	<i>64</i>
Wykres 15. Wskaźnik rentowności obrotu brutto w przemyśle według sekcji PKD (2013–2017).....	65
<i>Chart 15 Gross turnover profitability indicator in industry by NACE section (2013–2017) .....</i>	<i>65</i>
Wykres 16. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przemyśle według sekcji PKD (2013–2017)	66
<i>Chart 16. Net turnover profitability indicator in industry by NACE section (2013–2017) .....</i>	<i>66</i>

Wykres 17. Wskaźnik płynności finansowej I stopnia w przemyśle według sekcji PKD (2013–2017)	67
<i>Chart 17. First degree financial liquidity indicator in industry by NACE section (2013–2017) .....</i>	<i>67</i>
Wykres 18. Wskaźnik płynności finansowej II stopnia w przemyśle według sekcji PKD (2013–2017) ...	68
<i>Chart 18. Second degree financial liquidity indicator in industry by NACE section (2013–2017) .....</i>	<i>68</i>
Wykres 19. Wskaźnik płynności finansowej III stopnia w przemyśle według sekcji PKD (2013–2017)	69
<i>Chart 19. Third degree financial liquidity indicator in industry by NACE section (2013–2017) .....</i>	<i>69</i>
Wykres 20. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wskaźnika rentowności obrotu netto w 2017 r.	70
<i>Chart 20. Industrial enterprises by net turnover profitability indicator in 2017 .....</i>	<i>70</i>
Wykres 21. Dynamika (ceny bieżące) nakładów inwestycyjnych w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni = 100) (2013–2017)	72
<i>Chart 21. Indices of investment outlays in industry by NACE section (previous year =100) (2013–2017) .....</i>	<i>72</i>
Wykres 22. Struktura nakładów inwestycyjnych w przemyśle według sekcji PKD (2016, 2017)	73
<i>Chart 22. Structure of investment outlays in industry by NACE section (2016, 2017) .....</i>	<i>73</i>
Wykres 23. Dynamika (ceny bieżące) nakładów inwestycyjnych w przemyśle według działów PKD (rok poprzedni = 100) – największe spadki i wzrosty (2016, 2017)	74
<i>Chart 23. Indices (current prices) of investment outlays in industry by NACE division (previous year=100) – highest decreases and increases (2016, 2017) .....</i>	<i>74</i>

Spis map

List of maps

Mapa 1. Dynamika (ceny stałe) produkcji sprzedanej przemysłu według województw w 2016 i 2017 r. (rok poprzedni = 100).....	28
<i>Map 1. Indices (constant prices) of sold production of industry by voivodship in 2016 and 2017 (previous year = 100).....</i>	<i>28</i>
Mapa 2. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według województw w 2016 i 2017 r.	45
<i>Map 2. Indices of average paid employment in industry by voivodship in 2016 and 2017 .....</i>	<i>45</i>
Mapa 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle według województw w 2016 i 2017 r.	52
<i>Map 3. Average monthly gross wages and salaries in industry by voivodship in 2016 and 2017 .....</i>	<i>52</i>

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i>
Znak #	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej <i>data should not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law of Official Statistics</i>
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych <i>data revised</i>
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Comma (')	used in figures represents the decimal point

Skróty

Abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Pełna nazwa <i>Complete name</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
mln	milion <i>million</i>
mld <i>bn</i>	miliard <i>bilion</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>Polish Classification of Activity</i>
NACE	Statistical classification of economic activities in the European Community
szt.	sztuka <i>unit</i>
t	tona <i>tonne</i>

Skrót (dok.) <i>Abbreviation (cont.)</i>	Pełna nazwa (dok.) <i>Complete name (cont.)</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
hl	hectolitr <i>hectolitre</i>
cd. <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
dok. <i>cont.</i>	dokończenie <i>continued</i>
Lp. <i>No.</i>	liczba porządkowa <i>number</i>
r.	rok <i>year</i>
Dz. U.	Dziennik Ustaw <i>Journal of Laws</i>

W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

The names of some classification levels used in the publication have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

Skrót <i>Abbreviation</i>	Pełna nazwa <i>Complete name</i>
sekcje PKD <i>section of the NACE</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę <i>x</i>	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <i>x</i>	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>

Skrót (cd.) <i>Abbreviation (cont.)</i>	Pełna nazwa (dok.) <i>Complete name (cont.)</i>
działy PKD <i>division of the NACE</i>	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych x	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wickers</i>	Produkcja drewna wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej x	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparation</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń x	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców x	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
grupy PKD <i>group of the NACE</i>	
Wyprawa skór, garbowanie; wyprawa i barwienie skór futerkowych; produkcja wyrobów kaletniczych i rymarskich <i>Tanning and dressing of leather; dressing and dyeing of fur, manufacture of luggage and saddlery</i>	Wyprawa skór, garbowanie; wyprawa i barwienie skór futerkowych; produkcja toreb bagażowych, toreb ręcznych i podobnych wyrobów kaletniczych; produkcja wyrobów rymarskich <i>Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery and harness; dressing and dyeing of fur</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy <i>Manufacture of products of wood, cork, straw</i>	Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and plaiting materials</i>
Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów, tworzyw sztucznych i kauczuku <i>Manufacture of basic chemicals, fertilisers, compounds and rubber</i>	Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych <i>Manufacture of basic chemicals, fertilisers and nitrogen compounds, plastics and synthetic rubber in primary forms</i>

Skrót (dok.) <i>Abbreviation (cont.)</i>	Pełna nazwa (dok.) <i>Complete name (cont.)</i>
grupy PKD (dok.) <i>group of the NACE (cont.)</i>	
Produkcja farb i lakierów x	Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających <i>Manufacture of paints, varnishes and similar coatings, printing ink and mastics</i>
Produkcja mydła, środków myjących i wyrobów kosmetycznych <i>Manufacture of soap, detergents, perfumes and toilet preparations</i>	Produkcja mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących, wyrobów kosmetycznych i toaletowych <i>Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and toilet preparations</i>
Produkcja wyrobów ściernych i pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of abrasive products and non-metallic mineral products</i>	Produkcja wyrobów ściernych i pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of abrasive products and non-metallic mineral products n.e.c.</i>
Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów c.o. <i>Manufacture of steam generators, except central heating hot water boilers</i>	Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą <i>Manufacture of steam generators, except central heating hot water boilers</i>
Produkcja wyrobów nożowniczych i narzędzi <i>Manufacture of cutlery and tools</i>	Produkcja wyrobów nożowniczych, sztuców, narzędzi i wyrobów metalowych ogólnego przeznaczenia <i>Manufacture of cutlery, tools and general hardware</i>
Produkcja pojazdów samochodowych <i>Manufacture of motor vehicles</i>	Produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles excluding motorcycles</i>
Produkcja statków powietrznych i kosmicznych <i>Manufacture of air and spacecraft</i>	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn <i>Manufacture of air and spacecraft and related machinery</i>
Produkcja pozostałych wyrobów x	Produkcja wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacturing n.e.c.</i>

Synteza

Produkcja przemysłowa

W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób produkcja sprzedana przemysłu była w 2017 r. o 6,6% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 3,1%). Zwiększenie produkcji obserwowano w trzech sekcjach przemysłu: w przetwórstwie przemysłowym – o 7,3% (wobec wzrostu o 4,1% przed rokiem), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 5,5% (wobec spadku o 3,5% przed rokiem) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,1% (wobec wzrostu o 3,0% w 2016 r.). Utrzymał się natomiast spadek produkcji w górnictwie i wydobywaniu – o 7,2% (wobec spadku o 5,4% przed rokiem). Wzrost produkcji sprzedanej wystąpił w 30 (spośród 34) działach przemysłu, których udział stanowił 97,0% wartości produkcji przemysłowej ogółem.

We wszystkich głównych grupowaniach przemysłowych w 2017 r., w porównaniu z 2016 r., odnotowano tendencje wzrostowe. Produkcja dóbr inwestycyjnych wzrosła o 7,8%, zaopatrzeniowych – o 7,8%, konsumpcyjnych trwałych – o 6,9%, konsumpcyjnych nietrwałych – o 6,8%, a dóbr związanych z energią – o 1,8%.

Wydajność pracy w przemyśle mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego była w 2017 r. o 3,3% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 0,9%).

Ceny

Wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu w 2017 r., w stosunku do ub. roku, wyniósł 2,9% (wobec niewielkiego spadku o 0,1% w 2016 r.). Największy wzrost cen odnotowano w górnictwie i wydobywaniu – o 19,5% (wobec spadku o 1,4% przed rokiem), w tym w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 31,5%. Mniejszy wzrost wystąpił w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,7% (wobec wzrostu o 1,5% przed rokiem) oraz w przetwórstwie przemysłowym – o 2,4% (wobec wzrostu o 0,1% przed rokiem). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wzrost cen był niewielki – 0,2% (wobec spadku o 2,3% przed rokiem).

Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w 2017 r. wyniosło 2 649,9 tys. osób i było o 3,2% wyższe niż przed rokiem. Na wzrost wpłynęło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym – o 4,0% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,4%. W pozostałych sekcjach przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się – w górnictwie i wydobywaniu – o 4,5%, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 1,3%.

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w 2017 r. wyniosło 4 569,41 zł i było o 5,6% wyższe niż w 2016 r. Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach przemysłu, największy w górnictwie i wydobywaniu oraz w przetwórstwie przemysłowym – po 6,3%. Mniejszy wzrost natomiast odnotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,5% i w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 2,8%.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych

W 2017 r. wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekraczała 49 osób) były korzystniejsze od uzyskanych w 2016 r.

W największym stopniu zwiększył się wynik na operacjach finansowych – z 1 178,7 mln zł do 7 655,3 mln zł oraz wynik z pozostałej działalności operacyjnej – z 636,2 mln zł do 2 136,1 mln zł. Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł z 84 221,2 mln zł do 87 704,6 mln zł i był o 4,1% wyższy niż w 2016 r.

Wynik finansowy brutto wyniósł w 2017 r. 97 496,0 mln zł i był wyższy o 13,3%. Na wynik finansowy brutto składały się: zysk brutto w wysokości 106 285,5 mln zł (wzrost w skali roku o 10,6%) oraz strata brutto – 8 789,5 mln zł (spadek o 12,9%).

Wynik finansowy netto wyniósł 83 371,3 mln zł i był o 13,4% wyższy niż w 2016 r. Na wynik finansowy netto złożył się zysk netto w wysokości 92 039,7 mln zł, uzyskany przez 82,9% przedsiębiorstw (przed rokiem 83,7%) oraz strata netto w wysokości 8 668,4 mln zł.

W efekcie szybszego tempa wzrostu przychodów z całokształtu działalności (o 9,2% w skali roku) niż kosztów ich uzyskania (wzrost o 8,9%) poprawił się wskaźnik poziomu kosztów z 93,7% w 2016 r. do 93,4%. Poprawiły się również wskaźniki rentowności obrotu brutto – z 6,3% do 6,6%, oraz rentowności obrotu netto – z 5,4% do 5,6%. Wzrosły wartości wskaźnika płynności finansowej II stopnia – z 101,4% do 102,5% oraz III stopnia – z 148,9% do 151,0%. Obniżył się nieznacznie wskaźnik płynności finansowej I stopnia – z 36,9% do 36,5%. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był gorszy niż przed rokiem i wyniósł 6,2% (wobec 6,4% w 2016 r.)

Wartość aktywów obrotowych przedsiębiorstw przemysłowych na koniec 2017 r. wyniosła 506 136,8 mln zł i była o 7,4% wyższa niż w 2016 r. Największy wzrost zaobserwowano w wartości zapasów – o 9,0% i należności krótkoterminowych – o 8,5%, mniejszy natomiast w inwestycjach krótkoterminowych – o 4,7%. Wartość krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych zmniejszyła się o 5,5% w porównaniu z 2016 r.

W 2017 r. nakłady inwestycyjne ogółem przedsiębiorstw przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób) wyniosły 77,4 mld złotych i były (w cenach bieżących) o 0,5% niższe niż przed rokiem (wobec spadku o 7,9% w 2016 r.).

Łączna wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych w przemyśle w 2017 r. wyniosła 36,0 mld zł i była o 8,1% wyższa niż przed rokiem, kiedy notowano spadek o 8,1%.

Executive summary

Sold production of industry

In enterprises employing more than 9 persons, sold production of industry in 2017 was by 6.6% higher than in the previous year (an increase of 3.1% in 2016). Three sections of industry saw an increase in production: manufacturing – by 7.3% (an increase of 4.1% in the previous year), in electricity, gas, steam and air conditioning supply – by 5.5% (a decrease of 3.5% in the previous year) and in water supply; sewerage, waste management and remediation activities – by 3.1% (an increase of 3.0% in 2016). Sold production in mining and quarrying continued to fall – by 7.2% (a decrease of 5.4% in the previous year). In 2017, an increase in sold production was reported in 30 (out of 34) industry divisions, which share accounted for 97.0% of the total industrial production value.

In 2017, as compared to 2016, an increase was reported in all main industrial groupings. The sales of capital goods increased by 7.8%, intermediate goods – by 7.8%, durable consumer goods – by 6.9%, non-durable consumer goods – by 6.8%, whereas the energy – by 1.8%.

Labour productivity in industry measured by sold production per paid employee, in 2017 was by 3.3% higher than in the previous year (an increase of 0.9% in 2016).

Prices

In 2017, an increase in prices of sold production of industry, as compared to the previous year, was observed – by 2.9% (a slight decrease of 0.1% in 2016). The highest increase in prices was reported in mining and quarrying – by 19.5% (a decrease of 1.4% in 2016), of which in mining of coal and lignite – by 31.5%. The lower growth occurred in water supply; sewerage, waste management and remediation activities – by 2.7% (an increase of 1.5% in the previous year) and in manufacturing – by 2.4% (an increase of 0.1% in 2016). In electricity, gas steam and air conditioning supply, an increase in prices was slight – by 0.2% (a decrease of 2.3% in the previous year).

Employment

Average paid employment in industry (in enterprises employing more than 9 persons) in 2017 equalled 2 649.9 thousand persons and was by 3.2% higher than in 2016. The growth was influenced by increase in the average paid employment in manufacturing – by 4.0% and in water supply; sewerage, waste management and remediation activities – by 2.4%. In other sections, average paid employment decreased: in mining and quarrying – by 4.5% and in electricity, gas, steam and air conditioning supply – by 1.3%.

Wages and salaries

In 2017, average monthly gross wages and salaries in industry (in enterprises employing more than 9 persons) equalled 4 569.41 zł, and was by 5.6% higher than in 2016. An increase in wages and salaries was observed in all sections of industry. The largest growth occurred in mining and quarrying and in manufacturing – by 6.3% each, while the lower growth was recorded in water supply; sewerage, waste management and remediation activities – by 3.5% and in electricity, gas, steam and air conditioning supply – by 2.8%.

Financial results of industrial enterprises

In 2017, financial results of industrial enterprises (keeping accounting ledgers and employing more than 49 persons) were better than in the previous year.

There was a significant improvement in result on financial activity – from 1 178.7 mln zl to 7 655.3 mln zl and the result from other operating activity – from 636.2 mln zl to 2 136.1 mln zl. Financial result from the sale of products, goods and materials increased from 84 221.2 mln zl to 87 704.6 mln zl and was by 4.1% higher than in 2016.

In 2017, gross financial result equalled 97 496.0 mln zl and was by 13.3% higher than in 2016. Gross financial result consisted of gross profit of 106 285.5 mln zl (an increase of 10.6% y-o-y) and gross loss of 8789.5 mln zl (a decrease of 12.9% y-o-y).

Net financial result equalled 83 371.3 mln zl and was by 13.4% higher than in 2016. It comprised net profit amounting to 92 039.7 mln zl – it was generated by 82.9% of enterprises (83.7% in the preceding year) and net loss of 8 668.4 mln zl.

As a result of faster growth of revenues from the whole activity (an increase of 9.2% y-o-y) than that of the costs of obtaining revenues from the whole activity (an increase of 8.9% y-o-y), the cost level indicator improved from 93.7% in 2016 to 93.4%. The improvement was also seen in gross turnover profitability indicator – from 6.3% to 6.6% as well as in net turnover profitability indicator – from 5.4% to 5.6%. An increase was observed in the second degree financial liquidity indicator – from 101.4% to 102.5% and the third degree financial liquidity indicator – from 148.9% to 151.0%. A slight deterioration was recorded in the first degree financial liquidity indicator – from 36.9% to 36.5%. Profitability indicator of sales of products, goods and materials worsened as compared to the previous year and amounted to 6.2% (an increase of 6.4% in 2016).

The value of current assets in industrial enterprises at the end of 2017 was noted at the level of 506 136.8 mln zl and was by 7.4% higher than in 2016. The largest increase was observed in the value of stocks – by 9.0% and short-term receivables – by 8.5%, whereas less in short-term investments – by 4.7%. The value of inter-period settlements decreased – by 5.5% as compared to 2016.

In 2017, total investment outlays of industrial enterprises (keeping accounting ledgers, employing more than 49 persons) amounted to 77.4 bn zl and decreased by 0.5% (in current prices) as compared to the previous year (a decrease of 7.9% in 2016).

Total value of cost calculation of investments newly started in industry, in 2017 equalled 36.0 bn zl and was by 8.1% higher than in the preceding year, when a 8.1% drop was noted.

Rozdział 1

Chapter 1

Ogólna charakterystyka sytuacji gospodarczej

General characteristics of economic situation

Wobec dynamicznie zmieniających się uwarunkowań rozwoju gospodarczego, rosnącej konkurencji, powstaje zapotrzebowanie na informacje o kondycji i perspektywach rozwoju gospodarki narodowej. Przemysł jest szczególnie ważnym segmentem polskiej gospodarki i odgrywa znaczącą rolę w tworzeniu wartości dodanej brutto, wytwarzając ponad 20 procent PKB.

W Polsce od kilku lat obserwuje się dynamiczny rozwój przemysłu oraz wzrost aktywności gospodarczej przedsiębiorstw przemysłowych, a odzwierciedleniem tego zjawiska jest poprawa większości wskaźników opisujących sytuację społeczno-gospodarczą badanych przedsiębiorstw. Wzrost aktywności przedsiębiorstw przemysłowych przejawia się wzrostem m.in. produkcji sprzedanej, obrotu, zatrudnienia, wydajności pracy, nowych zamówień oraz wyników finansowych.

Wzrostowi aktywności również sprzyjał wzrost popytu na rynkach zagranicznych, które są znaczącym odbiorcą produkcji polskiego przemysłu bowiem duża część produkcji jest eksportowana, w większości do państw strefy euro, a udział obrotu niekrajowego w obrotach ogółem na przestrzeni ostatnich lat wciąż rośnie.

1.1. Produkcja sprzedana przemysłu

1.1. Sold production of industry

PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

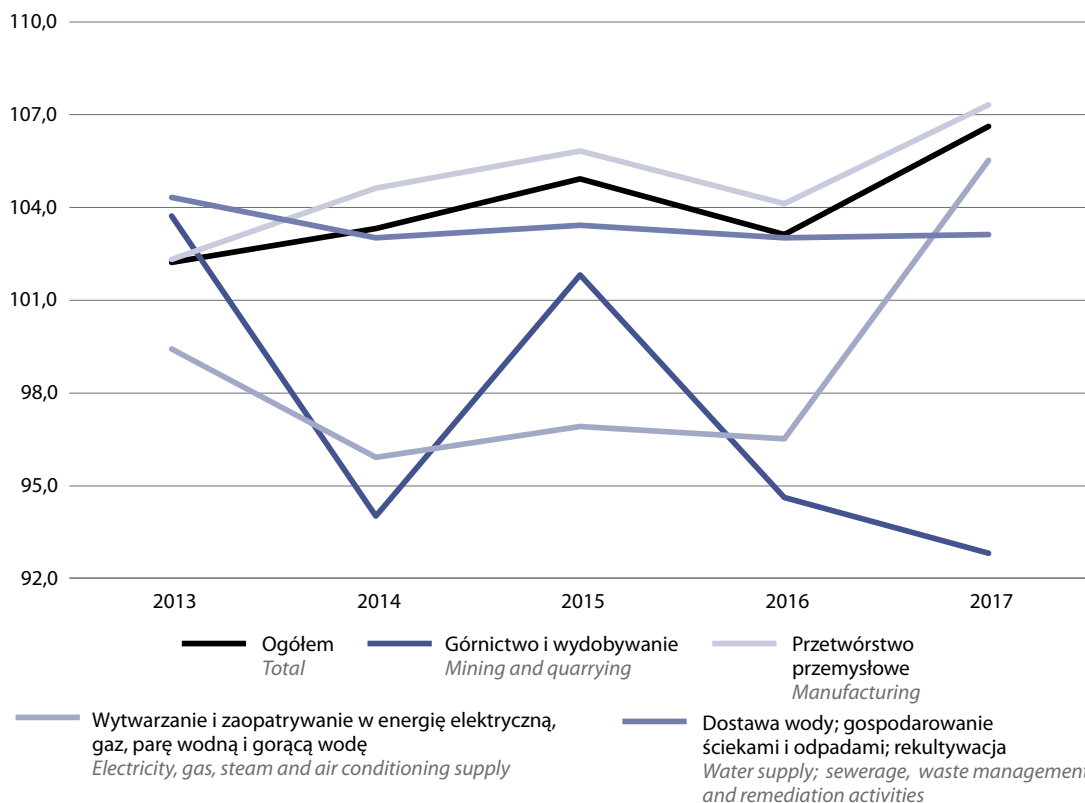
Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów wytworzonych niezaliczonych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą, tj.: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, jak również do własnych zakładów gastronomicznych i do własnych hurtowni, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych wyrobów i usług na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatnika i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty.

Dane o wartości produkcji sprzedanej prezentuje się bez podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych tj. dotacji do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r. była o 6,6% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 3,1%). Zwiększenie produkcji obserwowano w trzech sekcjach przemysłu: w przetwórstwie przemysłowym – o 7,3% (wobec wzrostu o 4,1% przed rokiem); w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 5,5% (wobec spadku o 3,5% w 2016 r.) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,1% (wobec wzrostu o 3,0% w 2016 r.). Utrzymał się natomiast spadek produkcji w górnictwie i wydobywaniu – o 7,2% (wobec spadku o 5,4% przed rokiem).

Wykres 1. Dynamika (ceny stałe) produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (rok poprzedni =100)
 Chart 1. *Indices (constant prices) of sold production of industry by NACE sections (previous year =100)*

W 2017 r. wzrost produkcji sprzedanej wystąpił w 30 (spośród 34) działach przemysłu, których udział stanowił 97,0% wartości produkcji ogółem. Wzrost produkcji sprzedanej odnotowano m.in. w produkcji wyrobów tytoniowych – o 18,1%, maszyn i urządzeń – o 12,5%, metali – o 11,5%, wyrobów z metali – o 10,7%, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 9,5%, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – 8,2%, skór i wyrobów skórzanych – o 8,1%, wyrobów tekstylnych – o 7,8%, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 7,7%, produkcji mebli – o 7,4% oraz papieru i wyrobów z papieru – o 7,2%.

W 2017 r. produkcja sprzedana obniżyła się tylko w działach sekcji górnictwo i wydobywanie w tym m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego – o 14,5%.

Tablica 1. Produkcja sprzedana przemysłu^a według sekcji i wybranych działów PKD
 Table 1. Sold production of industry^a by NACE section and selected divisions

SEKCJE I DZIAŁY SECTIONS AND DIVISIONS	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	w mln zł <i>in mln zł</i>		w odsetkach <i>in percent</i>		rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>	
	ceny bieżące <i>current prices</i>				ceny stałe <i>constant prices</i>	
Ogółem <i>Total</i>	1 236 375,4	1 352 954,7	100,0	100,0	103,1	106,6
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	43 428,2	47 668,8	3,5	3,5	94,6	92,8
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	1 074 700,9	1 180 304,7	86,9	87,2	104,1	107,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	88 902,4	93 883,1	7,2	7,0	96,5	105,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	29 343,9	31 098,0	2,4	2,3	103,0	103,1
Z przemysłu ogółem – wybrane działy: <i>From total industry – selected divisions:</i>						
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego <i>Mining of coal and lignite</i>	19 940,3	22 399,2	1,6	1,7	94,6	85,5
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	203 197,1	224 673,4	16,4	16,6	106,4	106,7
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	19 036,7	19 588,2	1,5	1,4	96,6	102,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	32 430,6	34 681,9	2,6	2,6	103,2	106,2
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	37 714,3	40 671,7	3,1	3,0	103,5	107,2
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>	56 514,6	67 179,8	4,6	5,0	95,3	101,7
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	56 197,5	61 245,2	4,5	4,5	102,1	104,6
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	13 505,0	14 121,1	1,1	1,0	100,5	104,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	80 567,9	88 296,6	6,5	6,5	106,8	109,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	48 010,9	52 361,9	3,9	3,9	106,3	108,2
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	44 744,4	55 140,9	3,6	4,1	100,5	111,5

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
 a Data concern entities employing more than 9 persons.

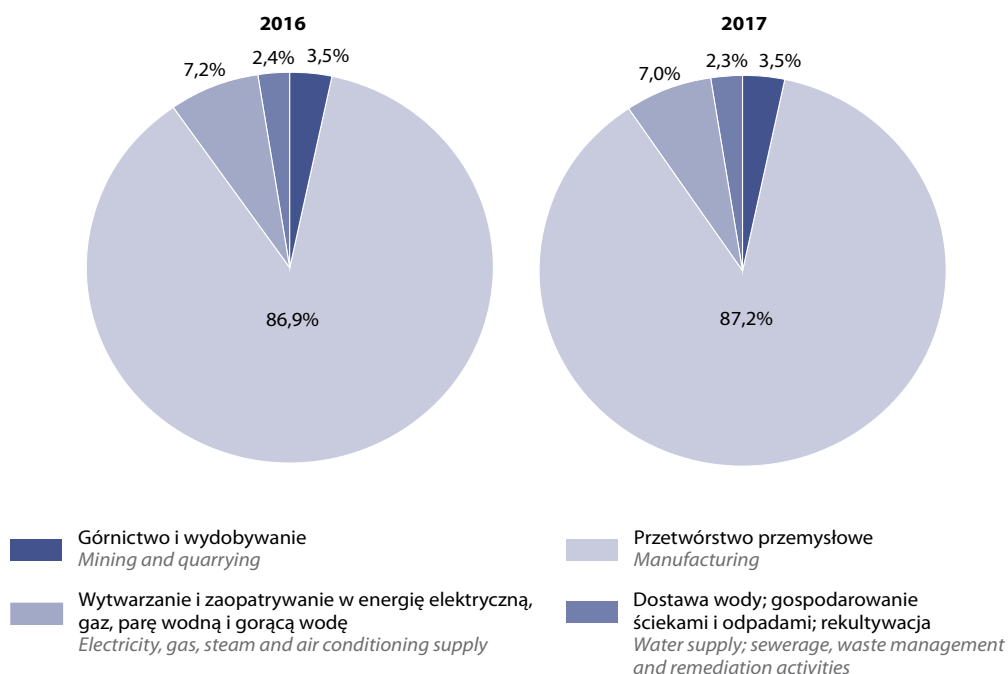
Tablica 1. Produkcja sprzedana przemysłu^a według sekcji i wybranych działów PKD (dok.)
 Table 1. Sold production of industry^a by NACE section and selected divisions (cont.)

SEKCJE I DZIAŁY SECTIONS AND DIVISIONS	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	w mln zł in mln zł		w odsetkach in percent		rok poprzedni=100 previous year=100	
	ceny bieżące current prices				ceny stałe constant prices	
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	83 613,1	93 662,4	6,8	6,9	108,8	110,7
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	40 062,5	44 519,8	3,2	3,3	103,6	112,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	138 757,9	148 441,6	11,2	11,0	107,2	107,7
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	18 667,6	19 436,2	1,5	1,4	94,7	104,8
Produkcja mebli Manufacture of furniture	39 207,6	41 800,9	3,2	3,1	112,1	107,4

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern entities employing more than 9 persons.

W porównaniu z 2016 r., w strukturze produkcji sprzedanej zwiększył się udział przetwórstwa przemysłowego z 86,9% do 87,2%. Zmniejszył się natomiast w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę z 7,2% do 7,0% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji z 2,4% do 2,3%. W górnictwie i wydobywania pozostał na tym samym poziomie i wyniósł 3,5%.

Wykres 2. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)
 Chart 2. Structure of sold production of industry by NACE section (current prices)

Spośród 34 działów przemysłu, w 17 z nich udział w 2017 r. w porównaniu z 2016 r. pozostał na tym samym poziomie, w 6 wzrósł, a w 11 – obniżył się. Wśród działów przetwórstwa przemysłowego najbardziej wzrósł udział produkcji metali (z 3,6% do 4,1%), koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (z 4,6% do 5,0%) oraz artykułów spożywczych (z 16,4% do 16,6%). Zmniejszył się natomiast m.in. w produkcji samochodów, przyczep i nacze (z 11,2% do 11,0%).

Spośród 105 grup przemysłu według PKD, wzrost produkcji sprzedanej w 2017 r. odnotowano w 82 grupach, w tym w 2 – o ponad 30%, w 3 – o ponad 20%, a w 24 – o ponad 10%.

Tablica 2. Dynamika (ceny stałe) produkcji sprzedanej przemysłu^a według grup PKD – największe wzrosty
Table 2. Indices (constant prices) of sold production of industry^a by NACE group – highest increases

GRUPY PKD NACE GROUP	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100	
Wzrost o ponad 30% <i>Increase more than 30%</i>		
Produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych <i>Manufacture of pesticides and other agrochemical products</i>	#	137,7
Produkcja broni i amunicji <i>Manufacture of weapons and ammunition</i>	119,2	137,1
Wzrost o ponad 20% <i>Increase more than 20%</i>		
Produkcja wyrobów jubilerskich, biżuterii i podobnych wyrobów <i>Manufacture of jewellery, bijouterie and related articles</i>	#	129,1
Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia <i>Manufacture of general-purpose machinery</i>	108,7	121,8
Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa <i>Manufacture of agricultural and forestry machinery</i>	89,8	120,3
Wzrost o ponad 10% <i>Increase more than 10%</i>		
Produkcja elektronicznych elementów i obwodów drukowanych <i>Manufacture of electronic components and boards</i>	102,9	119,5
Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i nacze <i>Manufacture of bodies (coachwork) for motor vehicles; manufacture of trailers and semi-trailers</i>	124,3	117,5
Produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu <i>Manufacture of articles of concrete, cement and plaster</i>	101,3	117,1
Odlewnictwo metali <i>Casting of metals</i>	119,7	116,7
Obróbka metali i nakładanie powłok na metale obróbka mechaniczna elementów metalowych <i>Treatment and coating of metals; machining</i>	108,1	116,2
Produkcja rur, przewodów, kształtowników zamkniętych i łączników, ze stali <i>Manufacture of tubes, pipes hollow profiles and related fitting, of steel</i>	92,8	116,0
Produkcja surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych <i>Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys</i>	91,7	115,8
Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego <i>Manufacture of railway locomotives and rolling stock</i>	58,4	115,5

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern entities employing more than 49 persons.

Tablica 2. Dynamika (ceny stałe) produkcji sprzedanej przemysłu^a według grup PKD – największe wzrosty (dok.) Table 2. *Indices (constant prices) of sold production of industry^a by NACE group – highest increases (cont.)*

GRUPY PKD NACE GROUP	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100	
Wzrost o ponad 10% (dok.) <i>Increase more than 10% (cont.)</i>		
Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego <i>Manufacture of other electrical equipment</i>	81,1	114,9
Produkcja wyrobów ogniotrwałych <i>Manufacture of refractory products</i>	97,0	114,1
Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów <i>Manufacture of instruments and appliances for measuring, testing and navigation; watches and clocks</i>	198,2	113,9
Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych <i>Manufacture of other fabricated metal products</i>	104,1	113,1
Produkcja statków powietrznych i kosmicznych ^a <i>Manufacture of air and spacecraft</i>	113,1	112,2
Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków <i>Forging, pressing, stamping and roll-forming of metal; powder metallurgy</i>	141,0	112,1
Produkcja wyrobów piekarskich i mącznych <i>Manufacture of bakery and farinaceous products</i>	104,4	111,8
Produkcja gier i zabawek <i>Manufacture of games and toys</i>	115,0	111,4
Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków <i>Processing and preserving of fish, crustaceans and molluscs</i>	110,8	111,1
Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of plastic products</i>	107,9	110,9
Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne <i>Manufacture of medical and dental instruments and supplies</i>	109,6	110,7
Produkcja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych <i>Manufacture of parts and accessories for motor vehicles</i>	107,5	110,6
Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń <i>Repair of fabricated metal products, machinery and equipment</i>	90,9	110,6
Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia <i>Cutting, shaping and finishing of stone</i>	68,9	110,5
Produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych <i>Manufacture of structural metal products</i>	111,3	110,5
Produkcja zbiorników, cystern i pojemników metalowych <i>Manufacture of tanks, reservoirs and containers of metal</i>	96,3	110,3

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.*a Data concern entities employing more than 49 persons.*

Niższy poziom produkcji sprzedanej w stosunku do roku poprzedniego wystąpił w 23 grupach, a w 5 z nich spadek był większy niż 10%.

Tablica 3. Dynamika (ceny stałe) produkcji sprzedanej przemysłu^a według grup PKD – największe spadki
 Table 3. *Indices (constant prices) of sold production of industry^a by NACE group – highest decreases*

GRUPY PKD NACE GROUP	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100	
Spadek o ponad 10% <i>Decrease more than 10%</i>		
Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products</i>	#	34,3
Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów c.o. ^Δ <i>Manufacture of steam generators, except central heating hot water boilers</i>	134,8	59,7
Produkcja statków i łodzi <i>Building of ships and boats</i>	115,6	76,4
Produkcja tkanin <i>Weaving of textiles</i>	100,9	83,2
Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych <i>Manufacture of other chemical products</i>	112,7	84,6
Spadek mniejszy niż 10% – w tym <i>Decrease less than 10% – of which</i>		
Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego <i>Manufacture of communication equipment</i>	104,1	90,2
Produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego <i>Manufacture of vegetable and animal oils and fats</i>	88,5	93,2
Produkcja maszyn i narzędzi mechanicznych <i>Manufacture of metal forming machinery and machine-tools</i>	114,5	94,5
Przygotowanie i przędzenie włókien tekstylnych <i>Preparation and spinning of textile fibres</i>	100,4	95,7
Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych <i>Manufacture of computers and peripheral equipment</i>	101,3	97,0
Odzysk surowców <i>Materials recovery</i>	93,6	97,1
Wykończanie wyrobów włókienniczych <i>Finishing of textiles</i>	105,0	97,8

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern entities employing more than 49 persons.

We wszystkich głównych grupowaniach przemysłowych w 2017 r. obserwowano wzrost produkcji sprzedanej w skali roku. Produkcja dóbr zaopatrzeniowych zwiększyła się o 7,8% (stanowiła ona 35,5% wartości produkcji przemysłowej ogółem), inwestycyjnych – o 7,8% (udział – 22,5%), konsumpcyjnych trwałych – o 6,9% (udział – 6,3%), konsumpcyjnych nietrwałych – o 6,8% (udział – 20,4%), a związanych z energią – o 1,8% (udział – 15,3%).

Tablica 4. Produkcja sprzedana przemysłu^a według głównych grupowań przemysłowych
 Table 4. Sold production of industry^a by main industrial groupings

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – poprzedni rok=100 previous year = 100 b – udział w wartości produkcji przemysłowej ogółem w % share in total industrial production in %		2013	2014	2015	2016	2017
Dobra zaopatrzeniowe <i>Intermediate goods</i>	a	101,6	106,3	104,2	103,7	107,8
	b	33,7	34,6	34,8	35,1	35,5
Dobra inwestycyjne <i>Capital goods</i>	a	103,9	107,4	110,5	103,8	107,8
	b	20,0	20,8	22,4	23,0	22,5
Dobra konsumpcyjne trwałe <i>Durable consumer goods</i>	a	104,0	105,7	107,6	106,6	106,9
	b	5,7	5,9	6,2	6,4	6,3
Dobra konsumpcyjne nietrwałe <i>Non-durable consumer goods</i>	a	104,0	100,7	104,9	104,9	106,8
	b	20,1	19,8	19,8	20,4	20,4
Dobra związane z energią <i>Energy</i>	a	99,7	96,3	99,6	96,1	101,8
	b	20,5	19,0	16,8	15,1	15,3

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern entities employing more than 9 persons.

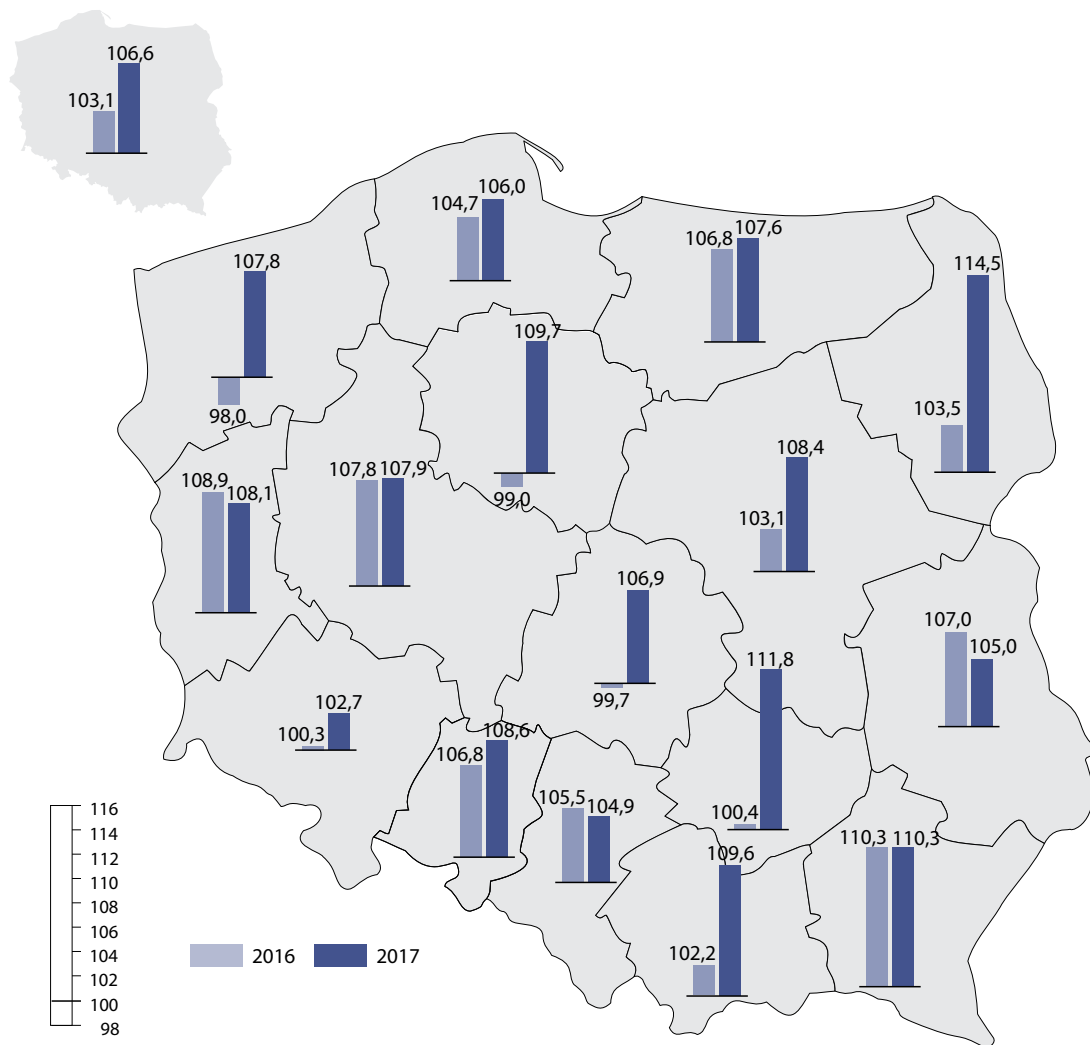
W 2017 r. w porównaniu z 2016 r. produkcja sprzedana przemysłu wzrosła we wszystkich województwach. Udział trzech największych województw w ogółem produkcji sprzedanej stanowił 48,2 %.

W województwie mazowieckim, którego udział jest największy i wyniósł 19,2% produkcja wzrosła o 8,4% (wobec wzrostu 3,1% przed rokiem). Województwo śląskie stanowiące 16,6 % w ogółem Polska odnotowało wzrost produkcji o 4,9% w stosunku do roku poprzedniego, kiedy wzrost był wyższy i wyniósł 5,5%. W trzecim co do wielkości pod względem udziału województwie wielkopolskim (udział 12,4%) zaobserwowano wzrost o 7,9% (wobec wzrostu o 7,8% w 2016 r.).

Najwyższy wzrost produkcji przemysłowej wystąpił w województwach o niskim udziale w ogółem produkcji sprzedanej. Województwo podlaskie o najniższym udziale (1,9%) osiągnęło najwyższy wzrost produkcji – o 14,5% (wobec wzrostu o 3,5% przed rokiem). W województwie świętokrzyskim (udział – 2,0%) wystąpił wzrost produkcji o 11,8%. (wobec wzrostu o 0,4%), a w województwie podkarpackim (udział – 3,3%) – o 10,3% i utrzymał się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym.

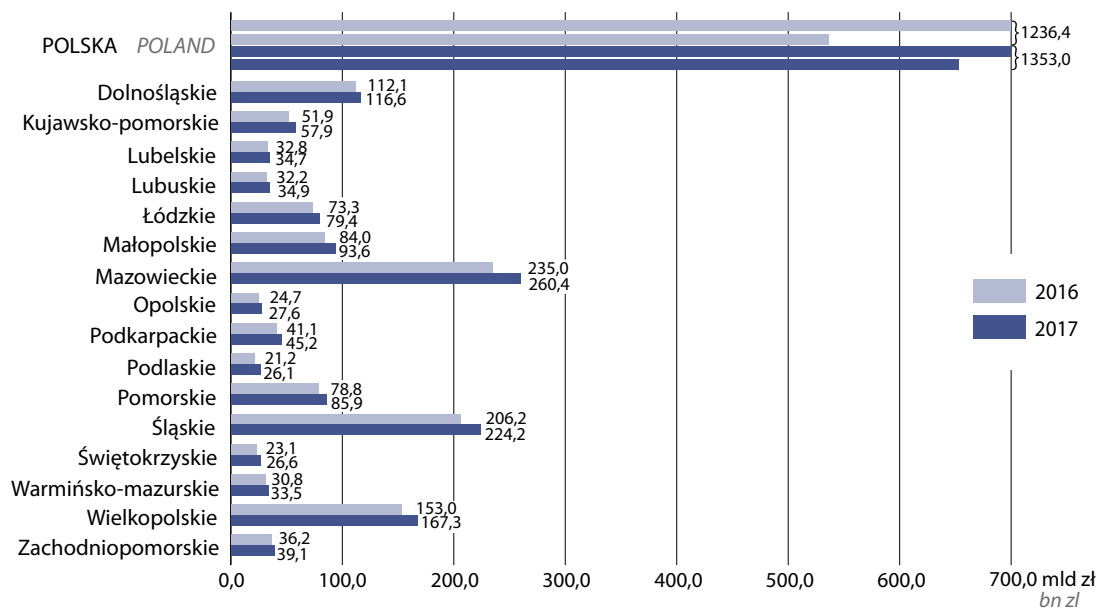
Mapa 1. Dynamika (ceny stałe) produkcji sprzedanej przemysłu według województw w 2016 i 2017 r. (rok poprzedni =100)

Map 1. Indices (constant prices) of sold production of industry by voivodship in 2016 and 2017 (previous year =100)

Wykres 3. Produkcja sprzedana przemysłu według województw w 2016 i 2017 r.

Chart 3. Sold production of industry by voivodship in 2016 and 2017

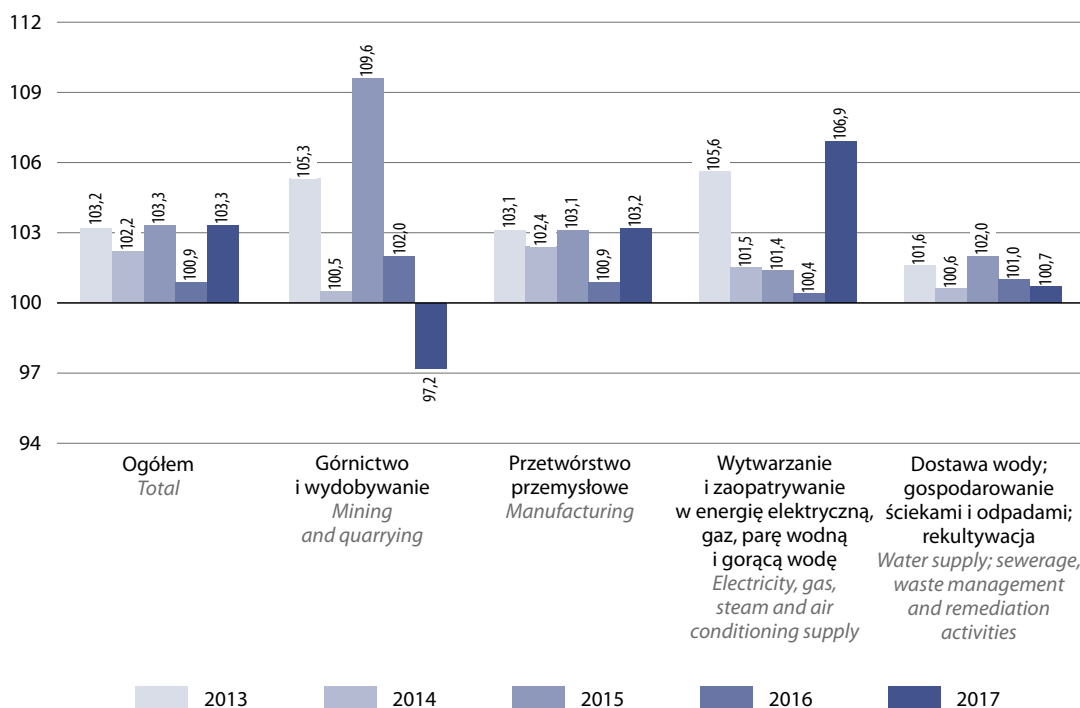

1.2. Wydajność pracy w przemyśle

1.2. Labour productivity in industry

Wydajność pracy w przemyśle mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, była w 2017 r. o 3,3% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 0,9%). Największy wzrost wydajności pracy odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 6,9%, mniejszy natomiast – w przetwórstwie przemysłowym – o 3,2% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,7%. W sekcji górnictwo i wydobywanie wydajność pracy spadła o 2,8% w porównaniu z 2016 r.

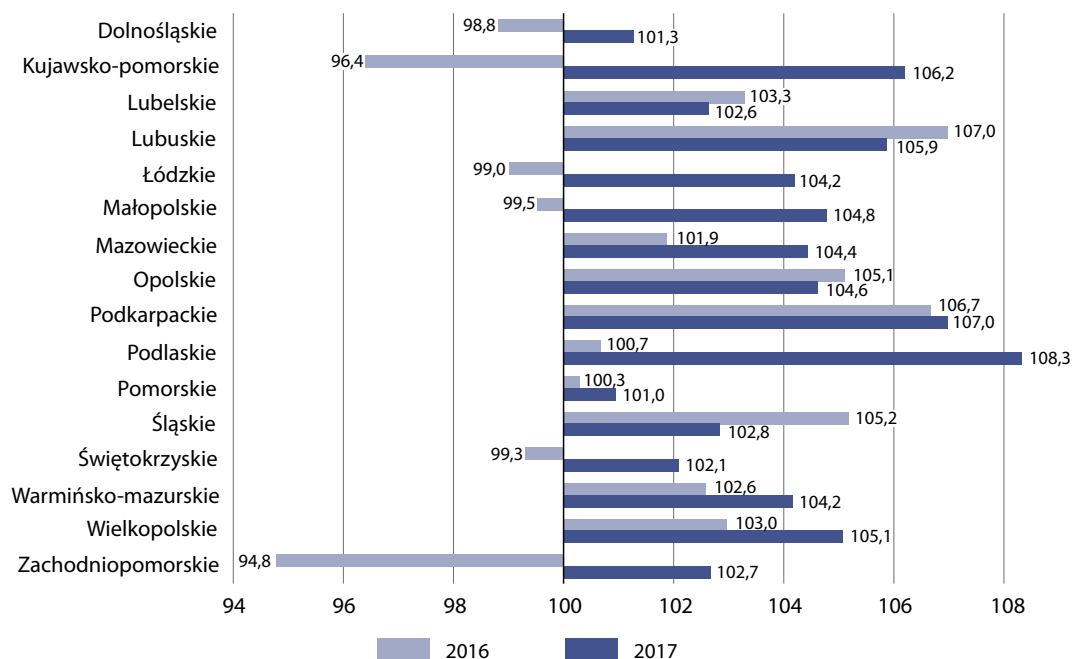
Wykres 4. Dynamika (ceny stałe) wydajności pracy w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni =100)
 Chart 4. *Indices (constant prices) of labour productivity in industry by NACE section (previous year =100)*

Największy wzrost wydajności zaobserwowano w produkcji maszyn i urządzeń – 10,4% oraz metali – o 10,1%, mniejszy natomiast m.in. w produkcji wyrobów tytoniowych – o 7,3%, wyrobów farmaceutycznych – o 6,9%, wyrobów tekstylnych – o 5,4%, w pozostałej produkcji wyrobów – 5,3%, wyrobów z metali – o 5,1%, chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 4,3%. Największy spadek wydajności pracy wystąpił w wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego – o 8,4%.

Wykres 5. Dynamika (ceny stałe) wydajności pracy w przemyśle według województw (rok poprzedni =100)
 Chart 5. *Indices (constant prices) of labour productivity in industry by voivodship (previous year =100)*

W 2017 r. we wszystkich województwach zanotowano wzrost wydajności pracy w przemyśle, największy w podlaskim – o 8,3%, podkarpackim – o 7,0%, kujawsko-pomorskim – o 6,2% oraz w lubuskim – o 5,9%.

1.3. Obrót w przemyśle

1.3. Turnover in industry

OBRÓT W PRZEMYŚLE dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej. Obejmuje on przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami oraz przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (tj. nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowych aktywów obrotowych oraz produktów przez siebie wytworzonych jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji). Dane o wartości obrotu prezentuje się bez podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego.

W 2017 r. obrót w przemyśle wzrósł o 9,6% w porównaniu z 2016 r. i był to najwyższy wzrost od 2013 r., kiedy notowane były wzrosty nieprzekraczające 2,8%. Wzrost obrotów odnotowano we wszystkich sekcjach, największy w górnictwie i wydobywaniu – o 11,5% w przetwórstwie przemysłowym – o 10,8% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 8,4%. Znacznie mniejszy wzrost obserwowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 1,6%.

W 2017 r. wzrost obrotu niekrajowego wyniósł 10,7% i był najwyższy od czterech lat. Jego udział w obrocie ogółem wzrósł z 36,8% w 2013 r. do 40,5% w 2017 r. Obrót niekrajowy najbardziej wzrósł w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 28,9%, po spadkach w ostatnich trzech latach. Spadek wystąpił jedynie w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 7,8%.

W przetwórstwie przemysłowym wzrost obrotu niekrajowego wyniósł 10,7%, w tym m.in. w produkcji wyrobów tytoniowych – o 30,4%, koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 28,5%, metali – o 25,3%, maszyn i urządzeń – o 15,6% oraz wyrobów z metali – o 15,5%. W działach tych udział obrotu niekrajowego stanowił około 1/3 obrotu ogółem.

Tablica 5. Obrót w przemyśle^a (ceny bieżące) według sekcji PKD

Table 5. Turnover in industry^a (current prices) by NACE sections

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		2013	2014	2015	2016	2017
a – rok poprzedni = 100 previous year = 100						
b – udział obrotu niekrajowego w obrocie ogółem share of non-domestic turnover in total turnover						
c – udział strefy euro w obrocie niekrajowym share of euro-zone turnover in non-domestic turnover						
Ogółem <i>Total</i>	a	100,8	101,2	102,8	102,5	109,6
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz) of which non-domestic turnover	a	103,9	102,1	104,9	108,2	110,7
	b	36,8	37,2	37,9	40,1	40,5
w tym do strefy euro of which to euro-zone	a	103,0	105,1	109,2	112,4	110,7
	c	58,6	60,3	62,8	65,3	65,3
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	a	96,0	90,5	97,2	94,3	111,5
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz) of which non-domestic turnover	a	98,1	88,4	91,5	96,5	113,3
	b	34,9	34,1	32,1	32,9	33,4
w tym do strefy euro of which to euro-zone	a	110,1	103,6	79,5	90,9	121,4
	c	43,5	51,0	44,3	41,7	44,7
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	a	101,1	102,7	102,1	104,2	110,8
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz) of which non-domestic turnover	a	103,9	102,9	105,4	108,7	110,7
	b	43,7	43,7	45,2	47,1	47,1
w tym do strefy euro of which to euro-zone	a	102,4	105,4	110,6	113,1	110,5
	c	59,0	60,5	63,5	66,0	65,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	a	100,4	95,2	108,8	94,0	101,6
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz) of which non-domestic turnover	a	139,8	81,0	98,6	104,1	92,2
	b	1,7	1,5	1,3	1,5	1,3
w tym do strefy euro of which to euro-zone	a	139,6	83,7	51,2	104,7	117,2
	c	70,9	73,2	38,1	38,3	48,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ <i>Water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>	a	103,6	102,3	102,8	103,2	108,4
w tym niekrajowy (na eksport i wywóz) of which non-domestic turnover	a	125,0	82,7	98,3	75,4	128,9
	b	6,9	5,6	5,3	3,9	4,6
w tym do strefy euro of which to euro-zone	a	136,2	90,8	79,8	75,7	119,5
	c	80,5	88,4	71,8	72,1	68,8

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

1.4. Produkcja wyrobów przemysłowych

1.4. Production of industrial products

PRODUKCJA WYTWORZONA to rezultat procesów produkcyjnych wzajemnie ze sobą powiązanych i uwarunkowanych, zachodzących w określonym czasie. Produkcja wytworzona obejmuje całkowitą ilość wyprodukowanych w okresie sprawozdawczym wyrobów gotowych, z surowca własnego lub powierzonych przez inne przedsiębiorstwo lub osobę fizyczną. Obejmuje również całkowitą ilość półfabrykatów, części, zespołów maszyn i urządzeń, niezależnie od tego, czy zostały one przeznaczone do sprzedaży czy do przedsiębiorstwa macierzystego, do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa, czy też przeznaczone do dalszego przerobu (montażu) w przedsiębiorstwie. Do produkcji wytworzonej zalicza się zatem wyroby wyprodukowane przez przedsiębiorstwo, odpowiadające określonym normom, warunkom technicznym lub warunkom umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a odbiorcą. Wyroby powstałe z surowców wtórnych zalicza się do produkcji, jeśli mają charakter użytkowy i są bezpośrednim rezultatem pracy wytwórczej przedsiębiorstwa. Do produkcji zalicza się także tak zwane produkty uboczne, powstałe w procesie produkcyjnym równocześnie z produktem zasadniczym.

Spśród 282 badanych wyrobów i grup wyrobów przemysłowych w 2017 r., produkcja 203 była wyższa niż przed rokiem, w tym w 6 większa o ponad 30%, w 8 – ponad 20%, a w 20 – ponad 10%.

Tablica 6. Produkcja ważniejszych wyrobów^a – największe wzrosty

Table 6. Production of major products^a – highest increases

WYROBY	2016	2017	PRODUCTS
	rok poprzedni = 100 previous year = 100		
Wzrost o ponad 30% Increase more than 30%			
Odkurzacze typu domowego (tys. szt.)	103,5	166,1	Vacuum cleaners household type (thous. units)
Pestycydy (t)	114,9	146,0	Pesticides (t)
Sól kamienna ^b (tys. t)	110,9	140,8	Rock salt ^b (thous. t)
Samochody ciężarowe i ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep (szt.)	100,9	139,2	Lorries and road tractors (units)
Spoiva gipsowe ^c (tys. t)	109,2	134,2	Plasters ^c (thous. t)
Bluzy, koszule i bluzki koszulowe damskie lub dziewczęce (tys. szt.)	85,5	130,4	Women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses (thous. units)
Wzrost o ponad 20% Increase more than 20%			
Silniki spalinowe ^d (szt.)	157,2	129,5	Engines ^d (units)
Blachy cienkie i taśmy ze stali niestopowej pokrywane cynkiem (tys. t)	109,9	129,0	Zinc coated thin sheets and wide strips of non-alloy steel (thous. t)
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa – pługi (szt.)	83,6	124,6	Machinery for agriculture and forestry – ploughs (units)
Maszyny i urządzenia do robót budowlanych, drogowych i melioracyjnych (szt.)	54,0	124,3	Machinery and equipment for construction road and drainage work (units)
Meble drewniane w rodzaju stosowanych w pokojach stołowych i salonach (tys. szt.)	113,5	122,7	Wooden furniture for dining and living room (thous. units)
Tokarki do usuwania metalu (szt.)	91,5	122,4	Lathes for removing metal (units)
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa – siewniki polowe (szt.)	70,5	121,5	Machinery for agriculture and forestry – field sowers (units)
Pudełka i pudła z papieru lub tektury falistej i niefalistej (tys. t)	108,3	120,0	Cartons, boxes and cases of paper and paperboard of corrugated and of not corrugated paperboard (thous. t)

Notki patrz na str. 34.

See notes on page 34.

Tablica 6. Produkcja ważniejszych wyrobów^a – największe wzrosty (dok.)
 Table 6. Production of major products^a – highest increases (cont.)

WYROBY	2016	2017	PRODUCTS
	rok poprzedni = 100 previous year = 100		
Wzrost o ponad 10% Increase more than 10%			
Silniki elektryczne i prądnice (z wyłączeniem silników trakcyjnych) (tys. szt.)	96,3	118,4	Electric motors and generators (excluding traction motors) (thous. units)
Papierosy z tytoniu lub mieszanek tytoniu z jego namiastkami (mln szt.)	102,0	116,7	Cigarettes containing tobacco or mixtures of tobacco and tobacco substitutes (mln units)
Wodorotlenek sodu stały (soda kaustyczna), w przeliczeniu na 96% NaOH (tys. t)	109,8	116,5	Sodium hydroxide (caustic soda), solid in terms of 96% NaOH (thous. t)
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa – ciągniki rolnicze (szt.)	81,1	116,2	Machinery for agriculture and forestry – agricultural tractors (units)
Stal surowa (tys. t)	98,1	115,1	Crude steel (thous. t)
Margaryna i produkty do smarowania ^e (tys. t)	87,9	114,3	Margarine and spreads ^e (thous. t)
Wyroby izolacji termicznej z wełny mineralnej (tys. t)	103,7	113,2	Products of heat insulating mineral wools (thous. t)
Masa betonowa prefabrykowana (beton gotowy do wylania) (tys. t)	105,7	113,1	Ready-mixed concrete (thous. t)
Rury stalowe bez szwu (tys. t)	100,2	113,1	Steel tubes seamless (thous. t)
Wyroby walcowane na gorąco (bez półwyrobów) (tys. t)	102,3	112,0	Hot rolled products (excluding semi-finished products) (thous. t)
Ładowacze rolnicze uniwersalne (szt.)	111,3	111,9	Loading machinery for agricultural use (units)
Opony do maszyn i urządzeń rolniczych (tys. szt.)	133,3	111,8	Tyres for agricultural machinery and equipment (thous. units)
Wodomierze (tys. szt.)	101,5	111,7	Water meters (thous. units)
Polichlorek winylu niez mieszanym z innymi substancjami w formach podstawowych (tys. t)	80,7	111,2	Polyvinyl chloride not mixed with any other substances in primary forms (thous. t)
Cement ^f (tys. t)	103,3	111,1	Cement ^f (thous. t)
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa – spulchniarki i kultywatory (szt.)	94,4	111,1	Machinery for agriculture and forestry – rippers and cultivators (units)
Produkty uboju ^g wliczane do wydajności poubojowej bydła i cieląt (tys. t)	93,0	111,0	Slaughter products ^g included slaughter capacity cattle and calves (thous. t)
Wodorotlenek sodu w roztworze wodnym (ług sodowy lub ciepla soda kaustyczna) w przeliczeniu na 96% NaOH (tys. t)	95,7	111,0	Sodium hydroxide in aqueous solution (soda lye or liquid soda) in terms of 96% NaOH (thous. t)
Opony do ciągników (tys. szt.)	103,0	110,4	Tyres for tractors (thous. units)
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^h (tys. par)	109,6	110,0	Footwear with leather uppers ^h (thous. pairs)

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Z wyłączeniem soli odpowiedniej do spożycia przez ludzi. c Włączając do stosowania w budownictwie, do klejenia tkanin lub wyrównywania powierzchni papieru, do stosowania w stomatologii. d Z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych. e O obniżonej lub niskiej zawartości tłuszczu, z wyłączeniem margaryny płynnej. f Cement portlandzki, glinowy, żuźlowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. g Ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej; obejmuje mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki). h Z wyłączeniem obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwieniem ze spodem z drewna.

a Data concern entities employing more than 49 persons. b Excluding salt suitable for human consumption. c Including for use in building, for use in dressing woven fabrics or surfacing paper, for use in dentistry. d Excluding aircraft, vehicle and cycle engines. e Reduced and low fat, excluding liquid margarine. f Portland cement, aluminous, slag and similar hydraulic cements. g Industrial slaughter; in post-slaughter warm weight; including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption. h Excluding sports footwear, footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with wooden outer soles.

Produkcja 77 wyrobów i grup wyrobów ukształtowała się na poziomie niższym niż przed rokiem, w tym w 5 spadek był większy niż 20%, a w 6 – większy niż 10%.

Tablica 7. Produkcja ważniejszych wyrobów^a – największe spadki
Table 7. Production of major products^a – highest decreases

WYROBY	2016	2017	PRODUCTS
	rok poprzedni = 100 previous year = 100		
Spadek o ponad 20% <i>Decrease more than 20%</i>			
Przędza lniana ^b (t)	100,0	74,2	Flax yarn ^b (t)
Spodnie, ogrodniczki, bryczesy i szorty damskie lub dziewczęce (tys. szt.)	120,8	75,3	Women's or girls' trousers, overalls, breeches and shorts (thous. units)
Młynki, miksery, roboty kuchenne i sokowirówki typu domowego (tys. szt.)	74,6	75,3	Domestic food grinders, mixers and fruit or vegetable extrators household type (thous. units)
Papier gazetowy w zwojach lub arkuszach (tys. t)	102,4	76,2	Newsprint in rolls or sheets (thous. t)
Żakiety damskie lub dziewczęce (tys. szt.)	101,8	78,6	Women's or girls' jackets (thous. units)
Spadek o ponad 10% <i>Decrease more than 10%</i>			
Aluminium nieobrobione plastycznie, nie-stopowe ^c (t)	129,8	80,6	Unwrought primary aluminium ^c (t)
Rowery łącznie z dziecięcymi (tys. szt.)	97,3	83,6	Bicycles including bicycles for children (thous. units)
Kasze, mączki z pszenicy (t)	95,5	84,3	Wheat groats and pellets (t)
Sukienki, spódnice i spódnico-spodnie damskie lub dziewczęce (tys. szt.)	97,1	85,9	Women's or girls' dresses, skirts and culottes (thous. units)
Soki z owoców i warzyw (tys. hl)	108,0	87,5	Fruit and vegetable juice (thous. hl)
Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej większej niż 200 g/m ² , włączając drellich (tys. m ²)	123,7	88,3	Woven fabrics of cotton of yarns weighing more than 200g/m ² including denim (thous. m ²)
Spadek poniżej 10% – w tym <i>Decrease – less than 10% – of which</i>			
Tkaniny z przędzy z syntetycznych i sztucznych włókien ciągłych (tys. m ²)	97,0	90,3	Woven fabrics of synthetic filament yarns and artificial filament yarns (thous. m ²)
Konserwy wieprzowe (tys. t)	98,5	90,4	Canned pig meat (thous. t)
Płaszczki i podobne artykuły damskie lub dziewczęce ^d (tys. szt.)	91,6	90,8	Women's or girls' overcoats and other similar articles ^d (thous. units)
Cegła wypalana z gliny (mln cegieł)	89,2	92,0	Bricks made of clay (mln bricks)
Samochody osobowe ^e (tys. szt.)	103,7	92,8	Passenger cars ^e (thous. units)
Węgiel kamienny ^f (tys. t)	97,4	93,2	Hard coal ^f (thous. t)
Meble drewniane w rodzaju stosowanych w sypialni (tys. szt.)	124,3	93,4	Wooden furniture for bedroom (thous. units)
Spodnie, ogrodniczki, bryczesy i szorty męskie lub chłopięce (tys. szt.)	100,8	93,8	Men's or boys' trousers, overalls breeches and shorts (thous. units)
Meble drewniane w rodzaju stosowanych w kuchni (tys. szt.)	135,8	94,1	Wooden furniture for kitchen (thous. units)
Ołów rafinowany, nieobrobiony plastycznie, z wyłączeniem w postaci proszku i płatków (t)	95,6	94,2	Refined unwrought lead, excluding lead powders or flakes (t)
Mleko i śmietana w postaci stałej (tys. t)	94,4	94,6	Milk and cream powder (thous. t)

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Pojedyncza, wieloskładnikowa lub kablowana; niepakowana do sprzedaży detalicznej. ^c Z wyłączeniem aluminium w postaci proszku i płatków. ^d Włączając płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki, peleryny, skafandry i wiatróvky. ^e Z wyłączeniem samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfa i podobnych. ^f Z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych; w przypadku węgla kamiennego łącznie z węglem odzyskanym z hałd.

^a Data concern entities employing more than 49 persons. ^b Not packaged for retail sale. ^c Excluding aluminium powders and flakes. ^d Including raincoats, anoraks, wind-jackets and wind-cheaters. ^e Excluding motor caravans, snowmobiles, golf cars and similar vehicles. ^f Excluding coal briquettes and similar solid fuels; in case of hard coal including coal recovered from mine dumps.

1.5. Ceny producenta w przemyśle

1.5. Producer prices in industry

WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU opracowano na podstawie miesięcznego badania cen wyrobów i usług faktycznie uzyskiwanych przez dobrane w sposób celowy podmioty gospodarcze zaklasyfikowane do przemysłu tj. do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz “Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

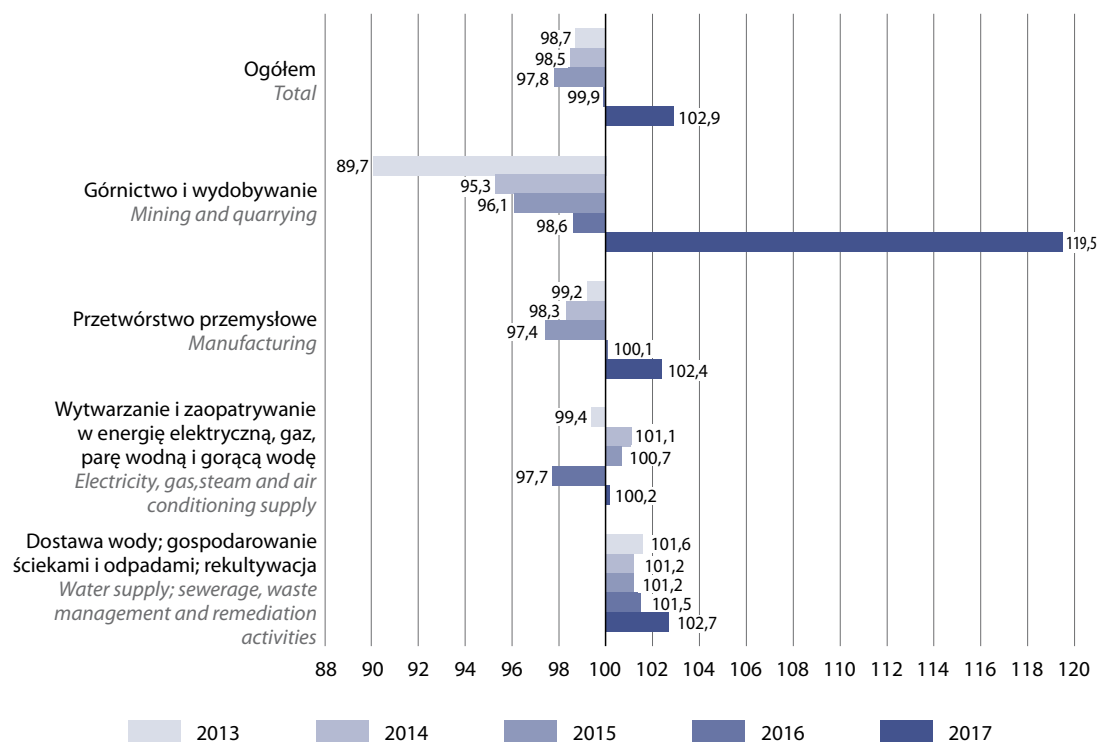
Wskaźniki cen dla każdego rodzaju działalności, przy podstawie analogiczny okres roku poprzedniego = 100, obliczane są jako średnie wskaźników cen agregatów niższych szczebli ważone wartością ich sprzedaży z 2015 r., która jest aktualizowana miesięcznie o zmiany cen i zmiany struktury sprzedaży zachodzące w kolejnych miesiącach roku, którego dotyczą wskaźniki cen.

Wskaźniki cen obrazują dynamikę cen wynikającą z faktycznie wprowadzonych zmian cen, jak i zmian w strukturze asortymentowej sprzedaży i strukturze odbiorców.

Wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu w 2017 w stosunku do ub. roku wyniósł 2,9% (wobec niewielkiego spadku o 0,1% w 2016 r.). Największy wzrost cen odnotowano w górnictwie i wydobywaniu – o 19,5% (wobec spadku o 1,4% przed rokiem), w tym w wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego – o 31,5%. Mniejszy wzrost wystąpił w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,7% (wobec wzrostu o 1,5% przed rokiem) oraz w przetwórstwie przemysłowym – o 2,4% (wobec wzrostu o 0,1% przed rokiem). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wzrost cen był niewielki – 0,2% (wobec spadku o 2,3% przed rokiem).

Wykres 6. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (rok poprzedni =100)

Chart 6. Price indices of sold production of industry by NACE section (previous year =100)

W zakresie przetwórstwa przemysłowego obserwowano wzrost cen w 17 działach (w 2016 r. – w 16 działach), największy w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 16,9%) oraz metali (o 10,4%), mniejszy – w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 4,2%), artykułów spożywczych (o 3,7%), wyrobów tytoniowych (o 2,1%), skór i wyrobów skórzaných (o 1,5%). Spadek cen wystąpił w 6 działach m.in. w produkcji wyrobów tekstylnych (o 1,2%), maszyn i urządzeń (o 1,2%), mebli (o 0,8%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,7%), pozostałego sprzętu transportowego (o 0,6%).

1.6. Nowe zamówienia w przemyśle

1.6. New orders in industry

WSKAŹNIK NOWE ZAMÓWIENIA W PRZEMYŚLE służy ocenie przyszłej produkcji i pokazuje rozwój popytu na wyroby i usługi przemysłowe w wybranych działach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” – działy 13, 14, 17, 20, 21, 24 – 30 według PKD 2007. Zamówienia w przemyśle określane są jako wartość kontraktów (bez podatku od towarów i usług – VAT) wiążących producenta i stronę trzecią w zakresie dostarczania wyrobów i usług.

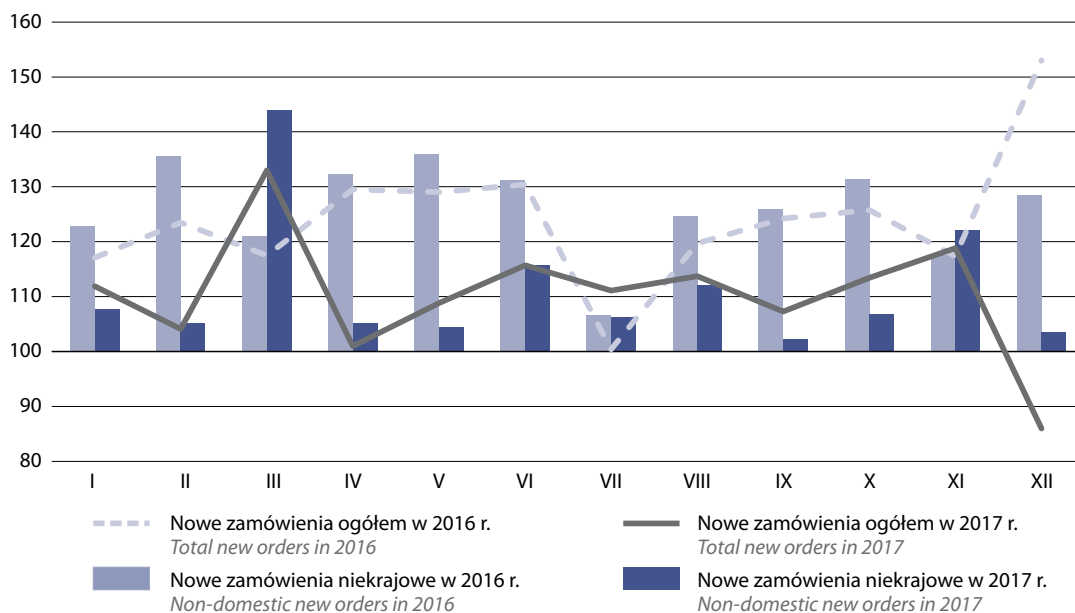
W poszczególnych miesiącach 2017 r. obserwowano wzrosty, w skali roku, nowych zamówień w przemyśle, z wyjątkiem grudnia, kiedy odnotowano spadek o 14,0% (wobec wysokiego wzrostu – o 53,0% w grudniu 2016 r.). Wpływ na to miał duży spadek nowych zamówień krajowych w grudniu 2017 r. – o 33,6% (wobec dużego wzrostu o 94,1% w grudniu 2016 r.).

Nowe zamówienia niekrajowe odnotowały wzrosty we wszystkich miesiącach 2017 r. – największe w marcu – o 43,9% i w listopadzie – o 22,0%. Spośród 12 badanych działów, tylko jeden – produkcja metali – odnotował we wszystkich miesiącach 2017 r. wzrosty nowych zamówień ogółem i niekrajowych w porównaniu z 2016 r.

W 2017 r. udział nowych zamówień niekrajowych w nowych zamówieniach ogółem wynosił średnio 63,8% wobec 63,3% przed rokiem, natomiast udział nowych zamówień do strefy euro w nowych zamówieniach niekrajowych wyniósł średnio 70,4% wobec 69,6% przed rokiem.

Wykres 7. Nowe zamówienia w przemyśle (ceny bieżące) – analogiczny miesiąc roku poprzedniego =100

Chart 7. Total new orders in industry (current prices) – corresponding month of previous year =100

Tablica 8. Nowe zamówienia ogółem i niekrajowe w przemyśle (ceny bieżące) według działów PKD w 2017 r.
 Table 8. Total and non-domestic new orders in industry (current prices) by NACE division in 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	miesiące months												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	miesiąc analogiczny=100 corresponding month = 100												
Ogółem – wybrane działy „Przetwórstwa przemysłowego” Total – selected divisions of „Manufacturing”	a	111,9	104,1	133,0	101,0	108,8	115,7	111,1	113,7	107,3	113,4	118,8	86,0
	b	107,7	105,2	143,9	105,2	104,5	115,8	106,3	112,2	102,3	106,9	122,0	103,6
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	a	160,2	127,7	117,7	106,9	141,7	88,6	120,4	105,8	101,1	101,7	97,8	123,5
	b	159,7	126,7	106,5	95,3	97,0	90,3	111,9	104,1	96,0	110,4	95,4	122,5
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	a	145,5	286,7	141,5	105,2	108,6	141,1	105,8	108,5	111,8	291,7	170,6	97,2
	b	164,2	391,7	180,5	122,2	110,9	152,0	111,0	113,7	122,3	387,8	200,5	102,9
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	a	134,3	97,2	105,8	100,3	109,2	102,5	114,8	108,9	101,1	115,1	106,0	98,5
	b	152,2	96,2	104,8	100,8	107,8	99,0	119,3	110,3	106,0	112,3	104,1	101,7
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	a	113,7	103,5	95,4	102,6	108,2	122,7	108,0	107,9	107,2	109,4	105,8	98,2
	b	111,0	104,6	75,2	103,8	101,5	153,6	104,8	100,9	107,0	101,9	100,1	96,4
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	a	71,3	46,9	105,6	123,4	64,9	102,8	116,0	117,3	101,7	66,8	251,5	220,9
	b	56,6	31,6	92,7	132,4	47,2	96,0	125,6	128,0	102,4	53,2	431,7	301,7
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	a	131,7	120,7	120,5	109,5	131,0	130,2	144,2	119,4	145,5	132,7	126,7	122,0
	b	127,4	125,6	114,3	114,7	131,7	134,7	164,9	130,2	155,3	120,7	132,6	129,8
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	a	138,6	110,1	128,1	75,3	112,6	113,7	117,7	111,9	83,5	122,5	112,3	33,4
	b	120,8	118,2	118,5	102,1	120,1	102,9	101,9	105,9	69,3	118,9	114,0	103,4
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	a	101,5	106,7	122,6	118,0	101,4	116,7	98,7	112,2	106,5	109,5	97,3	90,5
	b	82,8	88,2	104,1	93,8	85,4	108,1	98,1	108,3	100,1	112,9	94,2	97,1
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	a	106,4	96,8	105,1	100,6	117,2	112,4	113,8	116,7	119,9	123,2	112,2	111,2
	b	110,2	94,2	117,8	105,8	121,6	112,4	105,9	109,2	118,1	114,0	105,1	96,9
Produkcja maszyn i urządzeń <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	a	99,8	103,3	92,5	109,3	112,7	183,5	98,9	99,9	112,5	121,1	117,8	110,8
	b	90,8	107,1	105,4	109,5	117,2	199,5	89,7	90,8	101,5	119,0	116,2	127,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	a	110,6	108,8	115,9	99,4	102,8	96,6	97,1	111,1	101,8	107,6	113,3	92,2
	b	117,3	116,6	118,1	100,1	102,1	93,4	96,9	111,0	98,9	103,6	113,6	93,0
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	a	58,1	97,6	687,3	104,3	96,9	123,0	101,0	178,5	93,6	85,5	203,6	42,5
	b	60,1	100,7	834,8	122,2	90,2	117,5	95,3	182,4	79,8	81,9	245,9	40,7

Rozdział 2

Chapter 2

Zatrudnienie i wynagrodzenia w przemyśle

Employment, wages and salaries in industry

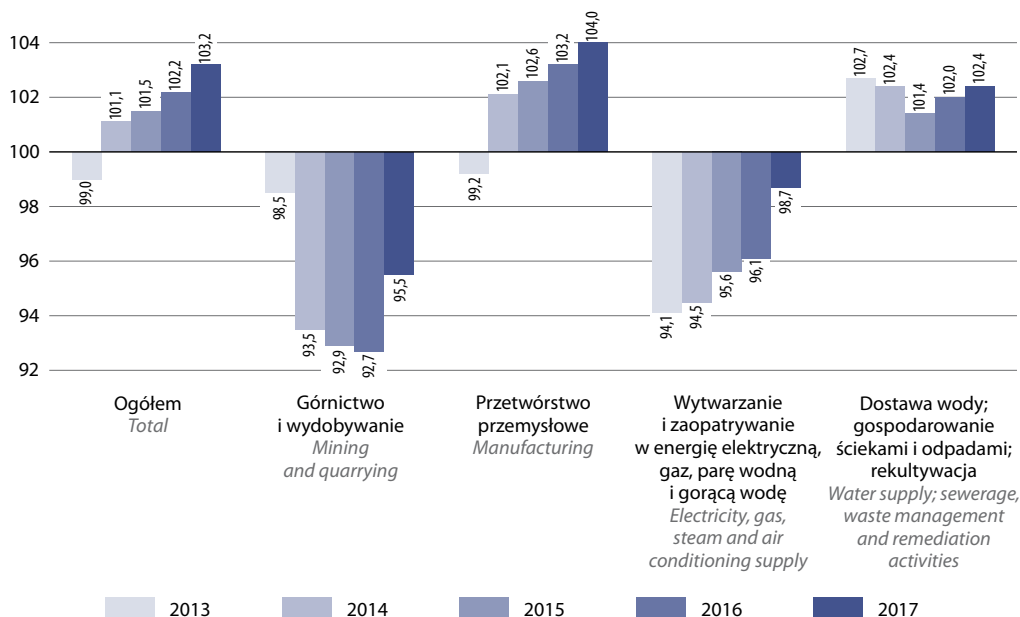
2.1. Zatrudnienie w przemyśle

2.1. Employment in industry

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE oblicza się jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez liczbę miesięcy w badanym okresie (bez względu na to, czy jednostka funkcjonowała przez cały badany okres), po wcześniejszym przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według godzin pracy ustalonych w umowie o pracę, w stosunku do obowiązującej normy.

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2017 r. (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wyniosło 2 649,9 tys. osób i był to najwyższy poziom od 2013 roku. Po spadku zatrudnienia w 2013 r. o 1,0% następował systematyczny wzrost zatrudnienia od 2014 r. – o 1,1% do o 3,2% w 2017 r. Na wzrost wpłynęło głównie zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym, gdzie odnotowano taką samą tendencję wzrostową, od spadku zatrudnienia w 2013 r. o 0,8% do wzrostu o 4,0% w 2017 r. Wzrost zatrudnienia wystąpił również w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,4%. Natomiast spadek zatrudnienia odnotowano w górnictwie i wydobywaniu – o 4,5% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 1,3%.

Wykres 8. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni =100)
Chart 8. Indices of average paid employment in industry by NACE section (previous year =100)

Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w 2017 r. w porównaniu z 2016 r. wystąpił w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 8,2%, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 7,1%, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 6,3%, papieru i wyrobów z papieru – o 5,4%, wyrobów z metali – o 5,3%, w produkcji mebli – o 5,0%. W tych działach odnotowano również wysokie wzrosty produkcji sprzedanej.

Spadek przeciętnego zatrudnienia w 2017 r. wystąpił w wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego – o 6,7% (w 2016 r. spadek – o 9,7%), produkcji wyrobów farmaceutycznych – o 2,5% (w 2016 r. wzrost – o 2,4%), produkcji odzieży – o 0,7% (w 2016 r. spadek – o 3,1%), napojów – o 0,2% (w 2016 r. spadek – o 7,0%).

Tablica 9. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle^a według sekcji i wybranych działów PKD

Table 9. Average paid employment in industry^a by NACE section and selected divisions

SEKCJE I DZIAŁY SECTIONS AND DIVISIONS	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	w tys. in thous.		rok poprzedni=100 previous year = 100		w odsetkach in percent	
Ogółem <i>Total</i>	2 566,7	2 649,9	102,2	103,2	100,0	100,0
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	135,3	129,2	92,7	95,5	5,3	4,9
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	2 193,5	2 281,4	103,2	104,0	85,5	86,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	117,7	116,1	96,1	98,7	4,6	4,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	120,3	123,2	102,0	102,4	4,7	4,6
Z przemysłu ogółem – wybrane działy: <i>From total industry – selected divisions:</i>						
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) <i>Mining of coal and lignite</i>	84,6	79,0	90,3	93,3	3,3	3,0
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	371,5	381,0	102,6	102,6	14,5	14,4
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	21,7	21,7	93,0	99,8	0,8	0,8
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	91,6	94,8	102,1	103,5	3,6	3,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	51,9	54,8	101,5	105,4	2,0	2,1
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>	13,0	13,2	103,4	102,0	0,5	0,5
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	73,8	74,0	103,0	100,3	2,9	2,8

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern entities employing more than 9 persons.

Tablica 9. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle^a według sekcji i wybranych działów PKD (dok.)
 Table 9. Average paid employment in industry^a by NACE section and selected divisions (cont.)

SEKCJE I DZIAŁY SECTIONS AND DIVISIONS	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	w tys. in thous.		rok poprzedni=100 previous year = 100		w odsetkach in percent	
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	22,6	22,1	102,4	97,5	0,9	0,8
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	182,0	193,3	105,9	106,3	7,1	7,3
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	112,2	116,6	102,9	104,0	4,4	4,4
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	62,1	62,9	104,3	101,3	2,4	2,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	256,4	269,9	105,2	105,3	10,0	10,2
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	52,6	56,3	100,8	107,1	2,0	2,1
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	99,8	104,0	103,4	104,3	3,9	3,9
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	116,0	118,2	101,1	101,9	4,5	4,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	180,1	194,9	105,0	108,2	7,0	7,4
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	41,5	42,2	101,6	101,8	1,6	1,6
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	149,3	156,9	106,4	105,0	5,8	5,9

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern entities employing more than 9 persons.

Spośród 105 grup przemysłu według PKD, wzrost przeciętnego zatrudnienia w 2017 r. odnotowano w 74 grupach przemysłu, w tym w 1 grupie powyżej 30%, w 4 – powyżej 20% i w 4 – powyżej 10%.

Tablica 10. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle^a według grup PKD – największe wzrosty
 Table 10. Indices of average paid employment in industry^a by NACE group – highest increases

GRUPY PKD NACE GROUP	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100	
Wzrost o ponad 30% Increase more than 30%		
Produkcja wyrobów jubilerskich, biżuterii i podobnych wyrobów <i>Manufacture of jewellery, bijouterie and related articles</i>	#	135,0
Wzrost o ponad 20% Increase more than 20%		
Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego <i>Manufacture of communication equipment</i>	103,3	128,3
Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych <i>Manufacture of computers and peripheral equipment</i>	100,1	126,2
Produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych <i>Manufacture of pesticides and other agrochemical products</i>	#	125,2
Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia <i>Cutting, shaping and finishing of stone</i>	68,4	125,0
Wzrost o ponad 10% Increase more than 10%		
Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków <i>Forging, pressing, stamping and roll-forming of metal; powder metallurgy</i>	122,1	114,5
Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep <i>Manufacture of bodies (coachwork) for motor vehicles; manufacture of trailers and semi-trailers</i>	111,0	112,7
Produkcja broni i amunicji <i>Manufacture of weapons and ammunition</i>	105,6	111,6
Przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów <i>Waste treatment and disposal</i>	106,6	110,1

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Data concern entities employing more than 49 persons.

Tablica 10. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle^a według grup PKD – największe wzrosty (dok.)
 Table 10. Indices of average paid employment in industry^a by NACE group – highest increases (cont.)

GRUPY PKD NACE GROUP	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100	
Wzrost do 10% – w tym <i>Increase up to 10% – of which</i>		
Produkcja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych <i>Manufacture of parts and accessories for motor vehicles</i>	105,6	109,8
Produkcja statków i łodzi <i>Building of ships and boats</i>	112,2	109,1
Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów <i>Manufacture of instruments and appliances for measuring, testing and navigation; watches and clocks</i>	126,0	108,8
Produkcja gier i zabawek <i>Manufacture of games and toys</i>	105,1	108,7
Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of plastic products</i>	106,4	107,8
Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych <i>Manufacture of other fabricated metal products</i>	104,2	106,9
Produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu <i>Manufacture of articles of concrete, cement and plaster</i>	103,1	106,7
Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne <i>Manufacture of medical and dental instruments and supplies</i>	106,0	106,7
Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków <i>Processing and preserving of fish, crustaceans and molluscs</i>	102,6	106,5
Obróbka metali i nakładanie powłok na metale obróbka mechaniczna elementów metalowych <i>Treatment and coating of metals; machining</i>	110,2	106,0
Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia <i>Manufacture of general-purpose machinery</i>	101,4	105,9
Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego <i>Manufacture of other electrical equipment</i>	95,9	105,9
Produkcja wyrobów piekarskich i mącznych <i>Manufacture of bakery and farinaceous products</i>	103,8	104,9
Produkcja zbiorników, cystern i pojemników metalowych <i>Manufacture of tanks, reservoirs and containers of metal</i>	90,6	104,5

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern entities employing more than 49 persons.

Spadek przeciętnego zatrudnienia wystąpił w 30 grupach, w 3 z nich był większy niż 10%.

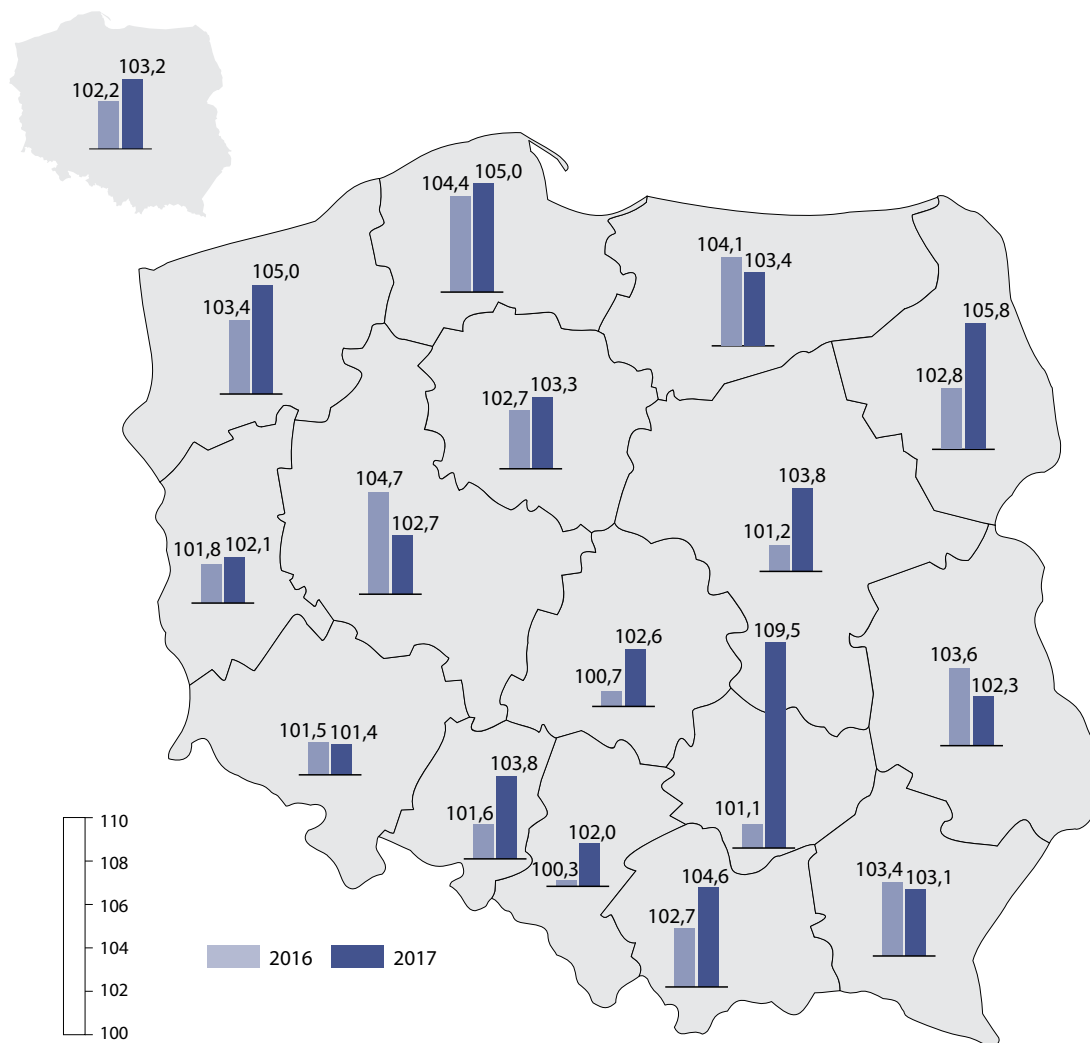
Tablica 11. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle^a według grup PKD – największe spadki
 Table 11. Indices of average paid employment in industry^a by NACE group – highest decreases

GRUPY PKD NACE GROUP	2016	2017
	rok poprzedni=100 previous year=100	
Spadek o ponad 10% Decrease more than 10%		
Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products</i>	#	46,2
Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych <i>Manufacture of other chemical products</i>	107,0	73,5
Produkcja tkanin <i>Weaving of textiles</i>	106,7	81,3
Spadek mniejszy niż 10% – w tym Decrease less than 10% – of which		
Przygotowanie i przędzenie włókien tekstylnych <i>Preparation and spinning of textile fibres</i>	107,1	90,9
Produkcja elektronicznych elementów i obwodów drukowanych <i>Manufacture of electronic components and boards</i>	95,2	93,9
Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów c.o. ^Δ <i>Manufacture of steam generators, except central heating hot water boilers</i>	95,9	94,2
Produkcja maszyn i narzędzi mechanicznych <i>Manufacture of metal forming machinery and machine-tools</i>	103,1	95,2
Produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego <i>Manufacture of vegetable and animal oils and fats</i>	89,9	95,5
Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego <i>Manufacture of railway locomotives and rolling stock</i>	95,7	97,7

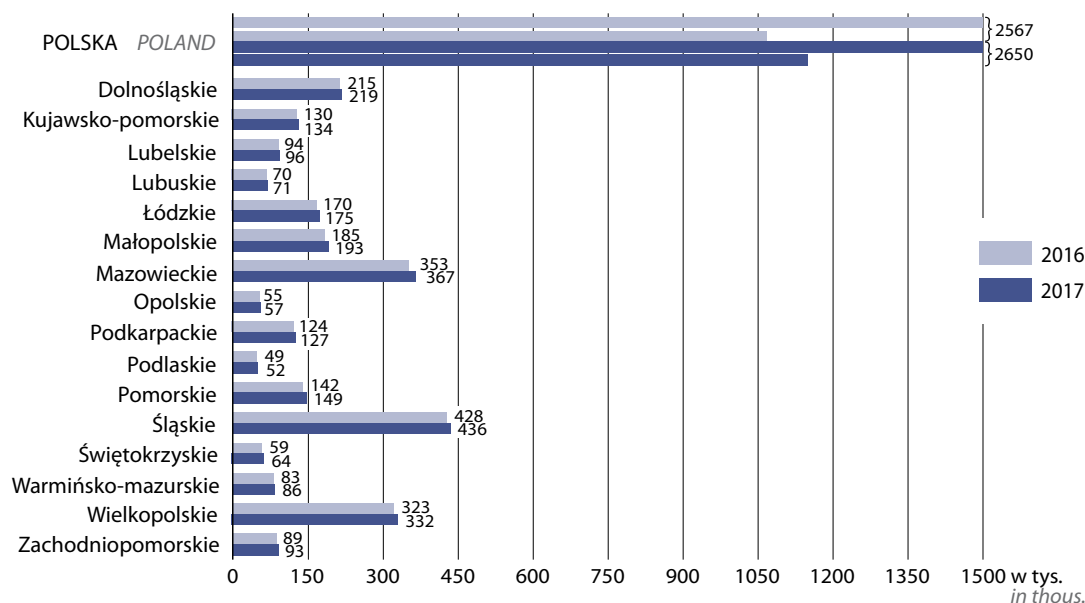
^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Data concern entities employing more than 49 persons.

W 2017 r., podobnie jak w 2016 r., wystąpił wzrost przeciętnego zatrudnienia we wszystkich województwach, w 9 z nich był większy niż średnio w kraju. W województwach o najniższym udziale zatrudnionych w zatrudnieniu ogółem Polska odnotowano najwyższy wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku. Dotyczy to województwa świętokrzyskiego, które osiągnęło wzrost zatrudnienia o 9,5% (udział – 2,4%) oraz województwa podlaskiego – wzrost zatrudnienia o 5,8% (udział – 2,0%).

Mapa 2. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według województw w 2016 i 2017 r.
 Map 2. Indices of average paid employment in industry by voivodship in 2016 and 2017

Wykres 9. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według województw w 2016 i 2017 r.
 Chart 9. Average paid employment in industry by voivodship in 2016 and 2017

2.2. Wynagrodzenia w przemyśle

2.2. Wages and salaries in industry

WYNAGRODZENIA BRUTTO obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy, niezależnie od źródeł ich finansowania oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca.

MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO NA 1 ZATRUDNIONEGO obejmuje wynagrodzenia brutto przypadające miesięcznie na jeden pełny etat (przeciętne zatrudnienie).

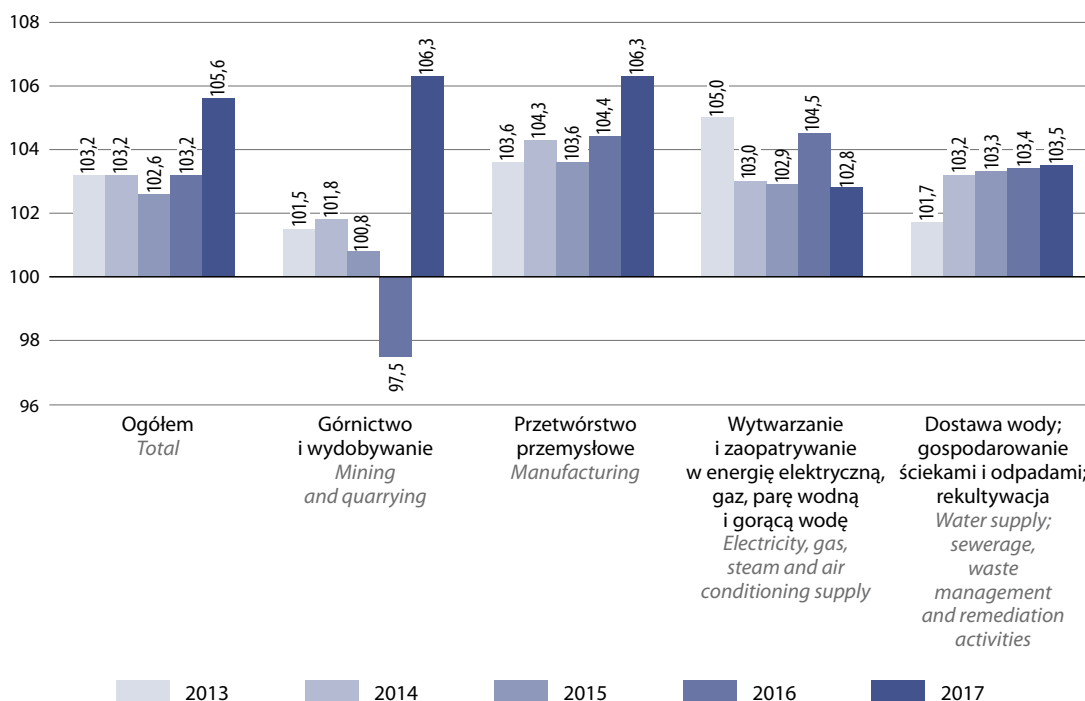
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle w 2017 r. (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wyniosło 4 569,41 zł. W stosunku do 2016 r. płace wzrosły o 5,6%. Był to najwyższy od 2013 roku wzrost wynagrodzeń.

Najwyższy wzrost wynagrodzeń odnotowano w górnictwie i wydobywaniu oraz przetwórstwie przemysłowym – po 6,3%, mniejszy natomiast w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,5% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 2,8%.

Wykres 10. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni = 100)

Chart 10. Indices of average monthly gross wages and salaries in industry by NACE section (previous year = 100)

W 2017 roku we wszystkich działach przemysłu nastąpił wzrost wynagrodzeń, przy czym najwyższy w pozostałej produkcji wyrobów – o 9,4%, w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 8,1%, artykułów spożywczych, mebli, odzieży – po 7,3%, w wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego, w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 7,1%, maszyn i urządzeń – o 6,9%.

Najwyższy poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, podobnie jak w roku ubiegłym, osiągnęły przedsiębiorstwa z działów: produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (8 048,55 zł), wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (7 398,29 zł), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (7 051,00 zł), produkcja wyrobów farmaceutycznych (6 141,29 zł), napojów (6 047,55 zł), chemikaliów i wyrobów chemicznych (5 223,42 zł), naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (5 214,98 zł), produkcja pozostałego sprzętu transportowego (5 199,51 zł).

Wyższy poziom wynagrodzeń od przeciętnego wynagrodzenia dla przemysłu ogółem odnotowano m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 76,1%, w wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego – o 61,9%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 54,3%, w produkcji wyrobów farmaceutycznych – o 34,4%, napojów – o 32,3%. Natomiast dużo niższy poziom wynagrodzenia w relacji do przeciętnego wynagrodzenia w przemyśle ogółem zaobserwowano w produkcji odzieży – o 42,7%, skór i wyrobów skórzanych – o 37,9%, wyrobów tekstylnych – o 29,3%, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o 25,4%, mebli – o 24,4% oraz artykułów spożywczych – 17,9%.

Tablica 12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle^a według sekcji i wybranych działów PKD Table 12. Average monthly gross wages and salaries in industry^a by NACE section and selected divisions

SEKCJE I DZIAŁY SECTIONS AND DIVISIONS	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	w zł in zł		rok poprzedni=100 previous year = 100		Ogółem=100 Total=100	
Ogółem <i>Total</i>	4 328,73	4 569,41	103,2	105,6	100,0	100,0
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	6 751,86	7 179,86	97,5	106,3	156,0	157,1
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	4 055,09	4 311,75	104,4	106,3	93,7	94,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	6 857,54	7 051,00	104,5	102,8	158,4	154,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	4 119,75	4 263,98	103,4	103,5	95,2	93,3
Z przemysłu ogółem – wybrane działy: <i>From total industry – selected divisions:</i>						
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) <i>Mining of coal and lignite</i>	6 905,43	7 398,29	95,9	107,1	159,5	161,9
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	3 495,66	3 751,17	105,2	107,3	80,8	82,1
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	5 894,84	6 047,55	105,6	102,6	136,2	132,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	3 224,47	3 408,03	106,4	105,7	74,5	74,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	4 519,87	4 755,34	104,1	105,2	104,4	104,1
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>	7 813,24	8 048,55	101,1	103,0	180,5	176,1
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	5 010,22	5 223,42	102,7	104,3	115,7	114,3
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	6 048,31	6 141,29	104,6	101,5	139,7	134,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	3 965,60	4 232,62	104,8	106,7	91,6	92,6
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	4 349,85	4 635,03	105,1	106,6	100,5	101,4

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern entities employing more than 9 persons.

Tablica 12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle^a według sekcji i wybranych działów PKD (dok.) Table 12. Average monthly gross wages and salaries in industry^a by NACE section and selected divisions (cont.)

SEKCJE I DZIAŁY SECTIONS AND DIVISIONS	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	w zł in zł		rok poprzedni=100 previous year = 100		Ogółem=100 Total=100	
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	4 668,30	4 967,38	103,2	106,4	107,8	108,7
Produkcja wyrobów z metali ^a <i>Manufacture of metal products^a</i>	3 934,24	4 197,07	103,5	106,7	90,9	91,9
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	4 421,98	4 778,40	106,2	108,1	102,2	104,6
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	4 386,85	4 661,15	103,0	106,3	101,3	102,0
Produkcja maszyn i urządzeń ^a <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	4 491,13	4 799,55	103,4	106,9	103,8	105,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^a <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	4 668,58	5 002,35	105,0	107,1	107,9	109,5
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	4 900,19	5 199,51	104,6	106,1	113,2	113,8
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	3 220,51	3 456,16	105,4	107,3	74,4	75,6

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2017 r. odnotowano w 101 grupach przemysłu spośród 105, w tym w 10 grupach wzrost ten wyniósł powyżej 10%.

Tablica 13. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle^a według grup PKD – największe wzrosty i spadki

Table 13. Indices of average monthly gross wages and salaries in industry^a by NACE group – highest increases and decreases

GRUPY PKD NACE GROUP	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100	
Wzrost o ponad 20% <i>Increase more than 20%</i>		
Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia <i>Cutting, shaping and finishing of stone</i>	99,6	125,6
Wzrost o ponad 10% <i>Increase more than 10%</i>		
Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych <i>Manufacture of other chemical products</i>	109,8	113,6
Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego <i>Manufacture of railway locomotives and rolling stock</i>	97,5	113,1
Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep <i>Manufacture of bodies (coachwork) for motor vehicles; manufacture of trailers and semi-trailers</i>	103,4	112,5
Produkcja włókien chemicznych <i>Manufacture of man-made fibres</i>	#	112,2
Produkcja wyrobów ogniotrwałych <i>Manufacture of refractory products</i>	105,8	111,9
Produkcja elektronicznych elementów i obwodów drukowanych <i>Manufacture of electronic components and boards</i>	103,2	111,5
Produkcja gier i zabawek <i>Manufacture of games and toys</i>	105,0	110,5
Wytwarzanie wyrobów mleczarskich <i>Manufacture of dairy products</i>	105,7	110,5
Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa <i>Manufacture of agricultural and forestry machinery</i>	103,3	110,3
Wzrost do 10% – w tym <i>Increase up to 10% – of which</i>		
Odzysk surowców <i>Materials recovery</i>	103,0	109,6
Produkcja wyrobów piekarskich i mącznych <i>Manufacture of bakery and farinaceous products</i>	105,6	109,1
Produkcja rur, przewodów, kształtowników zamkniętych i łączników, ze stali <i>Manufacture of tubes, pipes hollow profiles and related fittings, of steel</i>	98,7	108,8
Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne <i>Manufacture of medical and dental instruments and supplies</i>	106,2	108,6
Odlewnictwo metali <i>Casting of metals</i>	105,3	108,4
Przygotowanie i przędzenie włókien tekstylnych <i>Preparation and spinning of textile fibres</i>	105,1	108,1
Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego <i>Manufacture of other electrical equipment</i>	97,3	107,8
Produkcja zbiorników, cystern i pojemników metalowych <i>Manufacture of tanks, reservoirs and containers of metal</i>	107,8	107,8
Wykańczanie wyrobów włókienniczych <i>Finishing of textiles</i>	108,2	107,5

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
a Data concern entities employing more than 49 persons.

Tablica 13. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle^a według grup PKD – największe wzrosty i spadki (dok.)

Table 13. Indices of average monthly gross wages and salaries in industry^a by NACE group – highest increases and decreases (cont.)

GRUPY PKD NACE GROUP	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100	
Wzrost do 10% – w tym (dok.) Increase up to 10% – of which (cont.)		
Produkcja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych <i>Manufacture of parts and accessories for motor vehicles</i>	105,4	107,4
Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of plastic products</i>	104,6	107,3
Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych <i>Manufacture of other fabricated metal products</i>	105,7	107,2
Produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych <i>Manufacture of structural metal products</i>	103,3	107,1
Produkcja broni i amunicji <i>Manufacture of weapons and ammunition</i>	105,5	107,0
Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego <i>Manufacture of communication equipment</i>	106,9	106,8
Obróbka metali i nakładanie powłok na metale obróbka mechaniczna elementów metalowych <i>Treatment and coating of metals; machining</i>	102,9	106,8
Produkcja statków i łodzi <i>Building of ships and boats</i>	103,4	105,8
Produkcja tkanin <i>Weaving of textiles</i>	107,6	105,8
Produkcja maszyn i narzędzi mechanicznych <i>Manufacture of metal forming machinery and machine-tools</i>	105,1	105,8
Produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu <i>Manufacture of articles of concrete, cement and plaster</i>	103,3	105,1
Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia <i>Manufacture of general-purpose machinery</i>	103,1	104,9
Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków <i>Processing and preserving of fish, crustaceans and molluscs</i>	107,6	104,4
Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków <i>Forging, pressing, stamping and roll-forming of metal; powder metallurgy</i>	110,6	104,3
Spadek – w tym Decrease – of which		
Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products</i>	#	96,4
Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych <i>Manufacture of computers and peripheral equipment</i>	104,6	99,4

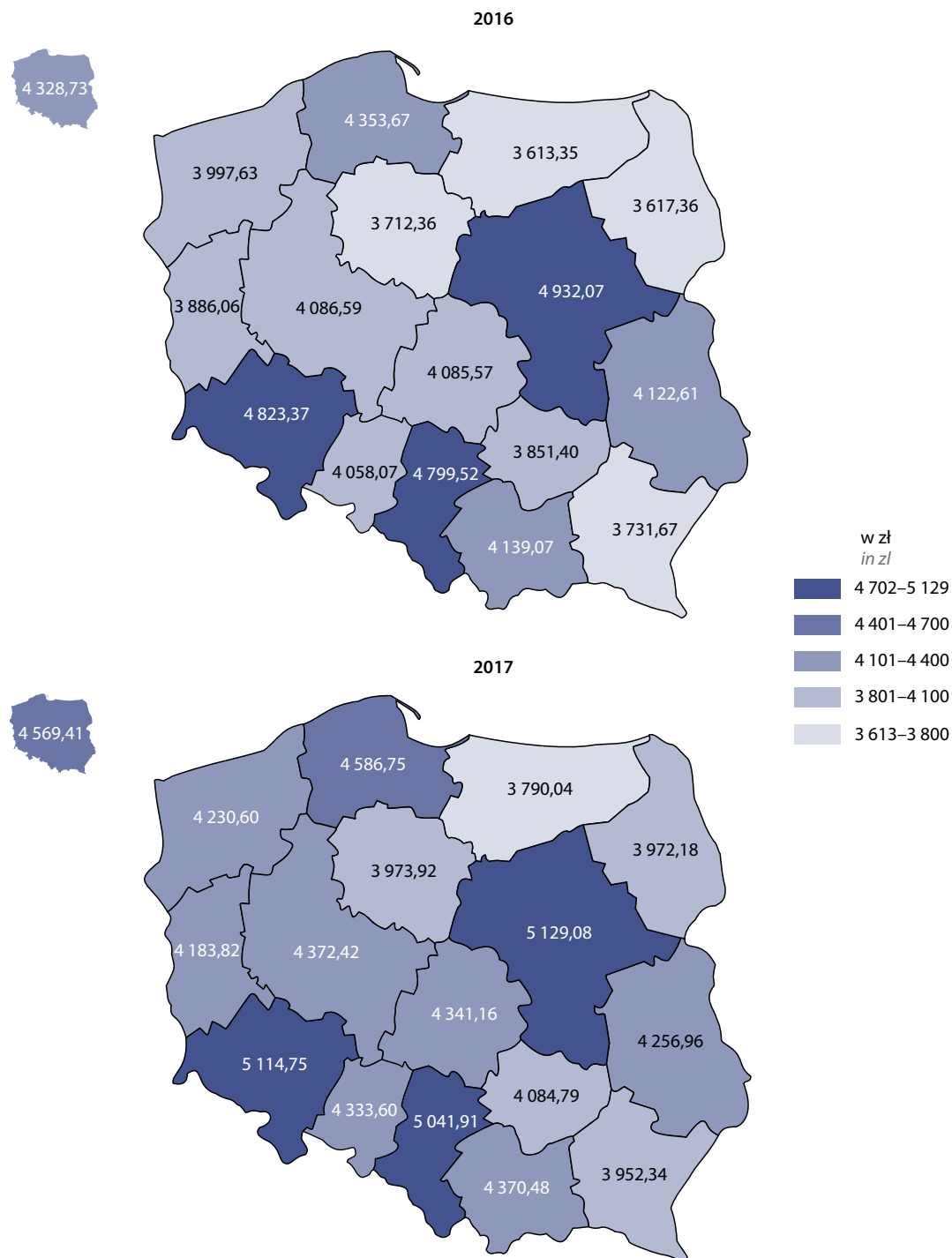
^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
a Data concern entities employing more than 49 persons.

Najwyższy poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2017 roku odnotowano w województwie mazowieckim (5 129,08 zł), dolnośląskim (5 114,75 zł), śląskim (5 041,91zł). Natomiast najwyższy wzrost przeciętnego wynagrodzenia w 2017 r. w porównaniu do roku poprzedniego odnotowano w województwie podlaskim – o 9,8%, lubuskim – o 7,7%, kujawsko-pomorskim i wielkopolskim – po 7,0%.

W 4 województwach poziom wynagrodzeń był wyższy od przeciętnego wynagrodzenia w ogółem Polska tj. w mazowieckim – o 12,2%, dolnośląskim – o 11,9%, śląskim – o 10,3% i pomorskim – o 0,4%.

Mapa 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle według województw

Map 3. Average monthly gross wages and salaries in industry by voivodship

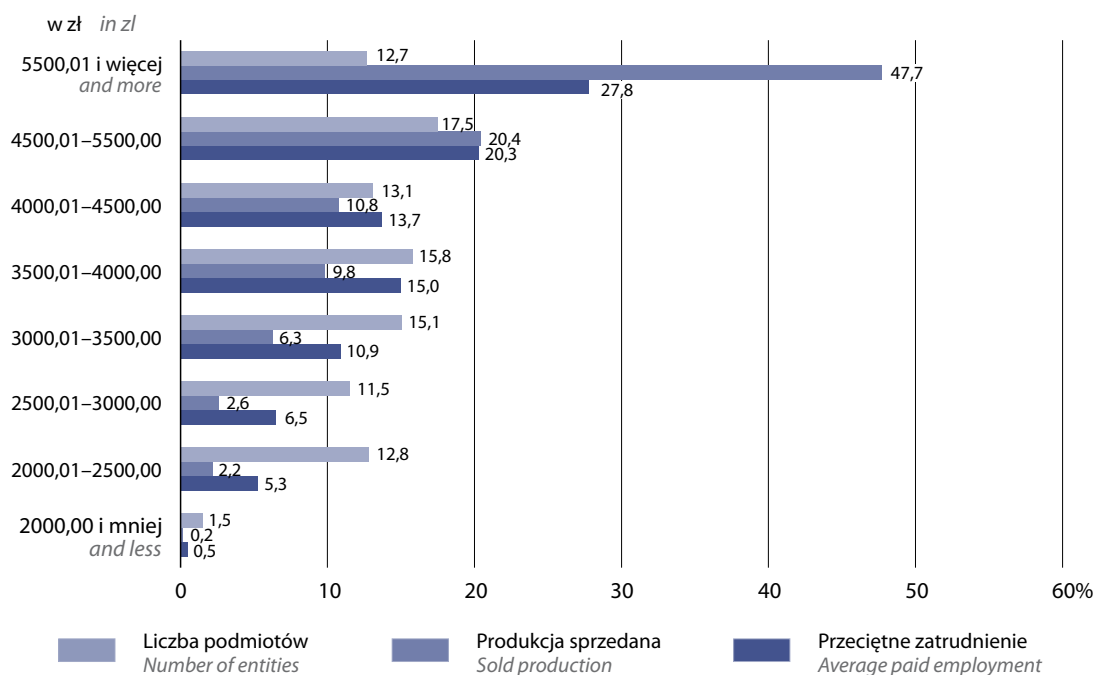

W 2017 r. zaobserwowano korzystniejszy rozkład przedsiębiorstw względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. W największej liczbie przedsiębiorstw – 1 473 – uzyskano przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przedziale 4 500,01–5 500,00 zł (w 2016 r. największa liczba przedsiębiorstw – 1 385 – znalazła się w przedziale 1 850,01–2 500,00). Wytworzyły one 20,4% produkcji sprzedanej i zatrudniały 20,3% ogółu pracowników. Następną liczną grupą przedsiębiorstw – 1 333 – znalazła się w przedziale 3 500,01–4 000,00 zł przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Wytworzyły one 9,8% produkcji i zatrudniały 15,0% pracowników.

Największy udział w produkcji sprzedanej miała grupa 1 069 przedsiębiorstw, w których pracownicy osiągnęli przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto powyżej 5 500,01 zł. Przedsiębiorstwa te wytworzyły 47,7% produkcji sprzedanej zatrudniając 27,8% ogółu pracowników.

Wykres 11. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2017 r.

Chart 11. Industrial enterprises by amount of average monthly gross wages and salaries in 2017

Tablica 14. Przedsiębiorstwa przemysłowe¹ według wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto według sekcji PKD w 2017 r. Table 14. Industrial enterprises¹ by amount of average monthly gross wages and salaries by NACE section in 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	O wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w zł By average monthly gross wages and salaries in zł							
			2000,00 i mniej and less	2000,01– 2500,00	2500,01– 3000,00	3000,01– 3500,00	3500,01– 4000,00	4000,01– 4500,00	4500,01– 5500,00	5500,01 i więcej and more
Ogółem <i>Total</i>	a	8421	126	1082	965	1270	1333	1103	1473	1069
	b	100,0	0,2	2,2	2,6	6,3	9,8	10,8	20,4	47,7
	c	100,0	0,5	5,3	6,5	10,9	15,0	13,7	20,3	27,8
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	a	128	–	10	6	15	15	10	25	47
	b	100,0	–	0,4	0,2	0,7	1,6	0,9	4,0	92,2
	c	100,0	–	0,8	0,7	1,8	4,1	1,2	4,5	86,9
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	a	7410	125	1052	910	1133	1151	943	1209	887
	b	100,0	0,3	2,5	2,9	7,1	10,9	12,0	22,3	42,0
	c	100,0	0,6	6,1	7,4	12,0	16,4	15,0	21,3	21,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	a	222	–	–	1	8	17	22	83	91
	b	100,0	–	–	#	#	0,4	0,5	4,6	94,4
	c	100,0	–	–	#	#	1,4	2,0	13,6	82,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	a	661	1	20	48	114	150	128	156	44
	b	100,0	#	#	2,9	8,2	15,8	17,4	30,5	23,6
	c	100,0	#	#	4,6	12,9	19,8	19,5	29,0	12,0

U w a g a. W tablicy nie ujęto podmiotów zlikwidowanych oraz tych, które zawiesiły działalność.

Note. In table excluded entities were liquidated and those which suspended activities.

1 Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

1 Data concern entities employing more than 49 persons.

Rozdział 3

Chapter 3.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych

Financial results of industrial enterprises

3.1. Aktywa i zobowiązania

3.1. Assets and liabilities

AKTYWA TRWAŁE obejmują wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe, należności długoterminowe, inwestycje długoterminowe oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

AKTYWA OBROTOWE są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług (bez względu na termin ich zapłaty) oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE (bez funduszy specjalnych) obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całością lub częścią pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Aktywa trwałe w przemyśle na koniec 2017 r. wyniosły 912 750,3 mln zł i były o 3,9% wyższe niż w 2016 r. Inwestycje długoterminowe, których udział w aktywach trwałych wyniósł 23,9% wzrosły o 1,8%, a należności długoterminowe o udziale 0,4% wzrosły o 1,6%. Największy wzrost aktywów trwałych odnotowano w przetwórstwie przemysłowym – o 5,6% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 4,9%, mniejszy natomiast – w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji – o 1,5%. W górnictwie i wydobywaniu odnotowano spadek – o 9,2%.

Aktywa obrotowe w przemyśle na koniec 2017 r. wyniosły 506 136,8 mln zł i były o 7,4% wyższe niż w 2016 r., w tym wzrosła wartość należności krótkoterminowych (o 8,5%) oraz inwestycji krótkoterminowych (o 4,7%), spadła natomiast wartość krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 5,5%). W strukturze aktywów obrotowych przemysłu 43,8% stanowiły należności krótkoterminowe (w tym głównie należności z tytułu dostaw i usług), 24,1% – inwestycje krótkoterminowe i 2,1% – krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Tablica 15. Aktywa i zobowiązania przedsiębiorstw przemysłowych^a według sekcji PKD w 2017 r. Stan w końcu 2017 r. Table 15. Assets and liabilities of industrial enterprises^a by NACE section in 2017 End of 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Górnictwo i wydoby- wanie Mining and quarrying	Przetwó- rstwo prze- mysłowe Manufac- turing	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i od- padami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Aktywa trwałe Total fixed assets	912 750,3	62 748,3	475 047,5	312 201,7	62 752,8
w tym: of which :					
inwestycje długoterminowe long-term investments	218 191,6	14 517,4	83 705,8	117 814,8	2 153,6
należności długoterminowe long-term receivable	3 377,5	103,7	2 422,7	822,4	28,6
Aktywa obrotowe Current assets	506 136,8	18 930,5	417 336,3	59 120,8	10 749,2
w tym zapasy razem of which stocks total	151 807,7	5 207,2	138 263,4	7 627,3	709,7
w tym: of which:					
produkty gotowe finished products	37 339,1	1 019,6	35 839,6	385,8	94,1
towary goods	11 594,2	266,4	9 671,6	1 541,8	114,5
należności krótkoterminowe short-term receivable	221 464,3	6 948,3	183 559,9	27 017,2	3 938,9
w tym z tytułu dostaw i usług ^b of which resulting from deliveries and services ^b	183 758,8	4 536,3	153 640,2	22 480,7	3 101,6
Zobowiązania: Liabilities:					
długoterminowe long-term	179 388,6	11 951,1	94 368,0	64 404,8	8 664,7
w tym kredyty bankowe i pożyczki of which bank credits and loans	108 066,5	7 637,7	74 630,7	18 926,5	6 871,6
krótkoterminowe ^c short-term ^c	335 191,3	13 875,9	272 676,5	42 821,8	5 817,1
w tym: of which:					
kredyty bankowe i pożyczki bank credits and loans	73 313,7	1 730,3	60 793,3	9 121,1	1 669,0
z tytułu dostaw i usług ^b resulting from deliveries and services ^b	166 949,1	6 139,7	143 656,6	15 201,3	1 951,5
Relacja zobowiązań krótkoterminowych z ty- tułu dostaw i usług do należności z tytułu dostaw i usług Relation of short-term liabilities resulting from deliveries and services to receivable resul- ting from deliveries and services	90,9	135,3	93,5	67,6	62,9

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Bez względu na okres wymagalności zapłaty. ^c Obejmują zobowiązania o okresie spłaty do 1 roku, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu dostaw i usług; bez funduszy specjalnych.

^a Data concern entities employing more than 49 persons. ^b Regardless the maturity date. ^c Including liabilities with maturity of up to 1 year, apart from deliveries and services; excluding special funds.

Wartość zapasów produktów gotowych w cenach bieżących w przedsiębiorstwach przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób) była w końcu grudnia 2017 r. o 7,8% wyższa niż w końcu grudnia 2016 r. (kiedy notowano wzrost o 0,5%), a ich udział w strukturze zapasów ogółem zmniejszył się nieznacznie z 24,9% do 24,6%. Relacja wartości zapasów produktów gotowych ogółem do wartości przychodów netto ze sprzedaży produktów wyniosła 3,2% i pozostała na tym samym poziomie co przed rokiem, natomiast liczona bez produkcji artykułów spożywczych i napojów – 3,0%.

Poziom tego wskaźnika pogorszył się m.in. w pozostałej produkcji wyrobów (z 5,1% do 7,2%), w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (z 1,7% do 2,2%), skór i wyrobów skórzanych (z 6,9% do 7,4%), koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (z 3,8% do 4,2%), mebli (z 3,5% do 3,8%).

Poprawę relacji odnotowano m.in. w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (z 3,2% do 2,0%), metali (z 4,8% do 4,3%), w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (z 2,1% do 1,7%), w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (z 4,8% do 4,5%), maszyn i urządzeń (z 4,0% do 3,7%).

Relacja zobowiązań krótkoterminowych do należności (z tytułu dostaw i usług) ukształtowała się w 2017 r. na poziomie niższym niż przed rokiem i wyniosła 90,9% (wobec 91,0%). Zobowiązania z tytułu dostaw i usług przekroczyły poziom należności m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego, w produkcji metali, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, wyrobów tytoniowych, urządzeń elektrycznych, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny.

3.2. Przychody, koszty i wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych

3.2. Revenues, costs and financial results of industrial enterprises

PRZYCHODY Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI (PRZYCHODY OGÓŁEM) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami.

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE, to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny), aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

PRZYCHODY FINANSOWE, to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI (KOSZTY OGÓŁEM) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

KOSZT SPRZEDANYCH PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE, to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub całość wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

KOSZTY FINANSOWE, to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

WYNIK FINANSOWY ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (kosztami sprzedanych produktów, towarów i materiałów).

WYNIK FINANSOWY BRUTTO oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).
WYNIK FINANSOWY NETTO to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

W 2017 r. wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób) były korzystniejsze od uzyskanych w 2016 r. Większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych uległa poprawie. W rezultacie większego wzrostu przychodów z całokształtu działalności, niż kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności, obniżył się wskaźnik poziomu kosztów.

Przychody z całokształtu działalności w 2017 r. wzrosły o 9,2% w porównaniu z 2016 r. i był to największy wzrost obserwowany od 2013 r. Na ten wzrost wpłynęło znaczne zwiększenie pozostałych przychodów operacyjnych – o 25,6% oraz przychodów finansowych – o 24,2%, których udział w przychodach z całokształtu działalności stanowił – odpowiednio 1,9% i 1,8%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, mające największy udział w przychodach z całokształtu działalności (79,4%), wzrosły w 2017 r. o 8,3%, natomiast przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów – wzrosły o 10,6% w skali roku, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wyniósł 16,9%.

Tablica 16. Dynamika i struktura przychodów w przemyśle¹
Table 16. Indices and structure of revenues in industry¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		2013	2014	2015	2016	2017
a – rok poprzedni = 100 previous year = 100						
b – udział w przychodach z całokształtu działalności w % share in revenues from whole activity in %						
Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from whole activity</i>	a	100,5	101,5	102,0	103,0	109,2
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przychody netto ze sprzedaży produktów <i>net revenues from sale of products</i>	a	100,4	102,0	103,2	103,4	108,3
	b	78,4	78,8	79,7	80,0	79,4
przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów <i>net revenues from sale of goods and materials</i>	a	101,2	96,4	101,7	99,0	110,6
	b	18,3	17,4	17,3	16,7	16,9
pozostałe przychody operacyjne <i>other operating revenues</i>	a	109,4	98,8	93,8	109,7	125,6
	b	1,7	1,6	1,5	1,6	1,8
przychody finansowe <i>financial revenues</i>	a	91,4	136,2	68,0	119,0	124,2
	b	1,6	2,2	1,5	1,7	1,9

¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

¹ Data concern entities employing more than 49 persons.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności wzrosły w 2017 r. o 8,9% w porównaniu z 2016 r. Ich wzrost był największy od 2013 r. Zwiększenie dynamiki odnotowano w pozostałych kosztach operacyjnych – o 19,2%, których udział w koszcie uzyskania przychodów z całokształtu działalności stanowił 1,8%. Koszt własny sprzedanych produktów mający największy udział w kosztach uzyskania przychodów z całokształtu działalności (81,8%) wzrósł w 2017 r. o 9,2%, wartość sprzedanych towarów i materiałów wzrosła o 7,8%, a jej udział w kosztach uzyskania przychodów z całokształtu działalności wyniósł 14,9%. Spadek odnotowano jedynie w kosztach finansowych – o 4,4%, które stanowiły 1,5% kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności.

Tablica 17. Dynamika i struktura kosztów w przemyśle¹
Table 17. Indices and structure of costs in industry¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		2013	2014	2015	2016	2017
a – rok poprzedni = 100 previous year = 100						
b – udział w kosztach uzyskania przychodów z całokształtu działalności w % share in costs of obtaining revenues from whole activity in %						
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	a	100,2	102,0	102,6	101,3	108,9
<i>Cost of obtaining revenues from whole activity</i>	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
koszt własny sprzedanych produktów <i>cost of products sold</i>	a	101,1	101,9	103,6	102,1	109,2
	b	80,3	80,1	80,9	81,6	81,8
wartość sprzedanych towarów i materiałów <i>value of goods and materials</i>	a	99,6	97,4	100,4	98,5	107,8
	b	16,6	15,8	15,5	15,0	14,9
pozostałe koszty operacyjne <i>other operating costs</i>	a	85,3	97,8	99,8	109,9	119,2
	b	1,6	1,6	1,5	1,6	1,8
koszty finansowe <i>financial costs</i>	a	85,8	163,3	85,4	85,3	95,6
	b	1,5	2,5	2,1	1,7	1,5

¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

¹ Data concern entities employing more than 49 persons.

Poprawie uległy wszystkie wyniki finansowe. W największym stopniu zwiększył się wynik na operacjach finansowych – z 1 178,7 mln zł do 7 655,3 mln zł oraz wynik z pozostałej działalności operacyjnej – z 636,2 mln zł do 2 136,1 mln zł. Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł z 84 221,2 mln zł do 87 704,6 mln zł i był o 4,1% wyższy niż w 2016 r. Poprawił się również wynik finansowy z działalności operacyjnej, który wzrósł z 84 857,5 mln zł do 89 840,7 mln zł, tj. o 5,9% w porównaniu do poprzedniego roku.

Wynik finansowy brutto wyniósł w 2017 r. 97 496,0 mln zł i był wyższy o 13,3%. Poprawę tego wyniku odnotowano w trzech sekcjach przemysłu, największą – w górnictwie i wydobywaniu – wzrost z 2 293,3 mln zł do 7 843,9 mln zł oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę z 15 474,2 mln zł do 20 072,8 mln zł. W przetwórstwie przemysłowym wynik finansowy brutto wzrósł z 66 203,9 mln zł do 67 672,0 mln zł, tj. o 2,2%. Pogorszenie tego wyniku odnotowano jedynie w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – z 2 064,9 mln zł do 1 907,3 mln zł. Na wynik finansowy brutto składały się: zysk brutto w wysokości 106 285,5 mln zł (wzrost w skali roku o 10,6%) oraz strata brutto – 8 789,5 mln zł (spadek o 12,9%).

Wynik finansowy netto wyniósł 83 371,3 mln zł i był o 13,4% wyższy niż w 2016 r. Na wynik finansowy netto złożył się zysk netto w wysokości 92 039,7 mln zł, uzyskany przez 82,9% przedsiębiorstw (przed rokiem 83,7%) oraz strata netto w wysokości 8 668,4 mln zł.

Tablica 18. Wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych¹ według sekcji PKD
 Table 18. Financial results of industrial enterprises¹ by NACE section

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a = 2016 – w mln zł / in mln zł b = 2017 – w mln zł / in mln zł c = rok poprzedni = 100 previous year = 100	Ogółem Total	Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	
Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Financial result from the sale of products, goods and materials</i>	a	84 221,2	2 329,1	65 255,3	15 189,7	1 447,1
	b	87 704,6	6 300,7	63 764,0	16 353,8	1 286,1
	c	104,1	270,5	97,7	107,7	88,9
Wynik finansowy z działalności operacyjnej <i>Financial result from operating activity</i>	a	84 857,5	2 753,6	66 524,4	13 346,7	2 232,8
	b	89 840,7	8 094,3	65 852,9	13 820,0	2 073,5
	c	105,9	293,9	99,0	103,5	92,9
Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej <i>Financial result from other operating activity</i>	a	636,2	424,6	1 269,0	-1 843,1	785,7
	b	2 136,1	1 793,6	2 089,0	-2 533,8	787,4
	c	335,7	422,5	164,6	.	100,2
Wynik finansowy na operacjach finanso- wych <i>Result on financial activity</i>	a	1 178,7	-460,4	-320,5	2 127,5	-167,9
	b	7 655,3	-250,3	1 819,0	6 252,8	-166,2
	c	649,5	.	.	293,9	.
Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	a	86 036,2	2 293,3	66 203,9	15 474,2	2 064,9
	b	97 496,0	7 843,9	67 672,0	20 072,8	1 907,3
	c	113,3	342,0	102,2	129,7	92,4
Obowiązkowe obciążenia wyniku finanso- wego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	a	12 519,4	911,1	9 069,4	2 120,5	418,4
	b	14 124,7	1 794,4	9 631,5	2 322,0	376,7
	c	112,8	196,9	106,2	109,5	90,0
Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>	a	73 516,9	1 382,1	57 134,5	13 353,7	1 646,5
	b	83 371,3	6 049,5	58 040,4	17 750,7	1 530,6
	c	113,4	437,7	101,6	132,9	93,0
Zysk netto <i>Net profit</i>	a	83 354,8	2 898,8	63 030,2	15 633,8	1 791,9
	b	92 039,7	6 653,3	64 936,5	18 717,3	1 732,6
	c	110,4	229,5	103,0	119,7	96,7
Strata netto <i>Net loss</i>	a	9 837,9	1 516,7	5 895,7	2 280,1	145,5
	b	8 668,4	603,8	6 896,1	966,5	202,0
	c	88,1	39,8	117,0	42,4	138,9

¹ Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

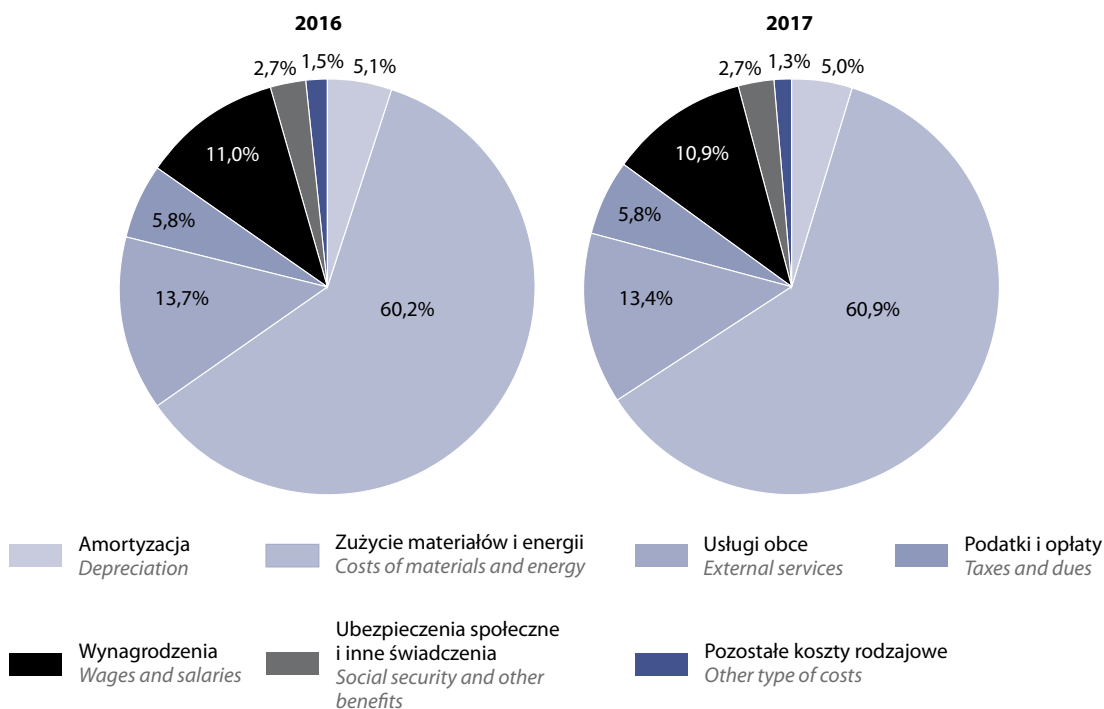
¹ Data concern entities employing more than 49 persons.

Największą poprawę wyników finansowych brutto i netto odnotowano m.in. wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego, w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, papieru i wyrobów z papieru, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, metali, w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń, w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczip, maszyn i urządzeń.

Największe pogorszenie wyników finansowych brutto i netto odnotowano m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych, wyrobów farmaceutycznych, wyrobów z metali, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, mebli, napojów, urządzeń elektrycznych, wyrobów tekstylnych, artykułów spożywczych, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.

W strukturze rodzajowej kosztów ogółem w 2017 r. zmniejszył się udział kosztów usług obcych (z 13,7% do 13,4%), pozostałych kosztów rodzajowych (z 1,5% do 1,3%), wynagrodzeń (z 11,0% do 10,9%) oraz amortyzacji (z 5,1% do 5,0%). Wzrósł jedynie udział kosztów zużycia materiałów i energii (z 60,2% do 60,9%). Na tym samym poziomie pozostały udziały kosztów podatków i opłat (5,8%) oraz ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (2,7%).

Wykres 12. Struktura kosztów rodzajowych w przemyśle
Chart 12. Structure of costs by type in industry

3.3. Wskaźniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych

3.3. Financial indicators of industrial enterprises

WSKAŹNIKI POZIOMU KOSZTÓW to relacja kosztów do przychodów ogółem.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI ZE SPRZEDAŻY to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI OBROTU BRUTTO to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI OBROTU NETTO to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

WSKAŹNIK PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ I STOPNIA to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

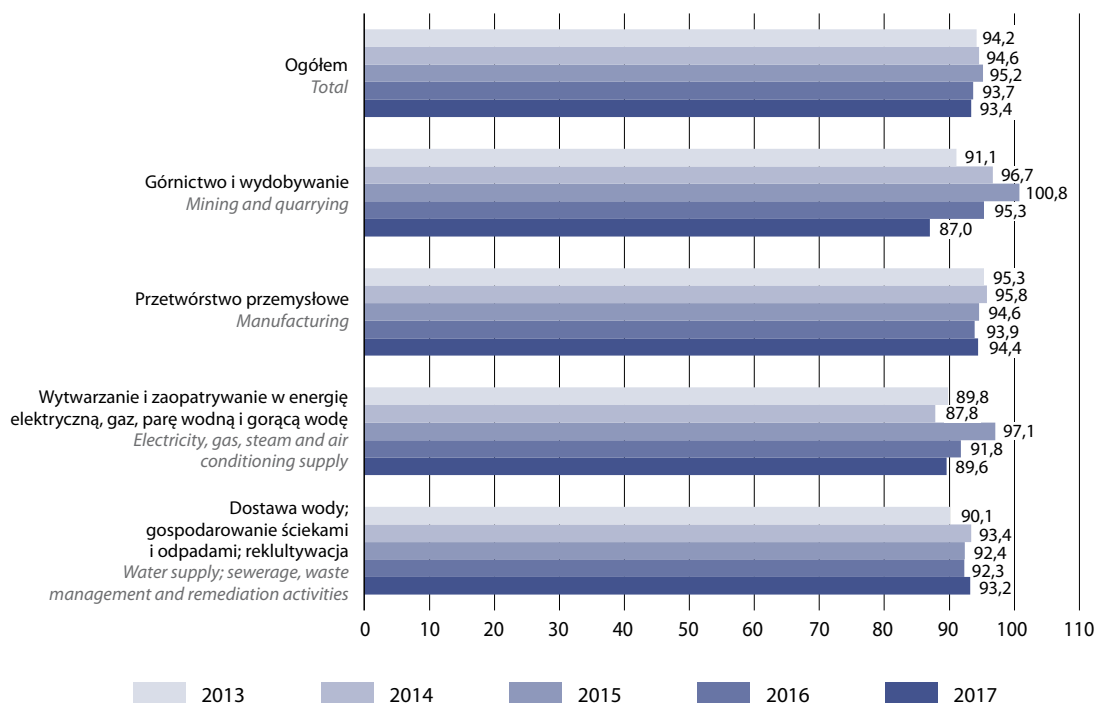
WSKAŹNIK PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ II STOPNIA to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

WSKAŹNIK PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ III STOPNIA to relacja aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

W efekcie szybszego tempa wzrostu przychodów z całokształtu działalności (o 9,2% w skali roku) niż kosztów ich uzyskania (wzrost o 8,9%), poprawił się wskaźnik poziomu kosztów z 93,7% w 2016 r. do 93,4%.

Wykres 13. Wskaźnik poziomu kosztów w przemyśle według sekcji PKD

Chart 13. Cost level indicator in industry by NACE section

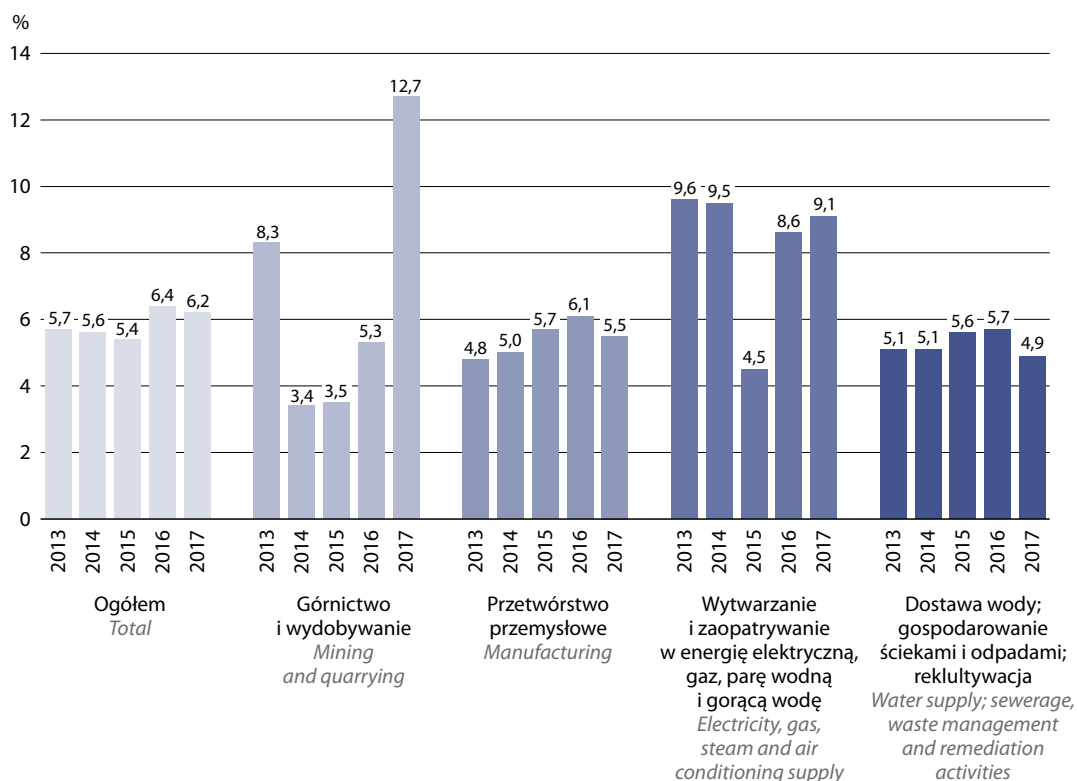

W 2017 r. polepszenie wskaźnika poziomu kosztów obserwowano w 12 działach przemysłu, m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń, w produkcji odzieży, pozostałego sprzętu transportowego, papieru i wyrobów z papieru, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, wyrobów tytoniowych.

Pogorszenie tego wskaźnika odnotowano m.in. w produkcji wyrobów farmaceutycznych, wyrobów tekstylnych, w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji, w produkcji mebli, wyrobów z metali, chemikaliów i wyrobów chemicznych, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.

Poprawiły się wskaźniki rentowności obrotu brutto – z 6,3% do 6,6%, i rentowności obrotu netto – z 5,4% do 5,6%. Wzrosły wartości wskaźnika płynności finansowej II stopnia – z 101,4% do 102,5% oraz III stopnia – z 148,9% do 151,0%. Obniżył się nieznacznie wskaźnik płynności finansowej I stopnia – z 36,9% do 36,5%. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był gorszy niż przed rokiem i wyniósł 6,2% (wobec 6,4% w 2016 r.).

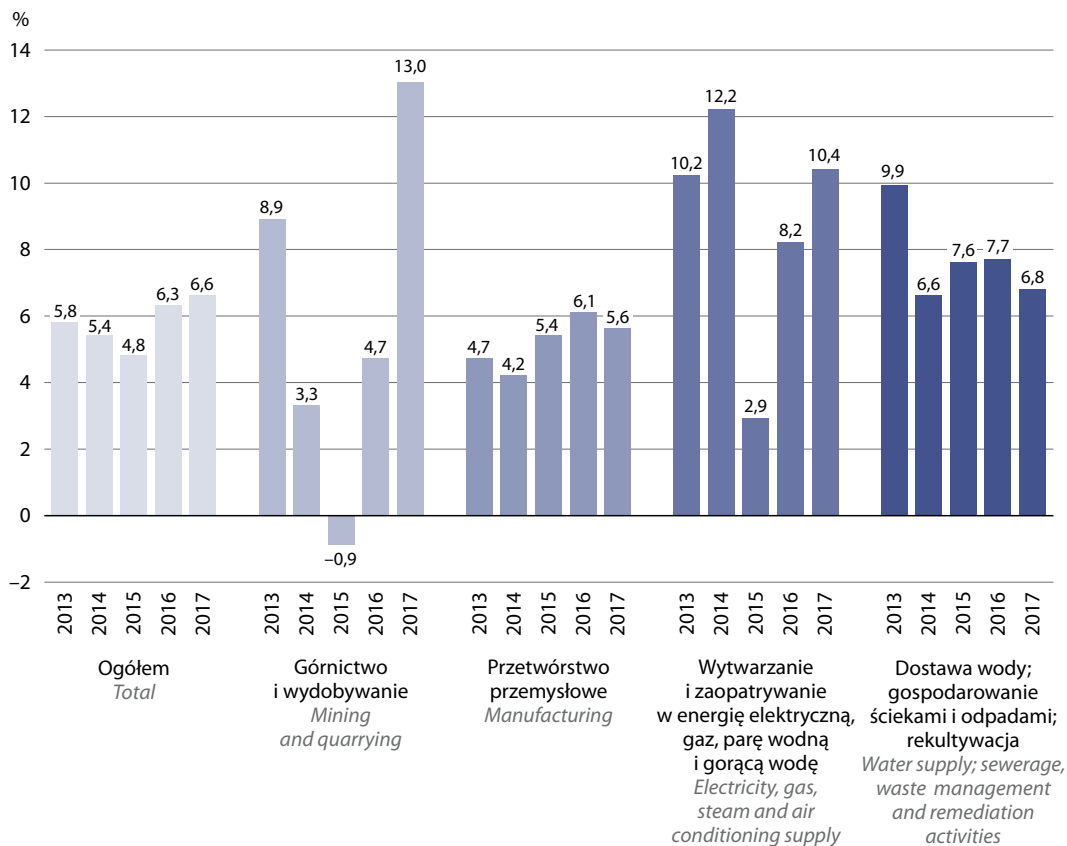
Wykres 14. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży w przemyśle według sekcji PKD
Chart 14. Sales profitability indicator in industry by NACE section

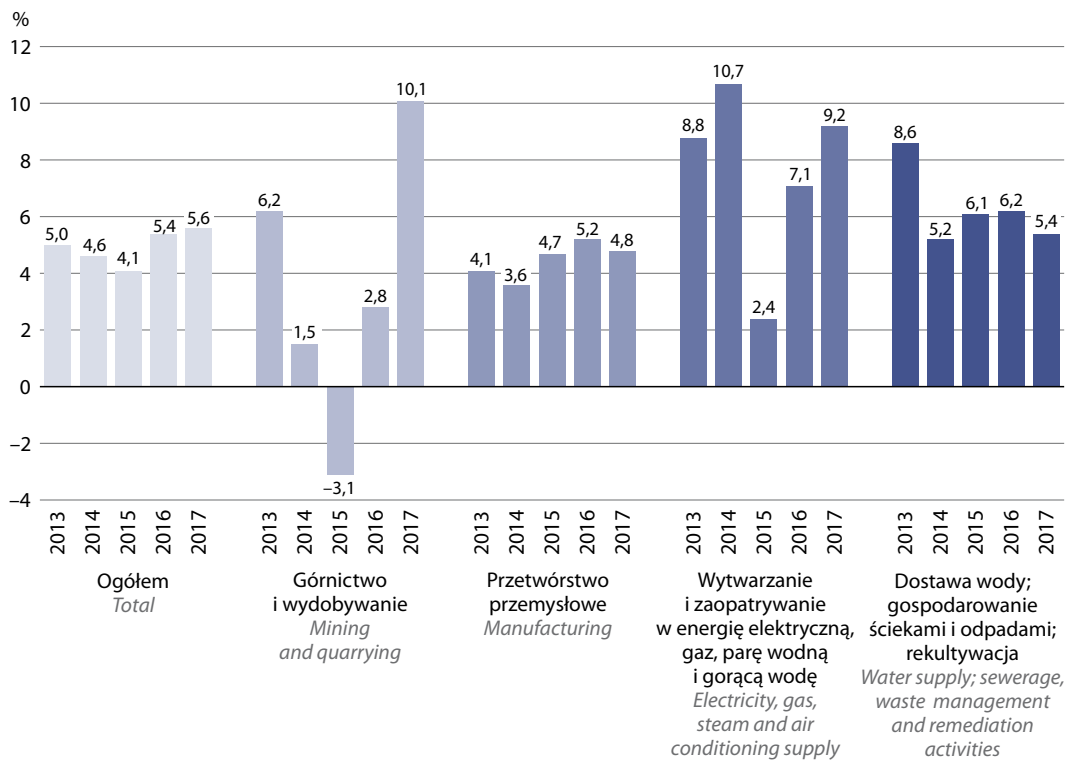
Największą poprawę wskaźnika rentowności ze sprzedaży na przestrzeni 4 lat zaobserwowano w górnictwie i wydobywaniu (z 3,4% w 2014 r. do 12,7% w 2017 r.). Duże wahania wskaźnika wystąpiły w wytwarzaniu, zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (od 9,5% w 2014 r. do 4,5% w 2015, aby powrócić do poziomu 9,1% w 2017 r.).

Wykres 15. Wskaźnik rentowności obrotu brutto w przemyśle według sekcji PKD

Chart 15. Gross turnover profitability indicator in industry by NACE section

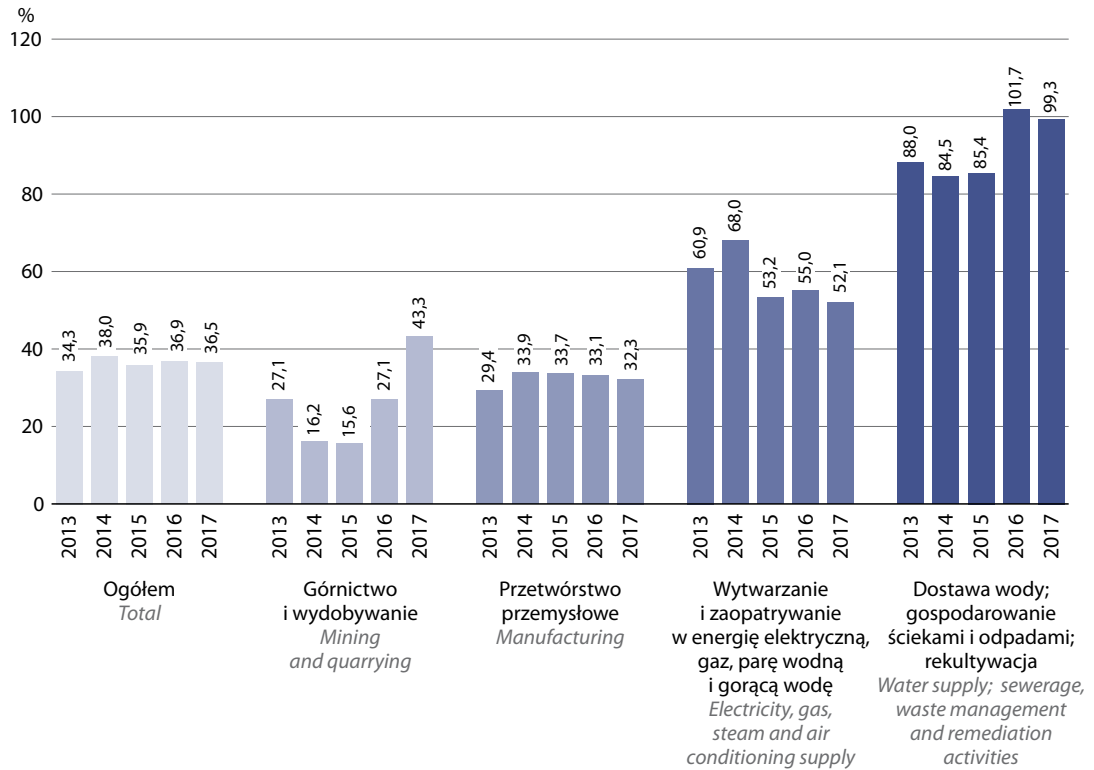

Wykres 16. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przemyśle według sekcji PKD
 Chart 16. Net turnover profitability indicator in industry by NACE section

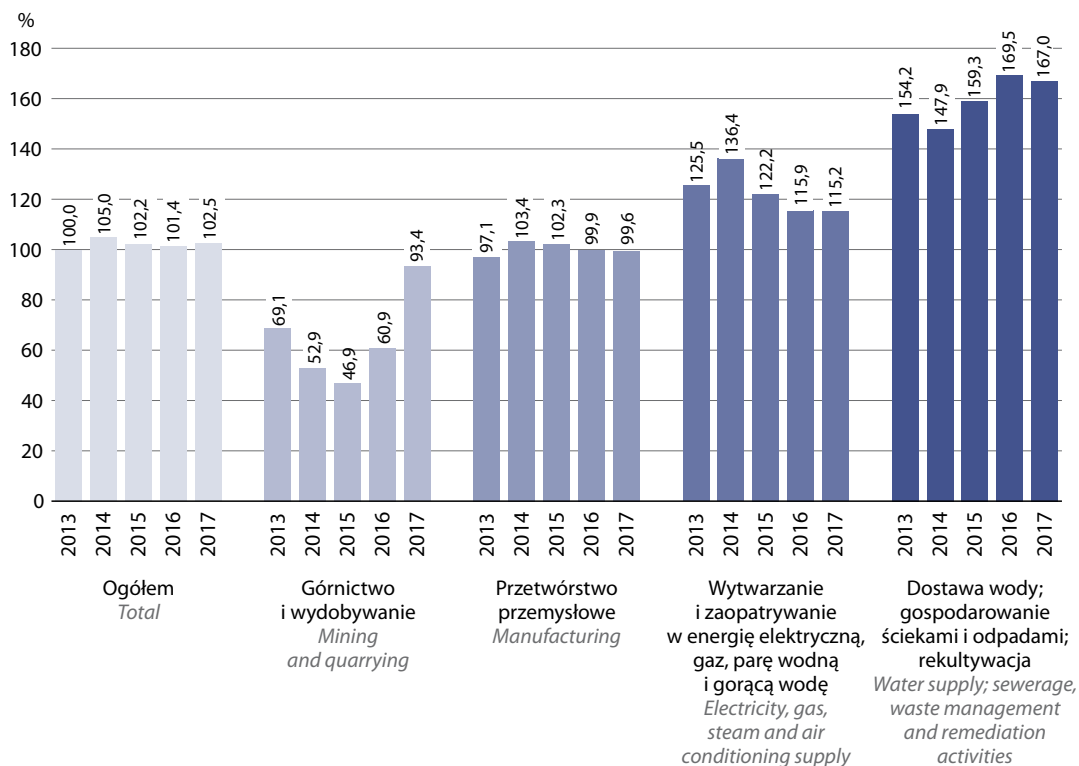
Wskaźnik rentowności obrotu brutto i netto w ostatnich 3 latach znacznie poprawił się w górnictwie i wydobywaniu (brutto – z minus 0,9% i netto – z minus 3,1% w 2015 r. do odpowiednio 13,0% i 10,1% w 2017 r.). W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji zaobserwowano pogorszenie obu wskaźników (brutto – 9,9% i netto – 8,6% w 2013 r. do odpowiednio 6,8% i 5,4% w 2017 r.).

Wykres 17. Wskaźnik płynności finansowej I stopnia w przemyśle według sekcji PKD
 Chart 17. First degree financial liquidity indicator in industry by NACE section

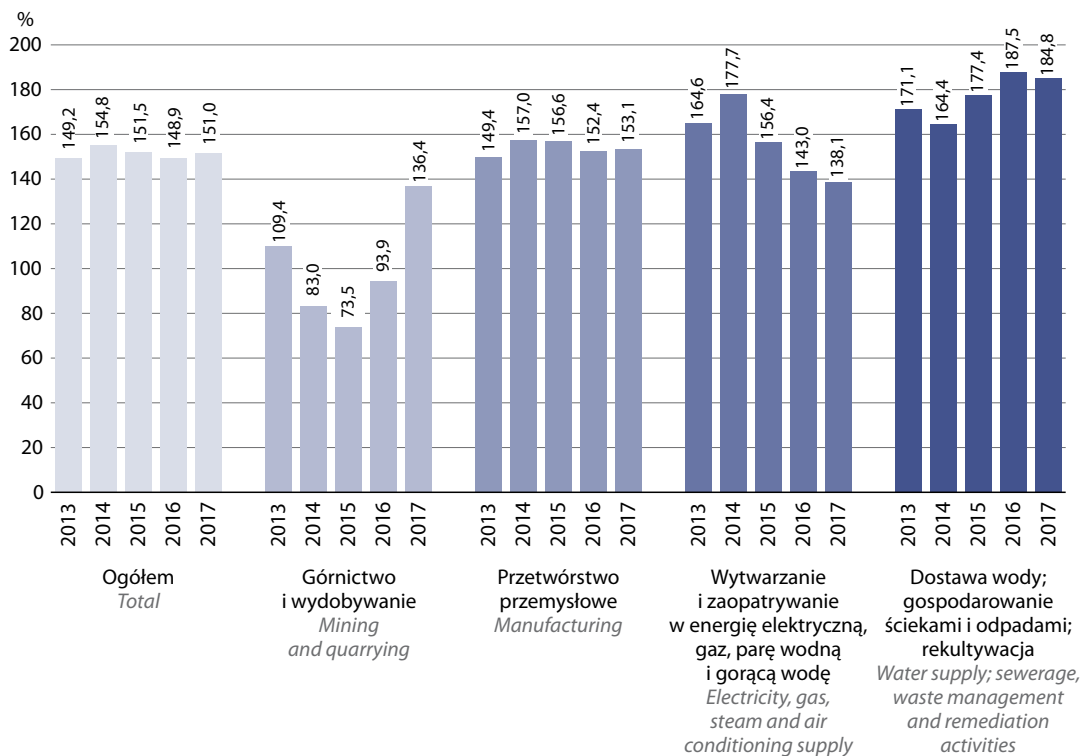
Największy wzrost wskaźnika płynności finansowej I stopnia odnotowuje górnictwo i wydobywanie (z 16,2% w 2014% do 43,3% w 2017 r.). W przetwórstwie przemysłowym przez ostatnie 3 lata wskaźnik pozostawał na bardzo zbliżonym poziomie, od 33,9% w 2014 r. do 32,3% w 2017 r.

Wykres 18. Wskaźnik płynności finansowej II stopnia w przemyśle według sekcji PKD
 Chart 18. *Second degree financial liquidity indicator in industry by NACE section*

Bardzo wysokie poziomy wskaźnika płynności finansowej II stopnia obserwowane są przez ostatnie 4 lata w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji (od 147,9% w 2014 r. do 167,0% w 2017 r.). Natomiast niskie wartości tego wskaźnika odnotowuje górnictwo i wydobywanie (od 52,9% w 2014 r. do 93,4% w 2017 r.).

Wykres 19. Wskaźnik płynności finansowej III stopnia w przemyśle według sekcji PKD
 Chart 19. Third degree financial liquidity indicator in industry by NACE section

W 2017 r. wskaźnik płynności finansowej III stopnia zwiększył się w porównaniu z 2016 r. we wszystkich sekcjach z wyjątkiem wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, gdzie nastąpiło obniżenie tego wskaźnika (ze 143,0% w 2016 r. do 138,1% w 2017 r.).

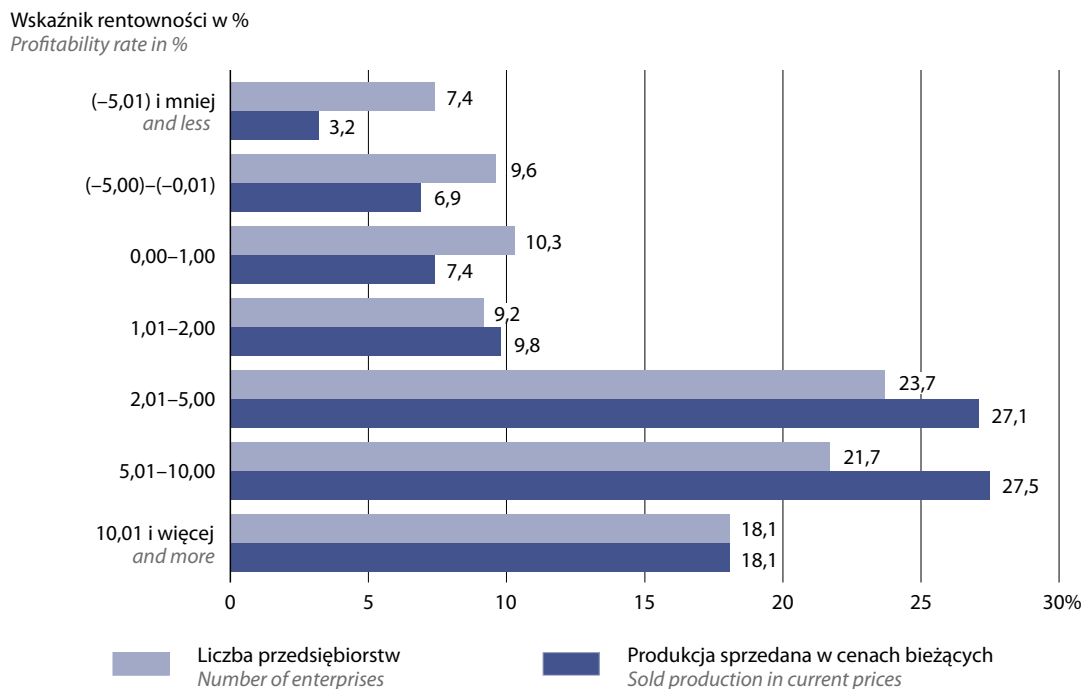
3.4. Przedsiębiorstwa według wskaźnika rentowności obrotu netto

3.4. Enterprises by net turnover profitability indicator

W 2017 r. liczba przedsiębiorstw deficytowych wyniosła 1 438, tj. 17,0% ogólnej liczby przedsiębiorstw. Ich udział w sprzedaży stanowił 10,1% i kształtował się na podobnym poziomie jak w 2016 roku – 10,2%. Koszty przedsiębiorstw deficytowych przekroczyły poziom przychodów o 6,4%.

Wykres 20. Przedsiębiorstwa przemysłowe według wskaźnika rentowności obrotu netto w 2017 r.

Chart 20. Industrial enterprises by net turnover profitability indicator in 2017

Wysoki udział przedsiębiorstw deficytowych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw odnotowano m.in. w produkcji odzieży – 24,8% (12,5% sprzedaży), metali – 24,3% (8,4% sprzedaży), w poborze, uzdatnianiu i dostarczaniu wody – 21,8% (9,2% sprzedaży), w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – 21,7% (11,1% sprzedaży), w gospodarce odpadami; odzysku surowców – 21,5% (12,4% sprzedaży), w produkcji pozostałego sprzętu transportowego – 21,0% (11,6% sprzedaży), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – 20,8%, (20,5% sprzedaży), maszyn i urządzeń – 19,2% (12,6% sprzedaży), w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – 18,8% (9,2% sprzedaży), w produkcji napojów – 18,8%, (12,0% sprzedaży), wyrobów z metali – 18,8%, (14,8% sprzedaży), w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji – 18,7% (12,4% sprzedaży).

Liczba przedsiębiorstw rentownych w 2017 r. wyniosła 6 999, tj. 83,0% ogólnej liczby przedsiębiorstw, a ich udział w sprzedaży stanowił 89,9% wobec 89,8% w 2016 r. Rozkład przedsiębiorstw wg wskaźnika rentowności obrotu netto w 2017 roku nie uległ zmianie w porównaniu do 2016 r. Największa liczba przedsiębiorstw rentownych w 2017 r. osiągnęła wskaźnik rentowności obrotu netto w przedziałach: 2,01–5,00% – 1 996 jednostek i 5,01–10,00% – 1 883 jednostki.

Duży udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej sprzedaży działu odnotowano m.in. w produkcji skór i wyrobów skórzanych – 96,1%, chemikaliów i wyrobów chemicznych – 96,0%, wyrobów farmaceutycznych – 95,8%, pojazdów samochodowych, przyczep i nacze – 93,2%, wyrobów tekstylnych – 92,2%, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 92,0%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 91,8%, w produkcji metali – 91,6%, papieru i wyrobów z papieru – 91,5%, koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – 91,3%.

Tablica 19. Przedsiębiorstwa przemysłowe^a według wskaźnika rentowności obrotu netto w 2017 r.
Table 19. Industrial enterprises^a by net turnover profitability indicator in 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa Enterprises		Produkcja sprzedana w cenach bieżących Sold production in current prices		Przeciętne zatrudnienie Average paid employment	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto Average monthly gross wages and salaries	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Profitability indicator of turnover	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in percent	w mln zł in mln zł	w odsetkach in percent	w tys. in thous.	w zł in zł	w % in %	brutto gross	netto nett
								w % in %	w % in %
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	8 437	100,0	1 149 794,3	100,0	2 106,5	4 801,72	93,4	6,6	5,6
Przedsiębiorstwa deficytowe <i>Nonprofitable enterprises</i>	1 438	17,0	116 544,4	10,1	298,1	4 403,97	106,4	-6,4	-6,3
o wskaźniku rentowności (w %) <i>with profitability indicator (in %)</i>									
-5,01 i mniej <i>and less</i>	626	7,4	37 346,0	3,2	116,2	4 529,96	116,0	-16,0	-15,7
-5,00 – 0,01	812	9,6	79 198,4	6,9	181,9	4 323,50	102,1	-2,1	-2,2
Przedsiębiorstwa rentowne <i>Profitable enterprises</i>	6 999	83,0	1 033 249,9	89,9	1 808,4	4 867,30	92,1	7,9	6,8
o wskaźniku rentowności (w %) <i>with profitability indicator (in %)</i>									
0,00–1,00	866	10,3	84 823,0	7,4	186,3	4 175,21	99,4	0,6	0,5
1,01–2,00	774	9,2	112 816,8	9,8	222,1	4 758,85	98,1	1,9	1,5
2,01–5,00	1 996	23,7	311 295,5	27,1	515,8	4 587,24	96,0	4,0	3,4
5,01–10,00	1 833	21,7	315 679,8	27,5	497,6	5 017,54	91,6	8,4	7,3
10,01 i więcej <i>and more</i>	1 530	18,1	208 634,8	18,1	386,6	5 443,45	80,5	19,5	17,1

U w a g a: W tablicy nie ujęto jednostek, które uległy przekształceniom i zmianom organizacyjnym.

No t e. Entities which underwent transformation and organizational changes are not included in table.

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern entities employing more than 49 persons.

Rozdział 4

Chapter 4

Nakłady inwestycyjne

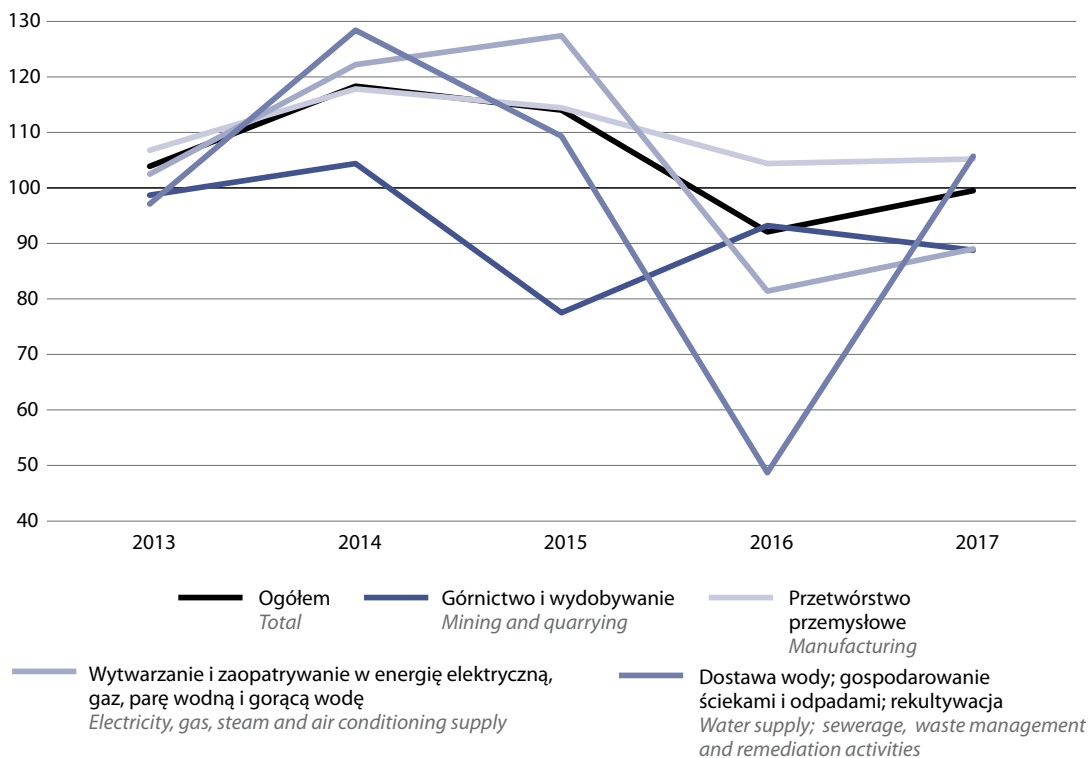
Investment outlays

NAKŁADY INWESTYCYJNE to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W 2017 r. nakłady inwestycyjne ogółem przedsiębiorstw przemysłowych (prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób) wyniosły 77,4 mld zł i były (w cenach bieżących) o 0,5% niższe niż przed rokiem (wobec spadku o 7,9% w 2016 r.). Spadek nakładów odnotowano w górnictwie i wydobywaniu – o 11,2% (przed rokiem spadek o 6,8%), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 11,0% (przed rokiem spadek o 18,6%). Wzrost nakładów wystąpił w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 5,7% (przed rokiem spadek o 51,3%) oraz w przetwórstwie przemysłowym – o 5,2% (wobec wzrostu o 4,4% w 2016 r.).

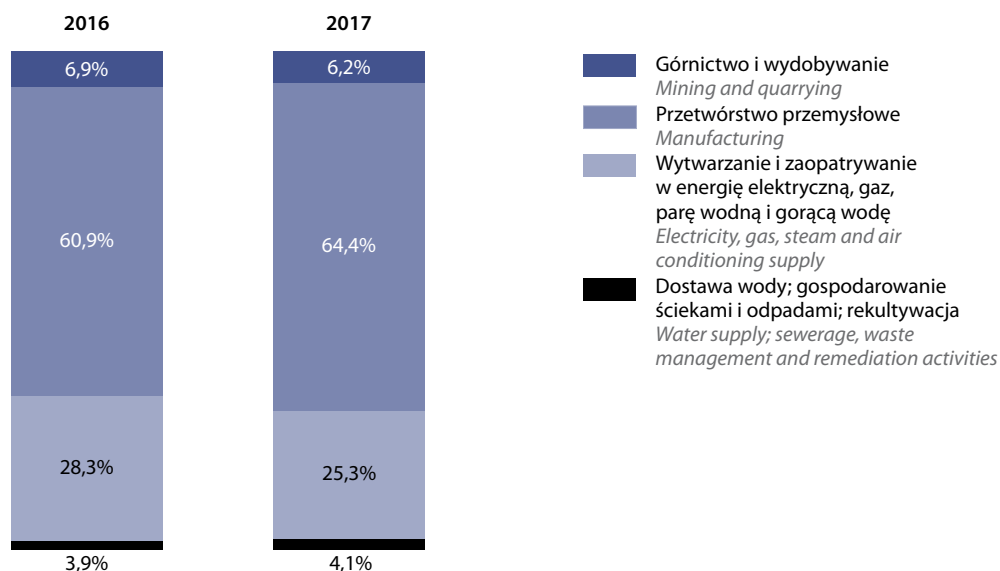
Wykres 21. Dynamika (ceny bieżące) nakładów inwestycyjnych w przemyśle według sekcji PKD (rok poprzedni = 100)

Chart 21. Indices of investment outlays in industry by NACE section (previous year = 100)

W porównaniu z 2016 r. w strukturze nakładów inwestycyjnych zwiększył się znacząco udział przetwórstwa przemysłowego z 60,9% przed rokiem do 64,4% oraz w mniejszym stopniu w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – z 3,9% do 4,1%. Zmniejszył się natomiast udział wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – z 28,3% do 25,3% oraz górnictwa i wydobywania – z 6,9% do 6,2%.

Wykres 22. Struktura nakładów inwestycyjnych w przemyśle według sekcji PKD
 Chart 22. Structure of investment outlays in industry by NACE section

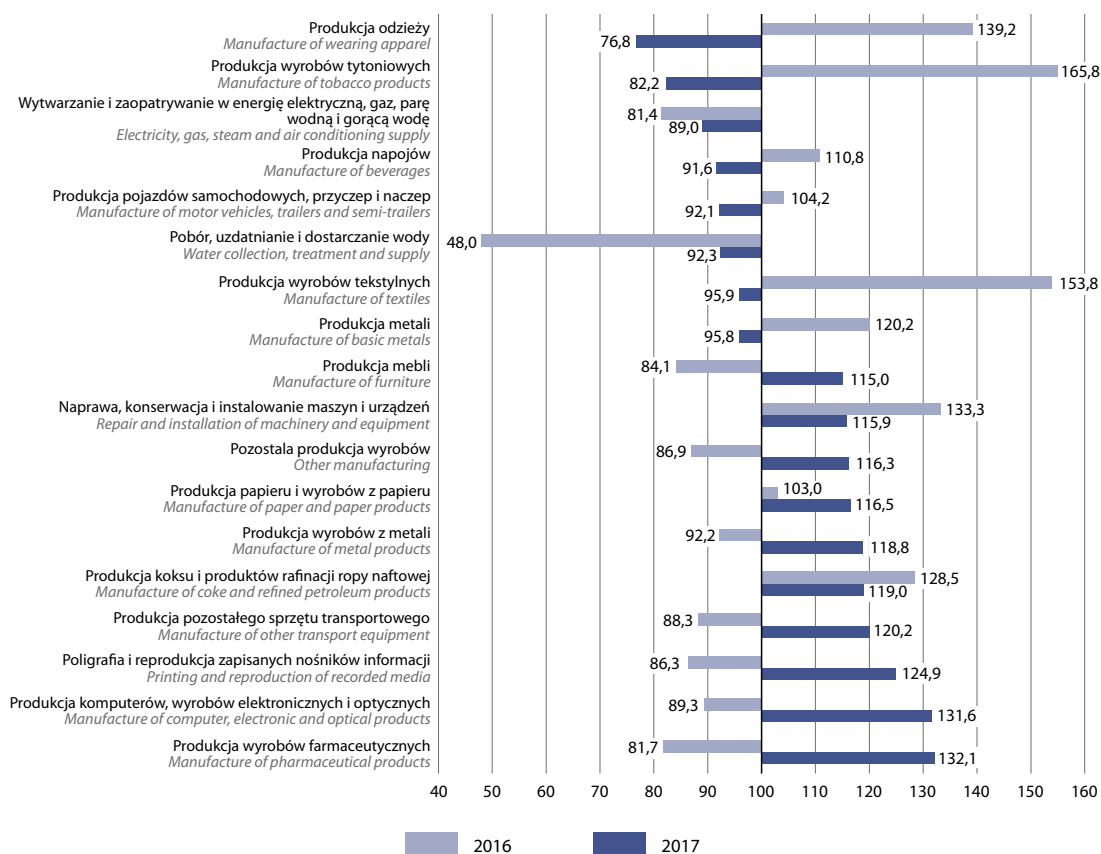

Największy spadek nakładów inwestycyjnych w 2017 r., w porównaniu z 2016 r., wystąpił w produkcji odzieży – o 23,2% (wobec wzrostu o 39,2% przed rokiem), w produkcji wyrobów tytoniowych – o 17,8% (wobec wzrostu o 65,8%). Ponadto spadek odnotowano m.in. w produkcji napojów – o 8,4% (wobec wzrostu o 10,8%), pojazdów samochodowych, przyczep i nacpez – o 7,9% (wobec wzrostu o 4,2%), w poborze, uzdatnianiu i dostarczaniu wody – o 7,7% (wobec spadku o 52,0% przed rokiem), w produkcji metali – o 4,2% (wobec wzrostu o 20,2%) oraz wyrobów tekstylnych – o 4,1% (wobec wzrostu o 53,8%).

Wzrost nakładów wystąpił m.in. w produkcji wyrobów farmaceutycznych – o 32,1%, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 31,6%, poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji – o 24,9%, w produkcji pozostałego sprzętu transportowego – o 20,2%, koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 19,0%, wyrobów z metali – o 18,8%, papieru i wyrobów z papieru – o 16,5%.

Wykres 23. Dynamika (ceny bieżące) nakładów inwestycyjnych w przemyśle według działów PKD (rok poprzedni =100) – największe spadki i wzrosty

Chart 23. Indices (current prices) of investment outlays in industry by NACE division (previous year =100) – highest decreases and increases

Łączna wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych w przemyśle w 2017 r. wyniosła 36,0 mld zł i była o 8,1% wyższa niż przed rokiem, kiedy notowano spadek o 8,1%. Znaczny wzrost zaobserwowano w górnictwie i wydobywaniu – o 75,9%, mniejszy w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 15,7%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 5,3% oraz w przetwórstwie przemysłowym – o 5,0%.

Wzrost wartości kosztorysowej inwestycji w skali roku wystąpił m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 76,5%, metali – o 68,2, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 64,7%, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 53,9%, w poborze, uzdatnianiu i dostarczaniu wody – o 45,0%, w produkcji pozostałego sprzętu transportowego – o 34,9%. Spadek wartości kosztorysowej odnotowano m.in. w produkcji papieru i wyrobów z papieru – o 36,0%, maszyn i urządzeń – o 33,8%, wyrobów tekstylnych – o 32,4%, napojów – o 28,5%, artykułów spożywczych – o 26,0%.

Rozdział 5

Chapter 5

Uzeregowanie działów przemysłu według produkcji, wydajności pracy, wynagrodzeń i wskaźnika rentowności obrotu netto

Ranking of industrial divisions by production, labour productivity and wages and salaries and net turnover profitability indicator

W działach, w których notowano wysoki wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w 2017 r., tj. w produkcji wyrobów tytoniowych, maszyn i urządzeń, metali, wyrobów z metali wystąpił również wysoki wzrost wydajności pracy. W 2 z nich – w produkcji wyrobów tytoniowych i metali – zaobserwowano niewielki wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – odpowiednio pozycja 27 i 13 spośród 28 badanych działów oraz niską wartość wskaźnika rentowności obrotu netto – odpowiednio pozycja 25 i 23.

W dziale, w którym odnotowano spadek produkcji sprzedanej oraz wydajności pracy, tj. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego wystąpił wysoki wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w porównaniu do ubiegłego roku – 7 pozycja spośród 28 działów.

5 działów przemysłu (produkcja pozostałego sprzętu transportowego, produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji, pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej) uplasowało się na tej samej pozycji ze względu na wzrost wydajności pracy i wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – odpowiednio pozycja 15, 16, 18, 22, 23.

Tablica 20. Uszeregowanie działów przemysłu według dynamiki produkcji sprzedanej, wydajności pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto oraz wskaźnika rentowności obrotu netto w 2017 r.

Table 20. Ranking of industrial divisions by dynamics of sold production, labour productivity and average monthly gross wages and salaries and net turnover profitability indicator in 2017

DZIAŁY DIVISIONS	Miejsce działu PKD według Ranking of NACE division by				Wzrost/spadek w porównaniu do poprzedniego roku Increase/decrease as compared to the preceding year			Wskaźnik rento- wności obrotu netto Net turnover profit- ability indicator
	produkcji sprze- danej sold prod- uction	wydajno- ści pracy labour product- ivity	przecięt- nego miesięcz- nego wynagro- dzenia brutto average monthly gross wages and salaries	wskaźni- ka rento- wności obrotu netto net turnover profit- ability indicator	produkcji sprze- danej sold prod- uction	wydajno- ści pracy labour product- ivity	przecięt- nego miesięcz- nego wynagro- dzenia brutto average monthly gross wages and salaries	
Produkcja wyrobów tytoniowych <i>Manufacture of tobacco products</i>	1	3	27	25	18,1	7,3	2,0	3,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	2	1	8	8	12,5	10,4	6,9	5,9
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	3	2	13	23	11,5	10,1	6,4	3,8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	4	8	9	14	10,7	5,1	6,7	5,3
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	5	7	1	13	10,0	5,3	9,4	5,4
Produkcja wyrobów z gumy i twor- zyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	6	14	10	9	9,5	3,0	6,7	5,8
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	7	10	11	3	8,2	4,0	6,6	7,8
Produkcja skór i wyrobów skór- zanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	8	27	19	6	8,1	-0,9	4,7	6,5
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	9	6	12	19	7,8	5,4	6,5	4,3
Produkcja pojazdów samochodow- ych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	10	24	6	21	7,7	-0,5	7,1	4,0
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	11	19	5	16	7,4	2,3	7,3	4,7
Produkcja papieru i wyrobów z pa- pieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	12	20	17	2	7,2	1,7	5,2	8,1

Tablica 20. Uszeregowanie działów przemysłu według dynamiki produkcji sprzedanej, wydajności pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto oraz wskaźnika rentowności obrotu netto w 2017 r. (cd.)

Table 20. Ranking of industrial divisions by dynamics of sold production, labour productivity and average monthly gross wages and salaries and net turnover profitability indicator in 2017 (cont.)

DZIAŁY DIVISIONS	Miejsce działu PKD według Ranking of NACE division by				Wzrost/spadek w porównaniu do poprzedniego roku Increase/decrease as compared to the preceding year			Wskaźnik rento- wności obrotu netto Net turnover profit- ability indicator
	produkcji sprze- danej sold prod- uction	wydajno- ści pracy labour product- ivity	przecię- tego miesięcz- nego wynagro- dzenia brutto average monthly gross wages and salaries	wskaźni- ka rento- wności obrotu netto net turnover profit- ability indicator	produkcji sprze- danej sold prod- uction	wydajno- ści pracy labour product- ivity	przecię- tego miesięcz- nego wynagro- dzenia brutto average monthly gross wages and salaries	
Naprawa, konserwacja i instalowa- nie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machin- ery and equipment</i>	13	13	25	18	7,2	3,6	2,7	4,6
Poligrafia i reprodukcja zapisa- nych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recor- ded media</i>	14	18	18	10	7,1	2,3	5,1	5,8
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	15	11	3	24	6,7	4,0	7,3	3,7
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electro- nic and optical products</i>	16	25	2	27	6,3	-0,7	8,1	2,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	17	16	16	4	6,2	2,6	5,7	6,9
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equip- ment</i>	18	21	14	26	5,6	1,2	6,3	2,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>	19	4	24	1	5,5	6,9	2,8	8,9
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	20	15	15	11	4,8	2,9	6,1	5,8
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and che- mical products</i>	21	9	20	5	4,6	4,3	4,3	6,9
Produkcja wyrobów farmaceu- tycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	22	5	28	20	4,2	6,9	1,5	4,1

Tablica 20. Uszeregowanie działów przemysłu według dynamiki produkcji sprzedanej, wydajności pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto oraz wskaźnika rentowności obrotu netto w 2017 r. (dok.)

Table 20. Ranking of industrial divisions by dynamics of sold production, labour productivity and average monthly gross wages and salaries and net turnover profitability indicator in 2017 (cont.)

DZIAŁY DIVISIONS	Miejsce działu PKD według Ranking of NACE division by				Wzrost/spadek w porównaniu do poprzedniego roku Increase/decrease as compared to the preceding year			Wskaźnik rento- wności obrotu netto Net turnover profit- ability indicator
	produkcji sprze- danej sold prod- uction	wydajno- ści pracy labour product- ivity	prze- cięt- nego miesięcz- nego wynagro- dzenia brutto average monthly gross wages and salaries	wskaźni- ka rento- wności obrotu netto net turnover profit- ability indicator	produkcji sprze- danej sold prod- uction	wydajno- ści pracy labour product- ivity	prze- cięt- nego miesięcz- nego wynagro- dzenia brutto average monthly gross wages and salaries	
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	23	12	4	7	3,2	3,9	7,3	6,4
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	24	22	22	22	3,1	1,2	3,4	3,8
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^A <i>Waste collection, treatment and disposal activities, materials recovery</i>	25	26	21	15	2,8	-0,8	4,1	4,9
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	26	17	26	17	2,2	2,4	2,6	4,7
Produkcja koksu i produktów rafi- nacji ropy naftowej ^A <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>	27	23	23	12	1,7	-0,3	3,0	5,7
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) <i>Mining of coal and lignite</i>	28	28	7	#	-14,5	-8,4	7,1	#

Uwagi metodologiczne

1. Źródła i zakres danych

Dane prezentowane w publikacji dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną zgodnie z [Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2007^a](#), do przemysłu, tj. do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, a w zakresie produkcji wyrobów, również podmiotów prowadzących inne rodzaje działalności – produkujących wyroby przemysłowe.

Publikację opracowano wykorzystując dane pozyskane na podstawie miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej – [formularz DG-1](#) oraz produkcji i zapasach wyrobów przemysłowych – [P-02](#), a także miesięcznych sprawozdaniach o cenach producentów wyrobów i usług – [C-01](#), kwartalnych sprawozdaniach o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe sporządzanych na [formularzu F-01/I-01](#).

Prezentowane dane dotyczą:

- podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób – w zakresie produkcji sprzedanej przemysłu, obrotu, wskaźników cen, przeciętnego zatrudnienia, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto według działów PKD,
- podmiotów, których liczba pracujących przekracza 49 osób oraz 10% reprezentacji podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – w zakresie nowych zamówień w przemyśle,
- podmiotów o liczbie pracujących powyżej 49 osób – w zakresie produkcji sprzedanej przemysłu, przeciętnego zatrudnienia, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto według grup PKD,
- podmiotów prowadzących księgi rachunkowe, o liczbie pracujących powyżej 49 osób – w zakresie wyników finansowych przedsiębiorstw,
- podmiotów – producentów wyrobów przemysłowych o liczbie pracujących powyżej 49 osób (w przypadku producentów energii elektrycznej – bez względu na liczbę pracujących) – w zakresie produkcji wyrobów przemysłowych.

Grupowania wyrobów dokonuje się zgodnie z nomenklaturą PRODPOL, opracowaną na podstawie [Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług \(PKWiU 2015\)^b](#) oraz Listy PRODCOM.

Dane według sekcji, działów i grup PKD opracowano metodą przedsiębiorstw oraz zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym.

Podziału produkcji sprzedanej przemysłu na główne grupowania, tzn. [dobra zaopatrzeniowe](#), [inwestycyjne](#), [konsumpcyjne trwałe](#) i [nietrwałe](#) oraz [związane z energią](#) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 656/2007 z dnia 14 czerwca 2007 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 586/2001 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącego krótkookresowej statystyki w zakresie definicji Głównych Grupowań Przemysłowych (ang. MIGs – Main Industrial Groupings).

Wskaźniki dynamiki produkcji sprzedanej podano na podstawie wartości w cenach stałych. Jako ceny stałe w latach 2013–2015 przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.), od 2016 r. – ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.). Wskaźniki dynamiki przy podstawie przeciętna miesięczna 2015 = 100 obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

^a PKD 2007 została opracowana na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2 i wprowadzona z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885).

^b PKWiU 2015 została wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1676) do stosowania od dnia 1 stycznia 2016 r., w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej.

Dane zaprezentowane w niniejszym opracowaniu są publikowane z zachowaniem tajemnicy statystycznej, określonej [w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej](#) (Dz. U. z 1995 r. poz.439, z późn. zm.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

2. Objaśnienia podstawowych pojęć

Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów wytworzonych niezaliczonych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą, tj.: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, jak również do własnych zakładów gastronomicznych i do własnych hurtowni, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych wyrobów i usług na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatnika i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty.

Dane o wartości produkcji sprzedanej prezentuje się bez podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych tj. dotacji do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Produkcja wytworzona to rezultat procesów produkcyjnych wzajemnie ze sobą powiązanych i uwarunkowanych, zachodzących w określonym czasie. Produkcja wytworzona obejmuje całkowitą ilość wyprodukowanych w okresie sprawozdawczym wyrobów gotowych, z surowca własnego lub powierzonoego przez inne przedsiębiorstwo lub osobę fizyczną. Obejmuje również całkowitą ilość półfabrykatów, części, zespołów maszyn i urządzeń, niezależnie od tego, czy zostały one przeznaczone do sprzedaży czy do przedsiębiorstwa macierzystego, do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa, czy też przeznaczone do dalszego przerobu (montażu) w przedsiębiorstwie. Do produkcji wytworzonej zalicza się zatem wyroby wyprodukowane przez przedsiębiorstwo, odpowiadające określonym normom, warunkom technicznym lub warunkom umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a odbiorcą. Wyroby powstałe z surowców wtórnych zalicza się do produkcji, jeśli mają charakter użytkowy i są bezpośrednim rezultatem pracy wytwórczej przedsiębiorstwa. Do produkcji zalicza się także tak zwane produkty uboczne, powstałe w procesie produkcyjnym równocześnie z produktem zasadniczym.

Wskaźnik nowe zamówienia w przemyśle służy ocenie przyszłej produkcji i pokazuje rozwój popytu na wyroby i usługi przemysłowe w wybranych działach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” – działy 13, 14, 17, 20, 21, 24–30 według PKD 2007. Zamówienia w przemyśle określane są jako wartość kontraktów (bez podatku od towarów i usług – VAT) wiążących producenta i stronę trzecią w zakresie dostarczania wyrobów i usług.

Obrót w przemyśle dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Obejmuje on:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami;
- przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (tj. nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowych aktywów obrotowych oraz produktów przez siebie wytworzonych jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji).

Dane o wartości obrotu prezentuje się bez podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego.

Przeciętne zatrudnienie oblicza się jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez liczbę miesięcy w badanym okresie (bez względu na to, czy jednostka funkcjonowała przez cały badany okres), po wcześniejszym przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według godzin pracy ustalonych w umowie o pracę, w stosunku do obowiązującej normy.

Wynagrodzenia brutto obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy, niezależnie od źródeł ich finansowania oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca.

Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego obejmuje wynagrodzenia brutto przypadające miesięcznie na jeden pełny etat (przeciętne zatrudnienie).

Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu opracowano na podstawie miesięcznego badania cen wyrobów i usług faktycznie uzyskiwanych przez dobrane w sposób celowy podmioty gospodarcze zaklasyfikowane do przemysłu, tj. do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Wskaźniki cen dla każdego rodzaju działalności, przy podstawie analogiczny okres roku poprzedniego = 100, obliczane są jako średnie wskaźników cen agregatów niższych szczebli ważone wartością ich sprzedaży z 2015 r., która jest aktualizowana miesięcznie o zmiany cen i zmiany struktury sprzedaży zachodzące w kolejnych miesiącach roku, którego dotyczą wskaźniki cen.

Wskaźniki cen obrazują dynamikę cen wynikającą z faktycznie wprowadzonych zmian cen, jak i zmian w strukturze asortymentowej sprzedaży i strukturze odbiorców.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw zgodne są z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity – Dz. U. 2016 poz. 1047).

Przychody z całokształtu działalności (przychody ogółem) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody netto ze sprzedaży produktów to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami.

Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Przychody finansowe to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności (koszty ogółem) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty finansowe to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (kosztami sprzedanych produktów, towarów i materiałów).

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Wynik finansowy netto to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wskaźnik poziomu kosztów to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

Wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej III stopnia to relacja aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Aktywa trwałe obejmują wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe, należności długoterminowe, inwestycje długoterminowe oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Inwestycje długoterminowe to w szczególności te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz zostały nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu ich wartości, oraz długoterminowe aktywa finansowe, czyli nieprzeznaczone do obrotu akcje, udziały, inne papiery wartościowe, udzielone pożyczki oraz inne długoterminowe aktywa finansowe płatne i wymagalne w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, a także inne inwestycje długoterminowe.

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług (bez względu na termin ich zapłaty) oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczanych do aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania długoterminowe powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Zobowiązania krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Methodological notes

1. Sources and the scope of data

The data presented in this publication concern entities performing business activities categorised in accordance with [the Polish Classification of Activities 2007 \(PKD 2007\)](#)^a as industry, i.e. into the following sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and also "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" and in regard to manufacture of products, they also concern economic entities performing other kinds of activities – manufacturing industrial products.

The publication was developed on the basis of the results of monthly statistical survey on economic activity – [DG-1](#), monthly survey on production and inventory of industrial products – [P-02](#), monthly survey on producer prices – [C-01](#) and quarterly financial survey – [F-01/I-01](#).

Presented data concern:

- entities employing more than 9 persons – in the case of sold production of industry, turnover, price indices of sold production of industry, average paid employment, average monthly gross wages and salaries – by divisions of NACE,
- entities employing more than 49 persons and a 10% representation of entities with the number of persons employed within the range 10 to 49 – in the case of new orders in industry,
- entities employing more than 49 persons – in the case of sold production of industry, average paid employment, average monthly gross wage and salaries by groups of NACE,
- entities keeping accounting ledgers and employing more than 49 persons – in the case of financial results of enterprises,
- producers of industrial products employing more than 49 persons (in the case of producers of electricity – regardless of the number of employees) – in the case of production of industrial products.

Products are grouped according to PRODPOOL nomenclature compiled on the basis of [the Polish Classification of Goods and Services \(PKWiU 2015\)](#)^b and PRODCOM List.

Data by the NACE section, division and group are compiled using the enterprise method and according to the respective organizational status of units.

Sold production of industry has been divided into the Main Industrial Groupings (MIGs), i.e. [intermediate goods](#), [capital goods](#), [durable](#) and [non-durable consumer goods](#) as well as [energy](#) on the basis of Commission Regulation (EC) No 656/2007 of 14 June 2007 amending Regulation (EC) No. 586/2001 on implementing Council Regulation (EC) No. 1165/98 concerning short-term statistics as regards the definition of Main Industrial Groupings.

Indices of sold production are presented on the basis of value at constant prices. As constant prices in years 2013–2015 shall be the 2010 constant prices (the 2010 average current prices), since 2016 – constant prices 2015 (the 2015 average current prices). Indices with the base of the monthly average of 2015 = 100 were calculated using the chain-base index method.

Data presented in the publication are published with the guarantee of statistical confidentiality according to [Law on Official Statistics](#) (Journal of Laws 1995, item 439 with subsequent amendments).

Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

^a PKD 2007 was compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2 and introduced on 1st January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885).

^b PKWiU 2015 was introduced by the decree of Council of Ministers, dated 4 September 2015 (Journal of Laws of 2015, item 1676) that takes effect from 1 January 2016, in statistics, registration, documentation and accounting, and also in official registers and public administration information systems.

2. Basic definitions

Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production (regardless of whether due payments for them have been received or not);
- the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial;
- flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms or full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;
- the value of the manufactured products not categorised as sale, but included in sales, namely, the value of own products supplied to own retail sales outlets, own catering establishments, own warehouses, the value of benefits transferred to the social benefits fund, the value of own products (goods and services) manufactured and transferred for increasing the value of own fixed assets, the value of goods and services transferred free of charge for the purpose of representation and advertisement, the value of goods and services provided for the tax payer's and staff's personal needs as well as donations of goods and services rendered free of charge.

Data on the value of sold production of the industry are presented without value added tax (VAT) and the excise tax, but including the value of subsidies on products and services, in so-called basic prices.

Manufactured production is the result of manufacturing processes mutually interrelated and conditioned, occurring at a given time. Manufactured production includes the total quantity of finished products produced in the reporting period, both from manufacturer's own raw material and from raw material provided by another enterprise or individual person. It also includes the total volume of semi-finished products, parts, sets of machinery and equipment, regardless of whether they were intended for sale or to the parent company, to other plants of the same company, or intended for further processing (assembly) in the enterprise. Therefore, manufactured products include products manufactured by the enterprise, meeting certain standards, technical conditions or contractual terms concluded between the contractor and the recipient. Products made of secondary raw material are considered as production, if they are of utility and are a direct result of the manufacturing work of the enterprise. The production also includes the so-called by-products, created in the production process simultaneously with the main product.

Indicator of new orders in industry serves to assess the future production and shows development of demand for industrial products (goods and services) in the selected divisions of the "Manufacturing" section – divisions no. 13, 14, 17, 20, 21, 24–30 according to the NACE Rev. 2. New orders in industry are defined as the value of contracts (without value added tax – VAT) binding on a producer and a third party in respect of supply of products (goods and services).

Turnover of industry concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial activity and includes:

- net revenues from sale of products within country and for export which have been manufactured by an entity (finished goods, semi-finished goods and services) as well as packaging, equipment and external services if they are invoiced to the customers together with products;
- revenues from sale of goods and materials (i.e. tangible current assets purchased for resale in a non-processed condition and products manufactured by the entity if they are sold in its own shops network along with goods manufactured by other producers).

Data on the value of turnover of the industry are presented without value added tax (VAT) and excise tax.

Average paid employment is calculated as the sum of average employment in individual months, divided by the number of months in the analysed period (whether the unit operated for the whole period), after converting part-time employees into full-time employees. The conversion of the part-time employees into full-time employees is done on the basis of the number of working hours specified in labour contract, in relation to the applicable standard.

Gross wages and salaries includes cash payments to employees or other individuals, which are expenses incurred by employers for the payment of work, regardless of the source of their funding, and regardless of the basis of the employment relationship or any other legal relationship or legal action under which the work is performed.

Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee cover monthly gross wages and salaries per full-time job (average paid employment).

Price indices of sold production in industry are calculated on the basis of monthly representative survey on prices of products and services actually received by specifically selected economic units, classified in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Price indices for each type of activity, with the base corresponding period of previous year = 100, are computed as averages of price indices of aggregates at lower levels weighted by their sales value of 2015, which is updated monthly by the price and sale structure changes, occurring in subsequent months of a year, to which the price indices refer.

The price indices illustrate changes in prices resulting from actually introduced price changes and changes in the commodity structure of sales and the structure of customers.

Data on financial results of enterprises are in accordance with the Accounting Act dated 29 September 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

Revenues from the whole activity (total revenues) include net revenues from sales of products, goods and materials, other operating revenues as well as financial revenues.

Net revenues from sale of products are net revenues from domestic and export sales of products (finished, semi-finished and services) manufactured by the unit, as well as packaging, equipment and third party services, if invoiced to customers along with products.

Net revenues from sale of goods and materials, that is tangible current assets and products manufactured by the unit, purchased for resale in the same condition as received, if they are sold in a chain of own stores along with the foreign goods, as well as amounts due for goods and materials sold, regardless of whether or not they have been paid.

Other operating revenues are revenues indirectly related to the unit's operating activities, in particular: profit from the disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, fixed assets under construction, intangible assets, real estate investments and rights), obtained free of charge (including donations) assets (cash), damages, reversed provision, adjustments of write-offs revaluing non-financial assets, revenues from social welfare activities, income from rent or lease of fixed assets or investments in real estate and rights, revenues associated with extraordinary events.

Financial revenues, that is among others amounts due for dividends and shares in profit, interest from the loans granted, interest on term deposits, default interest, profit on disposal of investment (sale), reduction of revaluation write-offs of investment values in relation to the total or partial termination of causes resulting in permanent loss of their value, surplus of positive exchange differences over negative.

Costs of obtaining revenues from the whole activity (total costs) include costs of products, goods and materials sold, other operating and financial costs.

Costs of products, goods and materials sold include cost of products sold (i.e. basic operation costs decreased by the costs of generating benefits for the need of the unit and corrected by change in stock products) and value of goods and materials sold according to procurement or purchase prices.

Other operating costs are costs indirectly related to the unit's operating activity, in particular: loss on disposal of non-financial fixed assets and fixed assets under construction, depreciation of leased or rented fixed assets, unplanned depreciation (impairment charges), penalties, fines, damages, receivables written off in part or in full as a result of bankruptcy, composition or restructuring proceeding, provisions created for certain or highly probable future liabilities (loss on economic transactions in progress), write-offs revaluing non-financial assets, costs of maintaining social facilities, donations or free of charge transferred fixed assets, losses related to extraordinary events.

Financial costs, that is, among others, interest on bank credits and loans, interest and discount on bonds issued by the unit, default interest, loss on disposal of investments, revaluation write-offs of investment values, surplus of negative exchange differences over positive.

Financial result of the sale of products, goods and materials is the difference between the net revenues from the sale of products, goods and materials and the costs incurred to obtain them (the costs of the products, goods and materials sold).

Gross financial result is calculated as the difference of total revenues and total costs – in case of surplus of total costs over total revenues, the financial result is recorded with the sign (-).

Net financial result is a gross financial result less obligatory encumbrances.

Cost level indicator is the relation of total costs to total revenues.

Gross sales profitability indicator is the relation of the financial result from the sale of products, goods and materials to the net revenues from the sale of products, goods and materials.

Gross turnover profitability indicator is the relation of gross financial result to total revenues.

Net turnover profitability indicator is the relation of net financial result to the total revenues.

First degree financial liquidity indicator is the relation of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds).

Second degree financial liquidity indicator is the relation of short-term investments and short-term receivables to short-term liabilities (excluding special funds).

Third degree financial liquidity indicator is the relation of current assets of the units (stocks, short-term receivables, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities (excluding special funds).

Total fixed assets include intangible assets, tangible fixed assets, long-term receivables, long-term investments and long-term inter-period settlements.

Long-term investments are in particular those real estate and intangible assets that are not used by the unit but were acquired for economic benefits resulting from the increase in their value, and long-term financial assets, i.e. shares, other securities not held for trading and loans granted and other long-term financial assets payable and due in the period longer than 12 months from the balance sheet date as well as other long-term investments.

Current assets are part of unit-controlled property resources used in operating activities of a reliably determined fair value, arising from past events that will provide the unit with economic benefits in the future. They include stocks (current tangible assets) and short-term receivables, investments and inter-period settlements.

Short-term receivables cover total receivables from deliveries and services (regardless of the date of their payment) and the whole or part of other receivables not included in financial assets that become due within 12 months from the balance sheet date.

Long-term liabilities other than trade liabilities, include liabilities not due in full or in part within the next 12 months after the balance sheet date.

Short-term liabilities (excluding special funds) include all trade liabilities and all or part of other liabilities due within 12 months after the balance sheet date.

Investment outlays are the financial or material expenditures aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, restructuring or modernization) existing fixed assets, as well as outlays on so-called initial equipment for the investment. The investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.